

Διευθυντής Γραφεία
Ταχ. 68

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ Μ.Ε.

ΟΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ
ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ ΑΘΗΝΩΝ

Διευθυντής Γραφεία
Ταχ. 68
do
sol
re
la

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Θ Ε Ω Ρ Ι Α
ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
Τ Ρ Α Γ Ο Υ Δ Ι Α

do
re
mi
fa
so
la
ti

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΦΙΛ. ΝΑΚΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 44
(ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ)
ΑΘΗΝΑΙ

28

~~62/72~~

25

3869

Δημοκρατίδος Εξουσίας

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ Μ. Ε.

ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ
ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ ΑΘΗΝΩΝ

Μαργαζιώτη
αβγδεζηθικλμνξψωπ ρστυφχψω

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Θ Ε Ω Ρ Ι Α

ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Τ Ρ Α Γ Ο Υ Δ Ι Α

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

Τών Γυμνασίων, Παρδεναγωγείων, Παιδαγωγικών Ἀκαδημιῶν
καὶ τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν
μετεκπαιδευομένων Δημοδιδασκάλων.

Συστημένον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 141.313 τῆς 4—1—55 ἐγκυκλίου
Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

ΕΚΔΟΣΙΣ

ΦΙΛ. ΝΑΚΑ

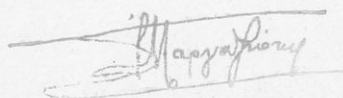
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 44

(ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ)

ΑΘΗΝΑΙ

18787

Πάν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν
τοῦ συγγραφέως.

A handwritten signature in Greek, which appears to be "Μαργαρίτης" (Margaritis), written in a cursive style. The signature is enclosed within a simple rectangular border.

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΘΕΩΡΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Τὸ ἀνὰ χεῖρας ἔργον περιλαμβάνει τὴν διδακτέαν ὕλην τῆς εἰς τὰ σχολεῖα συμφώνως πρὸς τὸ ἐπίσημον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα διδασκομένης μουσικῆς, κατανεμομένην εἰς τρία μέρη.

Εἰς τὸ α' μέρος ἐκτίθενται μὲ πᾶσαν δυνατὴν συντομίαν καὶ ἀπλότητα τὰ σπουδαιότερα ζητήματα τὰ ἔχοντα σχέσιν μὲ τὴν θεωρίαν τῆς μουσικῆς. Εἰς αὐτὰ ὁ ἐνδιαφερόμενος θὰ κατατοπισθῇ εἰς τὴν ἐρμηνείαν καὶ κατανόησιν ὧν τῶν σπουδαιότερων θεωρητικῶν ἐννοιῶν.

Εἰς τὸ β' μέρος περιελήφθησαν μελωδικαὶ ἀσκήσεις, αἵτινες εἶναι ἀπαραίτητοι πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐν τῷ πρώτῳ μέρει ἐκτιθεμένων θεωρητικῶν ἐννοιῶν. Αἱ ἀσκήσεις αὗται, δεδομένου ὅτι ἀπευθύνονται πρὸς μαθητὰς σχολείων καὶ οἰχὶ Ὠδείων, εἶναι ἀπλᾶι, σύντομοι καὶ οἰχὶ πολλαί, ἀλλ' αἱ ἀπαραίτητοι, εἰς τρόπον ὥστε οἱ μαθηταὶ νὰ εἰσάγονται μεθοδικῶς καὶ εὐκόλως εἰς τὴν μουσικὴν ἀνάγνωσιν.

Εἰς τὸ γ' μέρος περιλαμβάνονται ὥρισμα ἐκείνην τραγούδια, τὰ ὅποια θὰ ἐκμανθάνονται εἰς τὸν κατάλληλον ἐκάστοτε χρόνον, πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐν τῷ α' καὶ β' μέρει διδασκομένων.

Τὰ τραγούδια αὐτὰ εἶναι ποικίλου περιεχομένου ἀναφερόμενα εἰς τὴν θρησκείαν, τὴν πατρίδα, τὴν οἰκογένειαν, τὴν ζωὴν καὶ τὴν φύσιν, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐκαιοποιοῦνται ὅλοι αἱ ἐκάστοτε ἀνάγκαι τοῦ σχολείου, θὰ κατανέμονται δὲ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος εἰς τὰς διαφόρους τάξεις, κατωτέρας καὶ ἀνωτέρας, ἀναλόγως τῆς διανοητικῆς ὀριμότητος τῶν μαθητῶν καὶ τῆς μουσικῆς αὐτῶν ἀναπτύξεως καὶ ἱκανότητος.

Ἡ διδασκαλία τῶν τριῶν μερῶν θὰ γίνεταί παραλλήλως. Μετὰ τὴν ἐκμάθησιν δηλαδὴ ἐκάστης θεωρητικῆς ἐννοίας, θὰ ἐπακολουθῇ ἄμεσος ἐφαρμογὴ εἰς τὰς ἀντιστοίχους μελωδικὰς ἀσκήσεις. Μετὰ δὲ τὴν κατανόησιν ὀρισμένων ρυθμικῶν σχημάτων καὶ τὴν μελωδικὴν αὐτῶν ἐπεξεργασίαν θὰ ἐπακολουθῇ ἡ διδασκαλία τῶν ἀναλογούντων εἰς αὐτὰ τραγουδιῶν.

Εἰς τὴν κατὰ τοιοῦτον τρόπον διαμόρφωσιν καὶ διάταξιν τῆς ὕλης προέβην, διότι τὸ βιβλίον τοῦτο προορίζεται, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων Μ. Ἐκπαιδεύσεως (δι' ὅλας τὰς τάξεις), ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τοὺς μετεκπαιδευόμενους Δημ/λους ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, οἵτινες ἰδιαίτερος παρεκάλεσαν καὶ παρεκίνησαν εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ παρόντος.

Καὶ διὰ τοὺς μὲν καὶ διὰ τοὺς δέ, ἡ μουσικὴ μόρφωσις ἔχει σπουδαιοτάτην σημασίαν. Καὶ εἰδικώτερον :

α') Διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων ἢ συστηματικὴ διδασκαλία τῆς θεωρητικῆς μουσικῆς θέτει τέρμα εἰς τὴν πρακτικὴν διδασκαλίαν τῶν τραγουδιῶν.

Ἡ ἐκ τούτου ὀφέλεια εἶναι σπουδαιοτάτη, καθόσον ὁ μαθητὴς ἐκμανθάνων τὸ τραγούδι διὰ τῆς μουσικῆς, ἐκτελεῖ τοῦτο πιστῶς καὶ ἐνσυνειδήτως, ἐμβαθύνει εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν του ἀξίαν, αἰσθάνεται πραγματικὴν ψυχικὴν ἀπόλαυσιν καὶ ἐκτιμᾷ, ὅσον ἀξίζει, τὴν θεῖαν τέχνην.

Ἐξυψοῦται οὕτω τὸ γόητρον τοῦ μαθήματος ἀφ' ἑνός, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἱκανοποιεῖται τὸ διαφέρον τοῦ διανοητικῶς ὥριμου μαθητοῦ καὶ ἐξυπηρετεῖται γενικώτερον ὁ καλλιτχνικός καὶ παιδευτικός σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῆς ὠδίκης, εἰς τὰ παιδαγωγοῦντα σχολεῖα.

β') Διὰ τούς δημοδιδασκάλους ἀφ' ἑτέρου, ἡ μουσικὴ μόρφωσις εἶναι ἀπαραίτητος, διότι ἀποτελεῖ πολύτιμον ἐφόδιον διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἔργου αὐτῶν.

Ὁ μουσικῶς κατηρτισμένος διδάσκαλος ὠφελεῖ ποικιλοτρόπως τὸ σχολεῖον εἰς τὰς διαφόρους ἐκδηλώσεις τῆς σχολικῆς ζωῆς.

Τὰ τραγούδια εἶναι τὸ κόσμημα τοῦ σχολείου, ἡ χαρὰ τῶν μαθητῶν.

Μέ τὴν μουσικὴν τοῦ διδάσκαλου ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν του ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα μέσα διὰ τὴν διάπλασιν τῶν μικρῶν μαθητῶν του.

Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐπιλαμβάνεται κάθε εὐκαιρίας παρεχομένης εἰς αὐτὸν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς μουσικῆς του κατάρτισεως.

Τοιαύτη εὐκαιρία μοναδικὴ παρέχεται εἰς τοὺς μετεκπαιδευομένους οἱ ὅποιοι δύνανται κατὰ τὰς διετεῖς των σπουδᾶς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, ἀφ' ἑνός μὲν νὰ συμπληρώσουν τὴν εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καὶ τὰ Διδασκαλεῖα κτηθεῖσαν μουσικὴν μόρφωσιν καὶ ἐπαυξήσουν οὕτω τὴν μουσικὴν αὐτῶν κατάρτισιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ πλοῦτον τραγουδιῶν καὶ δὴ νεωτέρων, ἵνα ἐν καιρῷ μεταδώσουν αὐτὰ εἰς τοὺς μαθητὰς των.

Κατὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ παρόντος ἐβρασίσθη εἰς διδάγματα καὶ παρατηρήσεις πολυετοῦς διδακτικῆς πείρας εἰς τὴν Βαρβάκειον Πρότυπον Σχολὴν τοῦ Διδασκαλείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τὸ Ὑδρεῖον Ἀθηνῶν, τὸ Ὑδρεῖον Πειραιῶς, τὸ Μαράσλειον, τὸ Ἀμαλίδειον καὶ τὴν Μετεκπαιδευσιν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Μεταξὺ τῶν τραγουδιῶν περιέλαβον καὶ συνθέσεις ἐκλεκτῶν συναδέλφων καὶ σχολικῶν μουσικοσυνθετῶν, οἵτινες λίαν προθύμως καὶ εὐγενῶς παρεχώρησαν αὐτάς, ὅπως καταχωρισθοῦν εἰς τὸ παρὸν ἔργον.

Ἡ Μουσικὴ τοῦ Σχολείου προσθέτουσα ἐν ἀκόμῃ μουσικοπαιδαγωγικὸν ἔργον εἰς τὴν μουσικὴν βιβλιοθήκην τῶν σχολείων μας, κολακεύομαι νὰ ἐλπίζω, ὅτι θέλει βοηθήσει καὶ συντελέσει, παραλλήλως καὶ μὲ τὴν ἐργασίαν ἄλλων συναδέλφων, εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν μόρφωσιν τῶν Ἑλληνοπαίδων, ἀποτελοῦσαν σπουδαῖον στοιχεῖον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐν ἐκ των μέσων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ γενικοῦ σκοποῦ τῆς ἀγωγῆς.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ Μ. Ε.

ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, ΩΔΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜ/ΑΩΝ

ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀθῆναι, Σεπτέμβριος 1952

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Εκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10)8-7-54 πράξεως τοῦ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Ἰπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας & Θρησκευμάτων

Ι. Δ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ

“Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ.”

Ἡ ἀραία ἐργασία ἐνὸς δοκίμου μουσικοῦ Παιδαγωγοῦ. Καὶ τὰ τρία μέρη-Θεωρία, Μελωδικοὶ ἀσκήσεις, Τραγούδια-τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὴν ἐργασίαν αὐτὴν παρουσιάζουν καταλληλοτάτην διδασκτέαν ὕλην διὰ τὰ σχολεῖα. Σαφὴν εἶναι καὶ ἀπλότης χαρακτηρίζει τὴν θεωρίαν, μεθοδικότης καὶ συντομία τὰς Μελωδικὰς Ἀσκήσεις καὶ μία ἐνδιαφέρουσα ἐκλογή Τραγουδιῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἐπὶ ἐκκλησιαστικαὶ μελωδίαὶ κατὰ μεταγραφὴν τοῦ ἰδιοῦ ἐκ τῆς Βυζαντινῆς παραδόσεως ἐπισφραγίζει τὸ ὅλον.

Κατάλληλον διὰ Σχολεῖα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κ. Γεωργούλης

ΤΑ ΜΕΛΗ

Φ. Οικονομίδης

Γ. Πουηρίδης

Σ. Φαραντᾶτος

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Σ. Κατριβάνος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Δ/ΣΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἀριθ. πρωτ. 141313

Π ρ ό ς
τάς Ἐκπαιδευτικάς Ἀρχάς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς κειμένας «Περὶ διδακτικῶν βιβλίων κλπ» διατάξεις καὶ τὴν πρότασιν τοῦ Κεντρικοῦ Γνωμοδοτικοῦ καὶ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 100 (ἐδάφ. 9) πράξιν αὐτοῦ ἣν ἀποδεχόμεθα.

-Συνιστῶμεν τὴν ἀνάγνωσιν καὶ χρησιμοποίησιν τοῦ ὑπὸ τῶν τίτλων «Ἡ Μουσικὴ τοῦ Σχολείου». Θεωρία - Μελωδικαὶ Ἀσκήσεις, Τραγούδια» βιβλίου τοῦ καθηγητοῦ Ἰωάννου Μαργαζιώτη ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω πράξιν τοῦ Κ.Γ.Δ.Σ.Ε. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 10)8—7—54 πράξιν τοῦ Διοικητικοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Μουσικῆς, καθ' ἣς τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον κρίνεται κατάλληλον διὰ τὰ σχολεῖα.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ἡ Μουσική εἶναι τέχνη καὶ ἐπιστήμη, ἥ ὁποία ἀσχολεῖται μέ τοὺς φθόγγους.

Ἐχει σκοπὸν τὴν ἐκφρασὶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, ὡς καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐννοιῶν τοῦ περιεχομένου τῶν ποιημάτων. Ἐπιτυγχάνει τοῦτο διὰ τοῦ καταλλήλου συνδυασμοῦ τῶν μουσικῶν φθόγγων.

ΦΘΟΓΓΟΙ

Ψόγγοι εἶναι οἱ ἤχοι, οἱ ὁποῖοι παράγονται ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν ἢ ἀπὸ τὰ διάφορα μουσικὰ ὄργανα καὶ ἔχουν ὠρισμένην ὀξύτητα (φωνητικὸν ὕψος).

Οἱ φθόγγοι τῆς μουσικῆς εἶναι ἑπτὰ, οἱ ἐξῆς:

ντο ρε μι φα σολ λα σι

ΦΘΟΓΓΟΣΗΜΑ

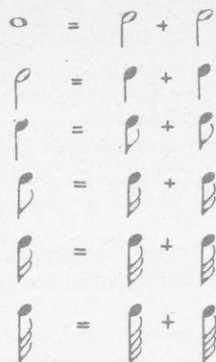
Φθογγόσημα ὀνομάζονται τὰ σημεῖα μέ τὰ ὁποῖα γράφομεν τοὺς φθόγγους. Εἶναι ἐν ὧν ἑπτὰ, τὰ ἐξῆς:

	ὀλόκληρον
	ἥμισυ
	τέταρτον
	ὀγδοον
	δέκατον ἕκτον
	τριάκοστόν δεύτερον
	ἑξηκοστόν τέταρτον

Ἀξία καὶ σχέσεις τῶν φθογγοσήμων

Ἐκαστον φθογγόσημον ἔχει ὠρισμένην χρονικὴν διάρκειαν, ἥ ὁποία ὀνομάζεται ἀξία.

Τὴν μεγαλυτέραν ἀξίαν ἔχει τὸ ὀλόκληρον, ἐξ αὐτοῦ δὲ προκύπτουν ὅλα τὰ ἄλλα διὰ τῆς ὑποδιαίρεσεως, ὡς ἐξῆς:

Ἐκ τῆς ὥς ἄνω ὑποδιαίρέσεως τῶν φθογγοσῆμων προκύπτει ἡ ἑξῆς σχέσις :

1. Ἐκαστον φθογγόσημον διαιρεῖται εἰς δύο τῆς ἀμέσως ἐπομένης τάξεως.
2. Ἐκαστον φθογγόσημον εἶναι τὸ ἥμισυ τῆς ἀμέσως προηγουμένης τάξεως.

ΠΕΝΤΑΓΡΑΜΜΟΝ

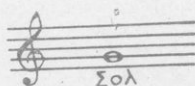
Τὰ φθογγόσημα γράφονται εἰς τὸ πεντάγραμμον.

Πεντάγραμμον εἶναι τὸ σχῆμα, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 γραμμὰς παραλλήλους καὶ 4 διαστήματα (ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν γραμμῶν).

Τὰς γραμμὰς καὶ τὰ διαστήματα μετροῦμεν· ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὸ ἄνω.

5 ^η γραμμή -----	4 ^{ον} διάστημα
4 ^η γραμμή -----	3 ^{ον} διάστημα
3 ^η γραμμή -----	2 ^{ον} διάστημα
2 ^η γραμμή -----	1 ^{ον} διάστημα
1 ^η γραμμή -----	

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου πενταγράμμου γράφεται ἀπαραιτήτως ἓνα σημεῖον, πού ὀνομάζεται Γγνώμων ἢ κλειδί τοῦ σολ. Τοποθετεῖται οὕτως, ὥστε νὰ περιλαμβάνῃ τὴν δευτέραν γραμμὴν, ἥτις λαμβάνει διὰ τοῦτο τὸ ὄνομα σολ.

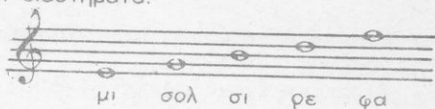

Τοποθέτησις φθογγοσήμετων

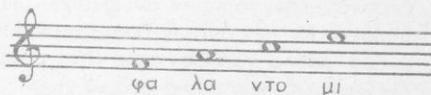
Τὰ φθογγοσήμετα τοποθετοῦνται ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ πενταγράμμου, ἀναλόγως δὲ τῆς θέσεώς των λαμβάνουν ἓνα ὄνομα.

1. Ἐντὸς τοῦ πενταγράμμου: Ἐχομεν 9 θέσεις, πέντε διὰ τὰς 5 γραμμὰς καὶ τέσσαρες διὰ τὰ 4 διαστήματα.

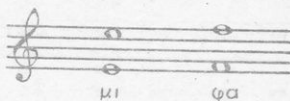
α') Ὄνόματα τῶν 5 γραμμῶν:

β') Ὄνόματα τῶν 4 διαστημάτων:

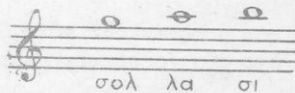

Παρατήρησις: Ἐχομεν δύο μι (εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν καὶ τὸ 4ον διάστημα) καὶ δύο φα (εἰς τὸ 1ον διάστημα καὶ τὴν 5ην γραμμὴν.)

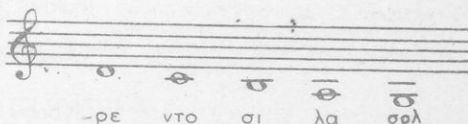

2. Ἐκτὸς τοῦ πενταγράμμου: Ἐχομεν θέσεις ἄνωθεν καὶ κάτωθεν: Χρησιμοποιοῦμεν πρὸς τοῦτο μικράς γραμμάς, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται βοηθητικαί (1η βοηθητικὴ ἄνωθεν, 1η βοηθητικὴ κάτωθεν κ.ο.κ.)

α') ἄνωθεν τοῦ πενταγράμμου: *

β') κάτωθεν τοῦ πενταγράμμου:

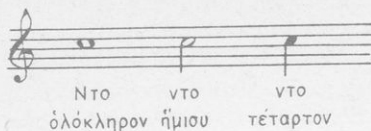

Παρατήρησις: Ἐχομεν δύο ρε, δύο ντο, δύο σι, δύο λα, δύο σολ.

Σημείωσις: Ἐκ τῆς θέσεως τοῦ φθογγοσήμετου εἰς τὸ πεντάγραμμον ἐξαρτᾶται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐκ τοῦ σχήματος δὲ ἡ ἀξία του ᾤ. χ

* Οἱ ἄνωθεν τοῦ πενταγράμμου φθόγγοι δὲν χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ παιδικὰς φωνῶν, ἐπομένως παραλείπονται κατὰ τὴν διδασκαλίαν. Ἐπίσης ὁ ἐπὶ τῆς 2ας βοηθητικῆς γραμμῆς κάτωθεν τοῦ πενταγράμμου φθόγγος λα σπανίως δὲ χρησιμοποιηθῇ καθὼς καὶ ὁ σολ, κάτωθεν τῆς 2ας βοηθητικῆς γραμμῆς.

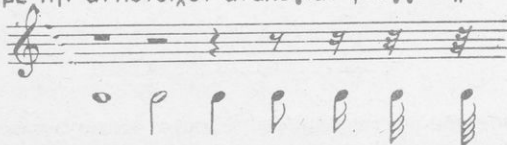

ΠΑΥΣΕΙΣ

Παύσεις ονομάζονται τὰ σημεῖα, τὰ ὅποια μᾶς δεικνύουν διακοπὴν τῆς μουσικῆς ἀναγνώσεως.

Αἱ παύσεις ἔχουν ὠρισμένην ἀξίαν, ὅπως καὶ τὰ φθογγόσημα. Εἰς ἕκαστον φθογγόσημον ἀντιστοιχεῖ μία παύσις. Ἐπομένως ἔχομεν ἑπτὰ παύσεις, ἕκ τῶν ὁποίων δύο ἔχουν ὠρισμένην θέσιν, ἡ τοῦ ολόκληρου (μικρά παύλα κάτωθεν τῆς 4ης γραμμῆς) καὶ ἡ τοῦ ἡμίσεως (τὸ ἴδιον σχῆμα ἄνωθεν τῆς 3ης γραμμῆς).

Σχήματα τῶν 7 παύσεων
 μέ τὴν ἀντίστοιχον ἀναλογίαν φθογγοσήμων.

ΣΤΙΓΜΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Ἡ στιγμή εἶναι μία τελεία • ἡ ὁποία τίθεται δεξιὰ εἰς τὰ φθογγόσημα καὶ προσδίδει εἰς αὐτὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας των. Τὰ φθογγόσημα τότε ονομάζονται **παρεστιγμένα**. Π. χ.

Παρεστιγμένον ολόκληρον

» ἥμισυ

» τέταρτον

» ὀγδοον

κ. λ. π.

$$\begin{aligned} \circ \cdot &= \circ + \text{P} \\ \text{P} \cdot &= \text{P} + \text{P} \\ \text{P} \cdot &= \text{P} + \text{P} \\ \text{P} \cdot &= \text{P} + \text{P} \end{aligned}$$

Ἡ στιγμή δύναται νὰ τεθῇ καὶ δεξιὰ οἰασδήποτε παύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ προσδῇ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας της Π. χ.

Παρεστιγμένη παύσις ἡμίσεως

» » τέταρτου

κ. λ. π.

$$\begin{aligned} \text{—} \cdot &= \text{—} + \text{z} \\ \text{z} \cdot &= \text{z} + \text{y} \end{aligned}$$

ΣΥΖΕΥΕΙΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Σύζευξις διαρκείας ἢ ἔνωσις ονομάζεται μία καμπύλη γραμμὴ ἡ ὁποία ἐνώνει δύο φθογγόσημα τῆς αὐτῆς ὀξύτητος καὶ προσδίδει τὴν ἀξίαν τοῦ δευτέρου εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ πρώτου.

Τά φθογγόσημα τότε ονομάζονται **συνεξευγμένα** ἢ ἡνωμένα Π. χ.

$$\begin{array}{c} \text{f} \text{---} \text{f} = \text{f} + \text{f} \\ \text{f} \text{---} \text{β} = \text{f} + \text{β} \end{array}$$

Διαφορά στιγμῆς καὶ συζεύξεως: Ἡ στιγμή προσθέτει εἰς τὸ φθογγόσημον μόνον τὸ 1/2 τῆς ἀξίας του, ἐνῶ ἡ σύζευξις οἰανδῆποτε ἀξίαν Π. χ.

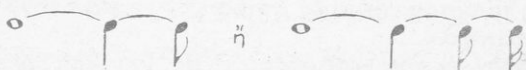
$$\text{f}^{\cdot} = \text{f} + \text{f} \quad \text{f} \text{---} \text{β} = \text{f} + \text{β}$$

Διπλὴ στιγμή, διπλὴ σύζευξις. Μετὰ τὴν πρώτην στιγμὴν δύναται νὰ γραφῇ καὶ δευτέρα. Αὕτη προσθέτει τὸ ἥμισυ τῆς πρώτης στιγμῆς. Τά φθογγόσημα τότε ονομάζονται **δῖς παρεστιγμένα**. Π. χ.

δῖς παρεστιγμένον ἥμισυ $\text{f}^{\cdot\cdot} = \text{f} + \text{f} + \text{β}$

» » τέταρτον $\text{f}^{\cdot\cdot} = \text{f} + \text{β} + \text{β}$
κ.λ.π.

Τὴν πρώτην σύζευξιν διαρκείας δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ δευτέρα ἢ καὶ τρίτη. Π. χ.

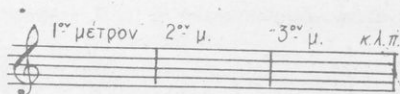
ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ

α' Μέτρον

Διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ ἓν μουσικόν τεμαχίον, χωρίζεται εἰς μικρότερα τμήματα μὲ καθέτους γραμμάς, τὰς ὁποίας φέρομεν ἐπὶ τοῦ πενταγράμμου.

Αἱ καθέτοι γραμμαὶ ονομάζονται **διαστολαί**.*

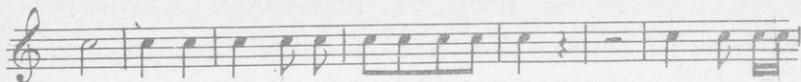
Τὸ τμήμα τοῦ πενταγράμμου ποῦ περιλαμβάνεται μεταξύ δύο διαστολῶν, ονομάζεται **μέτρον**.

*Ὅλα τὰ μέτρα τοῦ ἰδίου μουσικοῦ τεμαχίου πρέπει γὰ ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀξίαν. Τὸ σύνολον δηλαδὴ τῶν φθογγόσημων, τῶν πούσεων καὶ λοιπῶν σημείων μουσικῆς ποῦ περιλαμβάνονται εἰς τὰ διάφορα μέτρα τοῦ μουσικοῦ τεμαχίου, πρέπει νὰ δίδουν τὸ ἴδιον ἄθροισμα.

* Εἰς τὸ τέλος τοῦ τεμαχίου τίθενται δύο διαστολαί.

Παραδείγματα*

Τό πρώτον μέτρον ἔχει ἀξίαν ενός ἡμίσεως. *Όλα τὰ λοιπὰ συμφωνοῦν μέ τό πρώτον.

Τό πρώτον μέτρον ἔχει ἀξίαν ενός ὁλοκλήρου. *Όλα τὰ λοιπὰ συμφωνοῦν μέ τό πρώτον.

6' Εἶδη μέτρου

Κάθε μέτρον ὑποδιαιρεῖται εἰς ἴσα μέρη. Ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἴσων μερῶν ὀνομάζεται διμερές, τριμερές, τετραμερές κ.λ.π.

Κάθε μέρος τοῦ μέτρου ἔχει ὠρισμένην ἀξίαν. Ἀναλόγως τῆς ἀξίας ἐκάστου τῶν ἴσων μερῶν, ἐφ' ὅσον δηλοδῇ ἐκαστον ἐξ αὐτῶν εἶναι ἥμισυ, τέταρτον, ὀγδόον, κ.λ.π. ὀνομάζεται τό μέτρον διμερές δευτέρων, διμερές τετάρτων, τριμερές τετάρτων, τριμερές ὀγδῶν, τετραμερές τετάρτων κ.ο.κ.

Οὕτω λοιπόν ἐκ τῆς ὑποδιαιρέσεως εἰς ἴσα μέρη προκύπτουν τὰ διάφορα εἶδη τοῦ μέτρου.

Παραδείγματα

Μ. διμερές δευτέρων

Μ. διμερές τετάρτων

Μ. τριμερές τετάρτων

Μ. τριμερές ὀγδῶν

* Περισσότερα τῶν δύο ὀγδῶν ἔχουν νά γράφονται διά συντομίαν ἐννομενά κάτωθεν μέ μίαν γραμμήν, τὰ δὲ δέκατα ἕκτα μέ 2 γραμμάς οὕτω:

γ' άξία του μέτρου

Κάθε μουσικόν τεμάχιον έχει ώρισμένην άξίαν μέτρου. Όλα τά μέτρα του ίδιου μουσικού τεμαχίου έχουν την ίδίαν άξίαν.

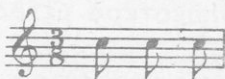
Ή άξία του μέτρου γράφεται με ένα αριθμόν κλασματικόν, πού τίθεται εις την άρχήν του πρώτου πενταγράμμου μετά τό κλειδί του Σολ'.

Και ό μέν αριθμητής του κλάσματος φανερώνει εις πόσα ίσα μέρη διαιρείται τό μέτρον, ό δε παρονομαστής την άξίαν εκάστου μέρους. Π. χ.

α'. Μέτρον τριμερές τετάρτων γράφεται με τό κλάσμα $\frac{3}{4}$ του οποίου, ό μέν αριθμητής 3 φανερώνει, ότι τό μέτρον είναι διηρημένον εις τρία ίσα μέρη, ό δε παρονομαστής 4, ότι τό κάθε ένα από τά τρία μέρη έχει άξίαν ενός τετάρτου.

β'. Μέτρον τριμερές όγδών γράφεται με τό κλάσμα $\frac{3}{8}$, του οποίου ό μέν αριθμητής 3 φανερώνει, ότι τό μέτρον είναι διηρημένον εις τρία ίσα μέρη, ό δε παρονομαστής 8, ότι τό κάθε ένα από τά τρία μέρη έχει άξίαν ενός όγδού.

δ' Άπλά και σύνδετα μέτρα

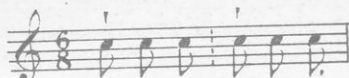
Τά μέτρα πού έχουν αριθμητήν 2 και 3 ονομάζονται άπλά ($\frac{2}{4}$, $\frac{2}{2}$, $\frac{2}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{2}$, $\frac{3}{8}$).

Τά μέτρα πού έχουν αριθμητήν 4 και άνω ονομάζονται σύνδετα διότι αποτελούνται από δύο ή περισσότερα άπλά. ($\frac{4}{4} = \frac{2}{4} + \frac{2}{4}$, $\frac{6}{8} = \frac{3}{8} + \frac{3}{8}$, $\frac{9}{8} = \frac{3}{8} + \frac{3}{8} + \frac{3}{8}$ κ.λ.π.)

ε Τονισμός των μερών του μέτρου

Από τά μέρη του μέτρου, άλλα τονίζονται περισσότερο και ονομάζονται ισχυρά και άλλα τονίζονται ολιγώτερον και ονομάζονται άσθενή.

Εἰς τὰ ἀπλᾶ μέτρα ἰσχυρόν μέρος εἶναι τὸ πρῶτον, εἰς δὲ τὰ σύνδετα τὸ πρῶτον ἐκάστου τῶν ἀπλῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται Π.χ.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω μέτρον τῶν 6/8 ἰσχυρά μέρη εἶναι τὸ πρῶτον καὶ τὸ τέταρτον. (Διότι ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἀπλᾶ τῶν 3/8 εἰς τὰ ὁποῖα τοῖζεται, ὡς γνωστόν, τὸ πρῶτον).

στ' Τρόπος ἐκτελέσεως τῶν μέτρων

Διὰ νὰ ἐκτελέσωμεν ἓνα μέτρον μεταχειρίζομεθα κινήσεις τῆς χειρός. Αἱ κινήσεις εἶναι τόσαι, ὅσα εἶναι τὰ μέρη τοῦ μέτρου. Καὶ ἐπειδὴ, ὡς εἵπομεν, τὰ μέρη τοῦ μέτρου τὰ δεικνύει ὁ ἀριθμητὴς τοῦ κλάσματος, ἔπεται, ὅτι ὁ ἀριθμητὴς μᾶς δεικνύει ἐπίσης καὶ τὰς κινήσεις.

Ἡ ἀξία ἐκάστης κινήσεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν παρονομαστήν.

Εἰς ὅλα τὰ εἶδη τοῦ μέτρου, ἡ πρώτη κίνησις ὀνομάζεται **θέσις**, ὅλαι δὲ αἱ ἄλλαι **ἄρσεις**.

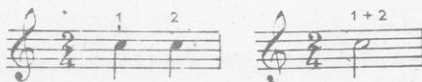
Συνηθέστερα μέτρα

1ον. Τὸ μέτρον τῶν 2/4 ἐκτελεῖται εἰς δύο κινήσεις, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ἀξίαν ἐνὸς τετάρτου.

Ἡ πρώτη κίνησις (θέσις) διευθύνεται πρὸς τὰ κάτω καὶ ἡ δευτέρα (ἄρσις) πρὸς τὰ ἄνω. Ἡ θέσις εἶναι ἰσχυρόν μέρος τοῦ μέτρου καὶ ἡ ἄρσις ἀσθενές.

Σπουδαιότεραι ρυθμικαὶ μορφαὶ τοῦ μέτρου 2/4

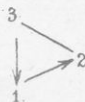
Κάθε εἰς μίαν κίνησιν

(Συνένωσις δύο μερῶν εἰς ἓν (κάθε εἰς δύο κινήσεις)

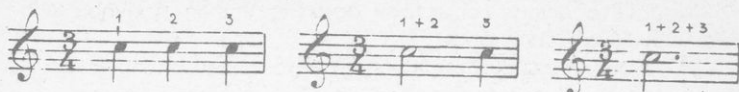
2ον. Τὸ μέτρον τῶν 3/4 ἐκτελεῖται εἰς τρεῖς κινήσεις, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ἀξίαν ἐνὸς τετάρτου.

Ἡ πρώτη κίνησις διευθύνεται πρὸς τὰ κάτω (θέσις) ἡ δευτέρα δεξιὰ καὶ ἡ τρίτη πρὸς τὰ ἄνω (ἄρσις).

Ἡ πρώτη εἶναι ἰσχυρόν, ἡ β' καὶ γ' ἀσθενῆ μέρη.

Σπουδαιότεραι ρυθμικαί μορφαί τοῦ μέτρου 3/4.

3ον. Τό μέτρον τῶν 4/4 (C) ἐκτελεῖται εἰς γέσσαρας κινήσεις, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ἀξίαν ἑνὸς τετάρτου.

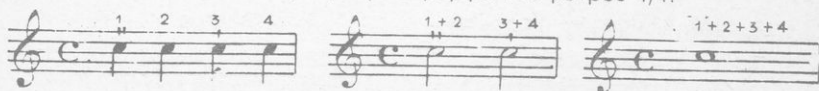
Ἡ πρώτη (θέσις) διευθύνεται πρὸς τὰ κάτω,

ἡ δευτέρα ἀριστερά, ἡ τρίτη δεξιὰ καὶ ἡ τετάρτη ἄνω.

Ὡς πρὸς τὸν τονισμὸν τὸ α' μέρος εἶναι δις ἰσχυρόν, τὸ β' ἀσθενές, τὸ γ' ἰσχυρόν καὶ τὸ δ' ἀσθενές.

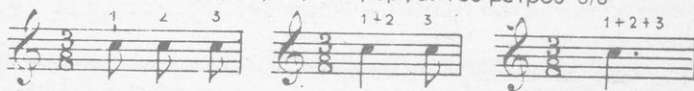
Σπουδαιότεραι ρυθμικαί μορφαί τοῦ μέτρου 4/4.

4ον. Τό μέτρον 3/8 ἐκτελεῖται εἰς τρεῖς κινήσεις, ὅπως ἀκριβῶς τὸ μέτρον 3/4 μετὰ τὴν διαφορὰν, ὅτι καθε κίνησις ἀξίζει ἓν ὄγδοον.

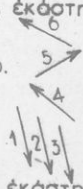
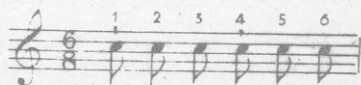
Τὸ πρῶτον μέρος (θέσις) εἶναι ἰσχυρόν, τὰ δὲ δύο ἄλλα (ἀρσεις) ἀσθενή.

Σπουδαιότεραι ρυθμικαί μορφαί τοῦ μέτρου 3/8

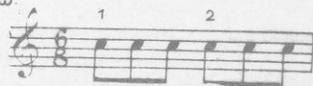

5ον. Τό μέτρον τῶν 6/8 ἐκτελεῖται κατὰ δύο τρόπους:

α' Ὃταν ὁ ρυθμὸς εἶναι βραδύς, ἐκτελεῖται εἰς ἕξ κινήσεις, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἀξίζει ἓν ὄγδοον. Αἱ τρεῖς πρῶται διευθύνονται κάτω, ἡ 4η ἀριστερά, ἡ 5η δεξιὰ καὶ ἡ 6η ἄνω.

β' Ὃταν ὁ ρυθμὸς εἶναι ταχύς ἐκτελεῖται εἰς δύο κινήσεις, ἐκάστη τῶν ὁποίων περιλαμβάνει τρία ὄγδοα. Ἡ πρώτη διευθύνεται κάτω, καὶ ἡ δευτέρα ἄνω.

ΕΛΛΙΠΕΣ ΜΕΤΡΟΝ

Πολλάκις τὸ πρῶτον μέτρον μῆς ἀσκήσεως ἢ ἑνὸς μουσικοῦ τεμαχίου δέν εἶναι πλήρες. Λεῖπουν ἓν, δύο ἢ περισσότερα μέρη ἀναλόγως τῆς ἀξίας τοῦ μέτρου.

Τὸ μέτρον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον λείπουν ἓν ἢ περισσότερα μέρη ὀνομάζεται ἑλλιπές.

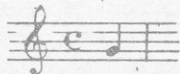
Ὀνομάζεται ἐπίσης καὶ μέτρον ἄρσεως, ἐπειδὴ ἡ κίνησις ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀρχίζομεν εἶναι ἄρσις.

Διὰ νὰ συμπληρωθῇ θεωρητικῶς ἡ ἀξία τοῦ ἑλλιποῦς μέτρου, προ- σθέτομεν εἰς τὰ μέρη τοῦ πρώτου τὰ μέρη τοῦ τελευταίου μέτρου τῆς αὐτῆς ἀσκήσεως.

Οὕτω συμβαίνει πάντοτε, ὥστε αἱ κινήσεις τοῦ τελευταίου μέτρου προστιθέμεναι εἰς τὰς κινήσεις τοῦ πρώτου νὰ συμπληροῦν ὁλόκληρον τὴν ἀξίαν τοῦ μέτρου, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρισκόμεθα.

Διὰ νὰ ἐκτελέσωμεν ἓν ἑλλιπές μέτρον, συμπληροῦμεν νοερώς τὰς κινήσεις, αἱ ὁποῖαι λείπουν, με παύσεις ἢ ἀρχίζομεν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν ἄρσιν.

Μ. ἑλλιπές $\frac{4}{4}$ Γράφεται

Ἐκτελεῖται

ΡΥΘΜΟΣ – ΜΕΛΩΔΙΑ

Κάθε μουσικὸν τεμάχιον ἀποτελεῖται ἀπὸ φθογγόσημα, τὰ ὁποῖα ἔχουν α') ὠρισμένην ἀξίαν καὶ β') ὠρισμένην ὀξύτητα. Ἡ ἀξία, ὡς γνω- στὸν, ἀπαιτεῖ ὠρισμένην χρονικὴν διάρκειαν ἑνὸς ἐκάστου τῶν φθογ- γοσήμων.

Αἱ χρονικαὶ αὗται διάρκειαι δύνανται νὰ εἶναι καὶ ἴσαι καὶ ἄνισοι, πάντως ὅμως ἔχουν μεταξύ των κανονικὴν σχέσιν καὶ συμμετρίαν.

Ἡ σειρά τῶν κανονικῶν τούτων χρονικῶν διάρκειων με τὸν συμμε- τρικὸν των συνδυασμὸν ὀνομάζεται ρυθμός.*

Ἡ διαφορετικὴ ὀξύτης τῶν φθόγγων ὀνομάζεται μελωδία.

Ὁ ρυθμὸς καὶ ἡ μελωδία ἀποτελοῦν τὰ κύρια στοιχεῖα κάθε μουσι- κοῦ τεμαχίου.

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ρυθμοῦ, δηλ. ἡ ἐκτέλεισις τῶν φθογγοσήμων μόνον με τὴν χρονικὴν των διάρκειαν, ὀνομάζεται ρυθμικὴ ἀνάγνωσις.

Ἡ δὲ ἐκτέλεισις τῶν φθογγοσήμων ὀχι μόνον με τὴν χρονικὴν των διάρκειαν, ἀλλὰ καὶ με τὴν διαφορετικὴν των φωνὴν (ὀξύτητα) ὀνομά- ζεται μελωδικὴ ἀνάγνωσις.

* Ρυθμὸς γενικώτερον εἶναι ἡ τάξις καὶ ἡ συμμετρία, ἡ ἀναλογία καὶ ἡ καθόλου διεστέτης. Γίνεται ἀντιληπτὸς πανταχοῦ εἰς τὸ σῶμα.

Ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς φύσεως (διαδοχὴ ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐργα- σίας καὶ ἀναπαύσεως κ.λ.π.). Ἀποτελεῖ ἐπίσης οὐσιώδες στοιχεῖον εἰς ὅλας τὰς καλὰς τέχνας (μουσικὴν, ζωγραφικὴν, γλυπτικὴν, ποίησιν).

Ἐμφανίζεται καὶ καθίσταται ἀντιληπτὸς εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς (βάδισμα, χορός, σωματικαὶ ἀσκήσεις, κτύποι καρδίας, κ.λ.π.)

Εἰς τὸν λόγον ἐπίσης παρουσιάζεται ὁ ρυθμὸς διὰ τῆς συμμετρικῆς συνθέσεως τῶν συλλαβῶν, τῶν λέξεων καὶ τῶν προτάσεων.

Ὡστε ἡ μουσικὴ ἀνάγνωσις εἶναι δύο εἰδῶν, ρυθμικὴ καὶ μελωδική. Ἐπομένως καθε μουσικὸν τεμάχιον δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ κατὰ δύο τρόπους, ρυθμικῶς καὶ μελωδικῶς.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν κατανοοῦμεν τὴν ἀκριβῆ ἀξίαν ἑνὸς ἐκάστου τῶν φθογοσῆμων, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀξίας καὶ τὴν διαφορετικὴν φωνὴν αὐτῶν.

Βάσις τῆς μουσικῆς ἀναγνώσεως εἶναι ἡ ρυθμικὴ τοιαύτη. Εἰς αὐτὴν πρέπει νὰ ἐπιμενῇ κατ' ὄρχας ὁ ἐπιθυμῶν νὰ μάθῃ τὴν ὀρθὴν μουσικὴν ἐκτέλεσιν.

Ὁ Ρυθμὸς ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον καὶ βασικώτερον στοιχεῖον τῆς μουσικῆς, δύναται δὲ νὰ ὀρισθῇ καὶ ὡς ἡ ἔντεχνος καὶ συμμετρικὴ διάταξις τῶν διαφόρων χρονικῶν ἀξιῶν καὶ ἡ κανονικὴ ἐναλλαγὴ αὐτῶν.

ΚΛΙΜΑΞ

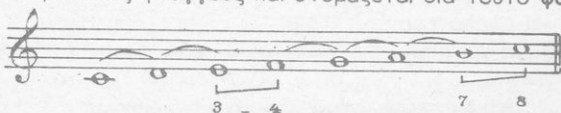
Κλίμαξ ὀνομάζεται ἡ συνεχὴς σειρὰ ὀκτῶ φθόγγων (ἀνιούσα ἐφ' ὅσον ἀνερχόμεθα, κατιούσα ἐφ' ὅσον κατέρχόμεθα).

Οἱ φθόγγοι τῆς κλίμακος ὀνομάζονται καὶ **βαθμίδες**.

Ἡ πρώτη βαθμὶς ὀνομάζεται **βάσις**, ἀπὸ αὐτὴν δὲ παίρνει τὸ ὄνομα ὁλόκληρος ἡ κλίμαξ.

ΦΥΣΙΚΗ ΚΛΙΜΑΞ ΤΟΥ ΝΤΟ

Ἡ κλίμαξ τοῦ Ντο ὀνομάζεται οὕτω ἀπὸ τὴν βάσιν τῆς Ντο. Ἀποτελεῖται ἀπὸ φυσικοῦς φθόγγους καὶ ὀνομάζεται διὰ τοῦτο **φυσικὴ**.

Μεταξὺ τῶν συνεχῶν βαθμίδων αὐτῆς ὑπάρχουν ἀποστάσεις μεγάλαι καὶ μικραί. Αἱ μεγάλαι ὀνομάζονται **τόνοι**, καὶ αἱ μικραὶ **ἡμιτόνια**.

Τόνος λοιπὸν εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἀπόστασις μετὰξὺ δύο συνεχῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος.

Ἡμιτόνιον εἶναι ἡ μικροτέρα ἀπόστασις μετὰξὺ δύο συνεχῶν βαθμίδων.

Ἡ ὡς ἄνω κλίμαξ τοῦ ντο ἔχει δύο ἡμιτόνια μι-φα, σι-ντο μετὰξὺ 3ης—4ης, 7ης—8ης βαθμίδος καὶ πέντε τόνους ντο-ρε, ρε-μι, φα-σολ, σολ-λα, λα-σι, μετὰξὺ τῶν ὑπολοίπων βαθμίδων.

Τὰ 2 ἡμιτόνια μι-φα, σι-ντο ὀνομάζονται **φυσικὰ ἡμιτόνια**, ὡς ἀνήκοντά εἰς τὴν φυσικὴν κλίμακα. Οἱ δὲ πέντε τόνοι ὀνομάζονται **φυσικοὶ** διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

Ἡ κλίμαξ τοῦ Ντο ὀνομάζεται καὶ **μείζων**, διότι προχωρεῖ κατὰ δύο τόνους, ἡμιτόνιον, τρεῖς τόνους, ἡμιτόνιον.

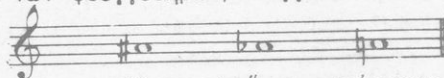
Ὀνομάζεται ἐπίσης καὶ **πρότυπος**, διότι ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς σχηματίζονται ὅλοι αἱ ἄλλαι μείζονες κλίμακες τῆς μουσικῆς.

Ὀνομάζεται προσέτι καὶ **διατονικὴ**, δι' ὃν λόγον δὲ ἴδωμεν θραδύτερον.

ΣΗΜΕΙΑ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΣ

Σημεία αλλοιώσεως ονομάζονται τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἀλλοιώνουν δηλ. μεταβάλλουν τὴν ὁξύτητα (τὸ φωνητικὸν ὕψος) τῶν φυσικῶν φθόγγων.

Εἶναι τρία, ἡ διέσις $\sharp$ ἡ ὕφεισις $\flat$ καὶ ἡ ἀναίρεσις $\natural$ Γράφονται ἔμπροσθεν τῶν φθογοσῆμων, ἀπαγγέλλονται ὁμως κατόπιν. Π. χ.

Λα διέσις Λα ὕφεισις Λα ἀναίρεσις

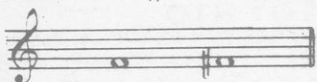
Οἱ οὕτω διὰ τῶν σημείων τῆς ἀλλοιώσεως παραγόμενοι φθόγγοι, ὀνομάζονται ἡλλοιωμένοι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς φυσικοὺς.

Ἐνέργεια τῶν σημείων ἀλλοιώσεως.

α' Ἡ διέσις $\sharp$ ὀξύνει (ὕψώνει) τὸν φθόγγον κατὰ ἓν ἡμιτόνιον.

β' Ἡ ὕφεισις $\flat$ βαρύνει (χαμηλώνει) τὸν φθόγγον κατὰ ἓν ἡμιτόνιον.

γ' Ἡ ἀναίρεσις $\natural$ ἀναιρεῖ, δηλαδὴ καταργεῖ προϋπάρχουσιν διέσιν ἢ ὕφεισιν, συνεπῶς ἐπαναφέρει τὸν φθόγγον εἰς τὴν φυσικὴν του κατάστασιν. Π. χ.

Τὸ φα $\sharp$ εἶναι ὑψηλότερον (ὁξύτερον) τοῦ φα φυσικοῦ κατὰ ἓν ἡμιτόνιον.

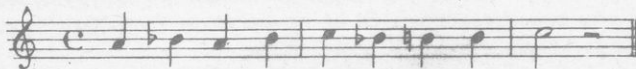
Τὸ σι $\flat$ εἶναι χαμηλότερον (βαρύτερον) τοῦ σι φυσικοῦ κατὰ ἓν ἡμιτόνιον. Τὸ σι $\natural$ εἶναι ὁμοιον μὲ τὸ σι φυσικόν.

Ἰσχύς τῶν σημείων ἀλλοιώσεως.

Ἡ διέσις καὶ ἡ ὕφεισις, καθὼς καὶ ἡ ἀναίρεσις ἰσχύουν εἰς ἓν μόνον μέτρον καὶ δι' ὅλους τοὺς φθόγγους τῆς αὐτῆς ὁξύτητος, πού ἀκολουθοῦν. Ὀνομάζονται δὲ καὶ **τυχαῖα σημεῖα** ἀλλοιώσεως (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ **μόνιμα**, πού δά ἴδωμεν βραδύτερον εἰς τὰς κλίμακας). Π. χ.

Εἰς τὸ φα τῆς 4ης κινήσεως ὑπονοεῖται διέσις, διότι εὐρίσκεται εἰς τὸ ἴδιον μέτρον, εἰς τὸ ὁποῖον προηγεῖται ἄλλο φα ἐν διέσει.

Εἰς τὸ σι τῆς 4ης κινήσεως τοῦ α' μέτρου ἰσχύει ἡ ὕφεισις, διότι εὐρίσκεται εἰς τὸ ἴδιον μέτρον, εἰς τὸ ὁποῖον προηγεῖται ἄλλο σι ἐν ὕφεσει.

Εἰς τὸ σι τῆς 4ης κινήσεως τοῦ β' μέτρου ἰσχύει ἡ ἀναίρεσις, διότι τὸ ἀμέσως προηγούμενον σι εἶναι ἐν ἀναίρεσει.

ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΕΧΩΝ ΦΘΟΓΓΩΝ

Αι απόστασεις μεταξύ δύο συνεχών φθόγγων δύνανται νά εἶναι ἕνα ὀπό τά τέσσαρα κάτωθι εἶδη:

Τόνος, ἡμιτόνιον, τριημιτόνιον, ἡ ἑναρμόνιοι φθόγγοι.

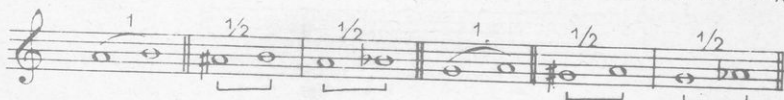
Τριημιτόνιον ὀνομάζεται ἡ ἀπόστασις, ἡ ὁποία εἶναι μεγαλύτερα τοῦ τόνου κατὰ ἓν ἡμιτόνιον, περιλαμβάνει ἐπομένως τρία ἡμιτόνια.

Ἐναρμόνιοι φθόγγοι, ὀνομάζονται οἱ φθόγγοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ ἴδιον ἄκουσμα, ἀλλὰ διαφορετικὸν ὄνομα..

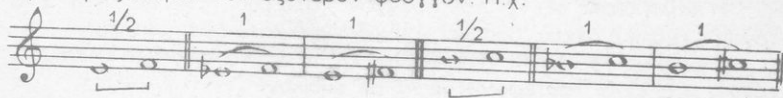
Ὀνομάζονται καὶ ἄλλως **ταῦτοφωνία**. Εἰς τὴν περίπτωσιν δηλ. αὐτὴν οἱ δύο φθόγγοι ἐφάπτονται καὶ δὲν ἀφήνουν καμμίαν μεταξὺ αὐτῶν ἀπόστασιν.

Μετατροπὴ τῶν συνεχῶν ἀποστάσεων.

1. Ὁ τόνος μεταβάλλεται εἰς ἡμιτόνιον, ἐάν ὀξύνωμεν (ὕψωσωμεν) τὸν βαρύτερον φθόγγον ἢ βαρύνωμεν (χαμηλώσωμεν) τὸν ὀξύτερον Π.χ.

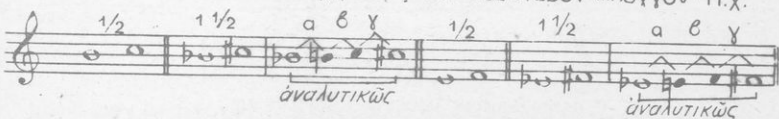
2. Τὸ ἡμιτόνιον μεταβάλλεται εἰς τόνον, ἐάν βαρύνωμεν τὸν βαρύτερον ἢ ὀξύνωμεν τὸν ὀξύτερον φθόγγον. Π.χ.

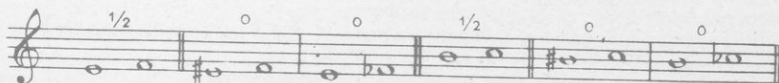
3. Ὁ τόνος μεταβάλλεται εἰς τριημιτόνιον, ἐάν βαρύνωμεν τὸν βαρύτερον ἢ ὀξύνωμεν τὸν ὀξύτερον φθόγγον. Π.χ.

4. Τὸ ἡμιτόνιον μεταβάλλεται εἰς τριημιτόνιον, ἐάν ὀξύνωμεν τὸν ὀξύτερον καὶ βαρύνωμεν συγχρόνως τὸν βαρύτερον φθόγγον. Π.χ.

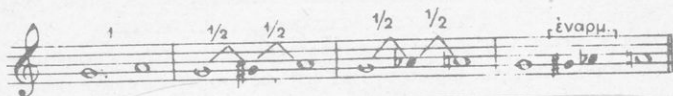
5. Τὸ ἡμιτόνιον μεταβάλλεται εἰς ἑναρμόνιους φθόγγους ἢ ταυτοφωνίαν, ἐάν ὀξύνωμεν τὸν βαρύτερον φθόγγον ἢ βαρύνωμεν τὸν ὀξύτερον, Π.χ.

6. Ὁ τόνος μεταβάλλεται εἰς ἑναρμονίους φθόγγους, ἐάν ὀξύνω-
μεν τὸν βαρύτερον καὶ βαρύνωμεν συγχρόνως τὸν ὀξύτερον φθόγ-
γον Π.χ.

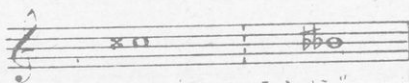

7. Ὁ τόνος διαιρεῖται εἰς δύο ἡμιτόνια διὰ τοῦ μεσαίου φθόγγου*

ΔΙΠΛΑ ΣΗΜΕΙΑ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΣ

Εἰς τὰ σημεῖα ἀλλοιώσεως ἀνήκουν καὶ τὰ λεγόμενα διπλὰ σημεῖα ἀλλοιώσεως. Ταῦτα εἶναι δύο: ἡ διπλὴ δίσαις x καὶ ἡ διπλὴ ὕφαις ♭. γράφονται δὲ καὶ ἀπαγγέλλονται, ὅπως καὶ τὰ ἀπλά. Π.χ.

Ντο διπλὴ δίσαις

Σι διπλὴ ὕφαις

Ἐνέργεια αὐτῶν.

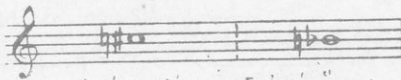
Ἡ διπλὴ δίσαις ὀξύνει τὸν φθόγγον κατὰ δύο ἡμιτόνια, ἥτοι ἓνα τόνον. Ἡ διπλὴ ὕφαις βαρύνει τὸν φθόγγον κατὰ δύο ἡμιτόνια.

Ἐπομένως τὸ ντο x εἶναι ὀξύτερον τοῦ ντο φυσικοῦ κατὰ ἓνα τόνον, ἥτοι εἶναι ταυτοφώνια μὲ τὸ ρε φυσικόν.

Τὸ ρε ♭♭ εἶναι βαρύτερον τοῦ ρε φυσικοῦ κατὰ ἓνα τόνον ἥτοι ταυτοφώνια μὲ τὸ ντο φυσικόν.

Ὅταν θέλωμεν νὰ μετατρέψωμεν τὴν διπλὴν δίσαις ἢ διπλὴν ὕφαις εἰς ἀπλήν, θέτομεν εἰς τὴν θέσιν τῆς πρώτης τὴν ἀναίρεσιν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὡς ἐξῆς:

Ντο ἀναίρεσις δίσαις

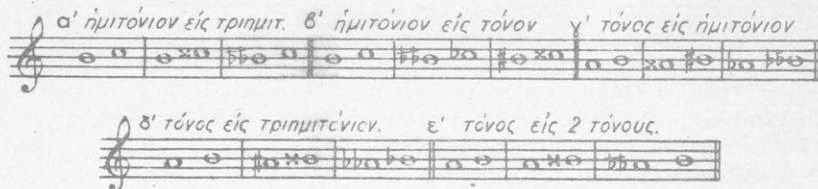
Σι ἀναίρ. ὕφαις

* Ὁ μεσαῖος φθόγγος κάθε φυσικοῦ τόνου εὐρίσκεται ἐάν θέσωμεν εἰς τὸν πρῶτον φθόγγον δίσαις ἢ εἰς τὸν δεύτερον ὕφαις Π.χ.

Ὁ μεσαῖος φθόγγος τοῦ τόνου ρε - μ εἶναι ὁ ρε # ἢ ὁ μι ♭, τοῦ λα - σι ὁ λα # ἢ ὁ σι ♭ κ.ο.κ.

Οἱ δύο μεσαῖοι φθόγγοι κάθε τόνου εἶναι ἑναρμονίοι φθόγγοι.

Μετατροπή συνεχών αποστάσεων διά τῶν διπλῶν σημείων.

ΧΡΩΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΟΝΙΚΑ ΗΜΙΤΟΝΙΑ

Τὰ ἡμιτόνια πού σχηματίζονται μεταξύ φθόγγων πού ἔχουν τὸ ἴδιον ὄνομα (ὁμώνυμων) ὀνομάζονται **χρωματικά**, π.χ. ντο-ντο $\sharp$, ρε-ρε $\sharp$, μι $\flat$ - μι $\sharp$, σολ $\flat$ - σολ $\sharp$ κ.λ.π.

Τὰ ἡμιτόνια πού σχηματίζονται μεταξύ φθόγγων πού ἔχουν διαφορετικὸν ὄνομα, (ἐτερονύμων) ὀνομάζονται **διατονικά**. Π.χ. μι-φα, σι-ντο, φα $\sharp$ - σολ, λα-σι $\flat$

Ἡ κλίμαξ τοῦ ντο ὡς περιλαμβάνουσα τόνους καὶ ἡμιτόνια διατονικά, ὀνομάζεται **διατονικὴ κλίμαξ**.

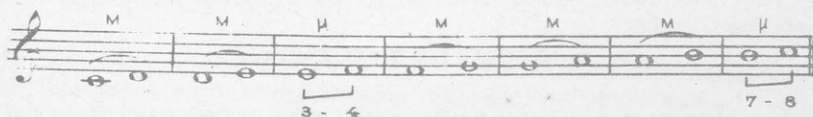
ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ

Διάστημα ὀνομάζεται ἡ απόστασις μεταξύ δύο οἰωνόηποτε φθόγγων. Ἐάν τὸ διάστημα περιλαμβάνῃ δύο φθόγγους ὀνομάζεται **διάστημα δευτέρας** ἢ ἀπλῶς **δευτέρα** (ντο-ρε), ἐάν περιλαμβάνῃ τρεῖς φθόγγους ὀνομάζεται **τρίτη** (ντο-μι), τέσσαρας **τετάρτη** (ντο-φα) κ.ο.κ.

Ὁ πρῶτος φθόγγος τοῦ διαστήματος ὀνομάζεται **βάσις** αὐτοῦ. Τὰ διαστήματα ἀπὸ δευτέρας μέχρι ὀγδόης ὀνομάζονται **ἀπλά**, ἀπὸ ἐνάτης καὶ ἄνω **σύνδετα**.

Κατωτέρω ἐξετάζομεν τὰ διαστήματα τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Ντο

1. Διαστήματα δευτέρας

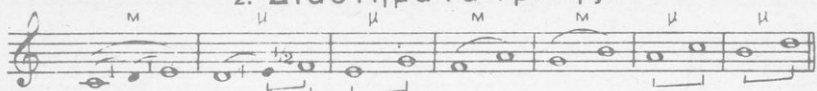
Ἡ κλίμαξ τοῦ Ντο περιέχει 7 ἐν ὅλῳ δευτέρας. Ἐξ αὐτῶν ἄλλαι περιέχουν ἓνα τόνον καὶ ὀνομάζονται **μεγάλαι**, ἄλλαι δὲ ἐν ἡμιτόνιον καὶ ὀνομάζονται **μικραί**.

Αἱ μικραὶ εἶναι δύο μι-φα, σι-ντο καὶ εὐρίσκονται μεταξύ 3ης-4ης καὶ 7ης-8ης βαθμίδος.

Αἱ μεγάλαι εἶναι πέντε μεταξύ τῶν ὑπολοίπων βαθμίδων.

Τὰς μεγάλας σημειοῦμεν μὲ τὸ Μ καὶ τὰς μικράς μὲ τὸ μ.

2. Διαστήματα τρίτης

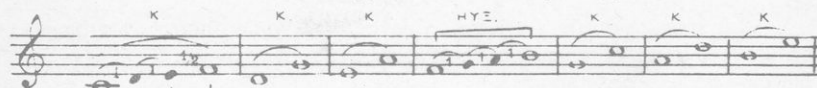

Ἡ μείζων κλίμαξ σχηματίζει 7 τρίτας. Ἐξ αὐτῶν ἄλλαι περιέχουν δύο τόνους καὶ ὀνομάζονται **μεγάλοι** καὶ ἄλλαι περιέχουν ἓνα τόνον καὶ ἓν ἡμιτόνιον καὶ ὀνομάζονται **μικροί**.

Αἱ μεγάλοι εἶναι τρεῖς (ντο-μι, φα-λα, σολ-σι) καὶ σχηματίζονται ἐπὶ τῆς 1ης, 4ης, καὶ 5ης βαθμίδος.

Αἱ μικροί εἶναι τέσσαρες καὶ σχηματίζονται ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων βαθμίδων.

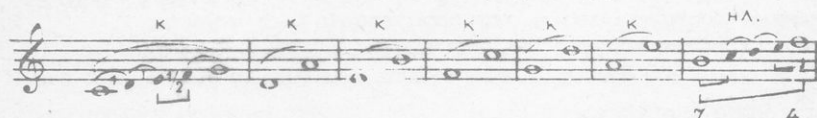
3. Διαστήματα τετάρτης

Αἱ τετάρται εἶναι ἐν ὅλῳ 7, ἐξ ὧν ἕξ περιέχουν δύο τόνους καὶ ἓν ἡμιτόνιον καὶ ὀνομάζονται **καθαροί** (Κ) καὶ μία περιέχει τρεῖς τόνους καὶ ὀνομάζεται **ηὺξημένη**.

Ἡ ηὺξημένη τετάρτη εἶναι φα-σι καὶ σχηματίζεται μεταξύ 4ης καὶ 7ης βαθμίδος.

4. Διαστήματα πέμπτης

Αἱ πέμπται εἶναι ἐν ὅλῳ 7. Ἐξ αὐτῶν αἱ ἕξ περιέχουν τρεῖς τόνους καὶ ἓν ἡμιτόνιον καὶ ὀνομάζονται **καθαροί**, μία δὲ δύο τόνους καὶ δύο ἡμιτόνια καὶ ὀνομάζεται **ἡλαττωμένη**.

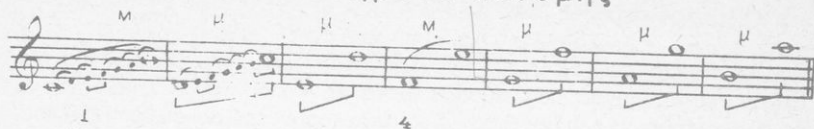
Ἡ ἡλαττωμένη πέμπτη εἶναι σι-φα καὶ σχηματίζεται μεταξύ 7ης καὶ 4ης βαθμίδος.

5. Διαστήματα ἑκτῆς

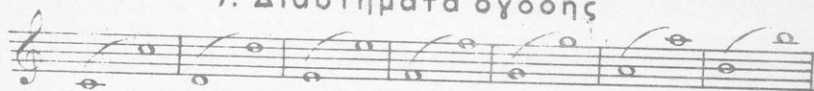
Εἶναι ἐν ὅλῳ 7. Τρεῖς μικροί (μι-ντο, λα-φα, σι-σολ) ἐπὶ τῆς 3ης, 6ης καὶ 7ης βαθμίδος περιέχουσι 3 τόνους καὶ 2 ἡμιτόνια καὶ τέσσαρες **μεγάλοι** ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων βαθμίδων περιέχουσι 4 τόνους καὶ 1 ἡμιτόνιον.

6. Διαστήματα έβδομης

Είναι έν δλω 7. Δύο μεγάλοι (ντο-σι, φα-μι) επί της 1ης και 4ης βαθμίδος περιέχουσαι 5 τόνους και 1 ήμιτόνιον και πέντε μικράι επί των υπόλοιπων βαθμίδων περιέχουσαι 4 τόνους και 2 ήμιτόνια.

7. Διαστήματα ογδόης

Όλαι αι ογδοαί ονομάζονται καθαράι και περιέχουν 5 τόνους και 2 ήμιτόνια.

ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ

Πλήν της φυσικής κλίμακος του Ντο, υπάρχουν και άλλαι 14 μείζονες κλίμακες, 7 με διέσεις και 7 με ύφέσεις.

Όλαι έχουν τό ίδιον άκουσμα. Ή χρήσις των έν τούτοις είναι αναγκαία διά τούς έξής δύο λόγους, οι όποιοι είναι καταφανέστεροι ιδιαιτέρως εις την Ώδικήν.

α' Κάθε τραγούδι έχει ώρισμένην φωνητικήν περιοχήν, εις ήν εκτείνεται.

β' Κάθε τραγούδι εκτελείται από διαφόρους φωνάς, παιδικάς, άνδρικάς, γυναικειάς, των όποιων ή έκτασις είναι φύσει διαφορετική.

Διά νά είναι λοιπόν δυνατή ή επιτυχής εκτέλεσις ενός τραγουδιού, πρέπει ή βάσις της κλίμακος, την όποιαν θα χρησιμοποιήση ό εκτελεστής, νά είναι ανάλογος άφ' ενός μέν με την φωνητικήν έκτασιν του τραγουδιού, άφ' έτέρου δε με τό είδος της φωνής του εκτελεστού και της φωνητικής αύτου Ικανότητας έν γένει (έκτάσεως της φωνής του).

Ή χρήσις των διέσεων καθώς και των ύφέσεων είναι αναγκαία και αναπόφευκτος κατά την διαδρομήν των φθόγγων της κλίμακος, ίνα διατηρηθή ή σειρά των τόνων και ήμιτονίων της μείζονος.

Άνευ αύτου αι κλίμακες θα ήσαν παράτνοι και συνενώς άχρηστοι.

Α'. ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΜΕ ΔΙΕΣΕΙΣ

Αι μείζονες κλίμακες με διέσεις είναι έν συνόλω 7

Σχηματίζονται όλαι επί τη βάσει της προτύπου κλίμακος του Ντο. Θα προχωρούν δηλαδή κατά δύο τόνους, ήμιτόνιον, τρεις τόνους, ήμιτόνιον.

Διά να εὐρωμεν τὰς βάσεις των, ἀνερχόμεθα ἀπὸ τῆς βάσεως Ντο
κατὰ πέμπτας καθάρως :

Σολ, Ρε, Λα, Μι, Σι, Φα[#] Ντο[#]

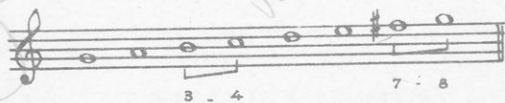
Τὰ σημεῖα τῶν διέσεων τίθενται καθ' ὠρίαν ἐκείνην σειρὰν εἰς τὴν
ἀρχὴν τοῦ πενταγράμμου ἁμέσως μετὰ τὸ κλειδί τοῦ Σολ καὶ ἰσχύουν
δι' ὅλους τοὺς ὁμωνύμους φθόγγους ὁλοκλήρου τοῦ μουσικοῦ τεμαχίου.

Εἶναι τρόπον τινὰ μόνιμα (καὶ ὄχι τυχαῖα) καὶ ἀποτελοῦν τὸν λεγόμενον ὀπλισμόν.

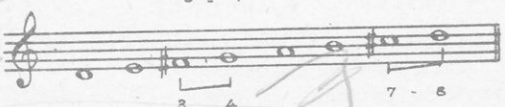
Ἐκάστη νέα κλίμαξ διατηρεῖ εἰς τὸν ὀπλισμόν τῆς τὰς διέσεις τῆς
προηγούμενης, λαμβάνει δὲ μίαν ἐπὶ πλέον εἰς τὴν 7ην βαθμίδα

Μ. Κλίμαξ

Σολ
1 διέσεις
φα

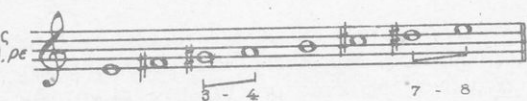
Ρε
2 διέσεις
φα, ντο

Λα
3 διέσεις
φα, ντο, σολ

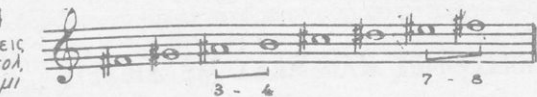
Μι
4 διέσεις
φα, ντο, σολ, ρε

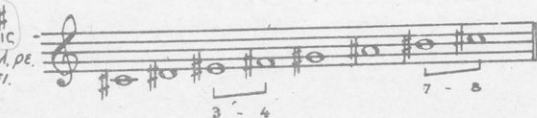
Σι
5 διέσεις
φα, ντο, σολ, ρε, λα

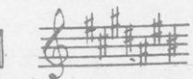
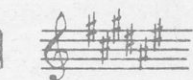
Φα[#]
6 διέσεις
φα, ντο, σολ, ρε, λα, μι

Ντο[#]
7 διέσεις
φα, ντο, σολ, ρε, λα, μι, σι.

Ὀπλισμός

Β. ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΜΕ ΥΦΕΣΕΙΣ

Και αἱ μεῖζονες κλίμακες μέ ὑφέσεις εἶναι ἐν συνόλῳ 7.

Σχηματίζονται καὶ αὐταὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προτύπου κλίμακος τοῦ Ντο.

Διὰ τὴν εὐρωμεν τὰς βάσεις των, ἀνερχόμεθα ἀπὸ τοῦ Ντο κατὰ τετάρτας καθαράς.

Φα, Σι[♭], Μι[♭], Λα[♭], Ρε[♭], Σολ[♭], Ντο[♭]

Καὶ ἐδῶ τὰ σημεῖα τῶν ὑφέσεων τίθενται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πενταγράμμου ἰσχύοντα μονίμως διὰ τοὺς ὁμωνύμους φθόγγους καὶ ἀποτελοῦντα τὸν ὀπλισμόν.

Κάθε νέα κλίμαξ διατηρεῖ τὰς ὑφέσεις τῆς προηγουμένης καὶ λαμβάνει μίαν ἐπὶ πλέον εἰς τὴν 4ην βαθμίδα.

Μ. ΚΛΙΜΑΞ

Ὅπλισμός.

Φα 1 ὑφέσεις σι.		
Σι[♭] 2 ὑφέσεις σι, μι		
Μι[♭] 3 ὑφέσεις σι, μι, λα		
Λα[♭] 4 ὑφέσεις σι, μι, λα, ρε		
Ρε[♭] 5 ὑφέσεις σι, μι, λα, ρε, σολ		
Σολ[♭] 6 ὑφέσεις σι, μι, λα, ρε, σολ, ντο		
Ντο[♭] 7 ὑφέσεις σι, μι, λα, ρε, σολ, ντο, φα		

Σημειώσεις: α'. Κάθε ήμιτόνιον διατονικόν εὑρίσκεται εἰς δύο μείζονας κλίμακας, εἰς τὴν μίαν ὡς 3ῃ-4ῃ βαθμῖς καὶ εἰς τὴν ἄλλην ὡς 7ῃ-8ῃ. Π. χ. Τὸ ήμιτόνιον ρε[#] μὲ εὑρίσκεται εἰς τὴν μείζονα κλίμακα Σι ὡς 3ῃ-4ῃ βαθμῖς καὶ εἰς τὴν Μι ὡς 7ῃ-8ῃ. Τὸ ήμιτόνιον λα-σι^b εὑρίσκεται εἰς τὴν μείζονα κλίμακα Φα ὡς 3ῃ-4ῃ βαθμῖς καὶ Σι^b ὡς 7ῃ-8ῃ.

β'. Διὰ τὴν εὐρωμεν πρακτικῶς τὸ ὄνομα κλίμακος μὲ διέσεις, ἀνερχόμεθα ἀπὸ τὴν τελευταίαν διέσιν τοῦ ὀπλισμοῦ ἐν ήμιτόνιον διατονικόν. Π. χ. Διὰ τὴν εὐρωμεν ποία κλίμαξ ἔχει 4 διέσεις ἀνερχόμεθα ἀπὸ τὴν τελευταίαν διέσιν τοῦ ὀπλισμοῦ φα - ντο - σολ - ρε ἐν ήμιτόνιον καὶ εὐρίσκομεν ὅτι εἶναι ἡ Μι. Διὰ τὴν εὐρωμεν ποία κλίμαξ ἔχει 3 διέσεις, ἀνερχόμεθα ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ ὀπλισμοῦ φα - ντο - σολ ἐν ήμιτόνιον καὶ εὐρίσκομεν ὅτι εἶναι ἡ Λα.

γ'. Διὰ τὴν εὐρωμεν πρακτικῶς τὴν θάσιν κλίμακος μὲ ὑφέσεις, παίρνομεν ἐκ τοῦ ὀπλισμοῦ τῶν ὑφέσεων τὴν προτελευταίαν.

Π. χ. Διὰ τὴν εὐρωμεν ποία κλίμαξ ἔχει 4 ὑφέσεις παίρνομεν ἐκ τοῦ ὀπλισμοῦ τῶν 4 ὑφέσεων σι - μι - λα⁺ - ρε τὴν προτελευταίαν ἤτοι τὴν λα ἢ ὅποια μᾶς δίδει τὸ ὄνομα τῆς κλίμακος ποὺ ζητοῦμεν. Διὰ τὴν εὐρωμεν ποία κλίμαξ ἔχει 6 ὑφέσεις παίρνομεν ἐκ τοῦ ὀπλισμοῦ σι - μι - λα - ρε - σὺλ - ντο τὴν προτελευταίαν καὶ εὐρίσκομεν οὕτω, ὅτι ἡ ζητουμένη κλίμαξ εἶναι ἡ Σολ^b.

ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΙ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ

Μεταξὺ τῶν μείζονων κλιμάκων ὑπάρχουν 6 ἐναρμόνιοι, ποὺ ἔχουν ὁμοιογενή διαφορετικὴν θάσιν, ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἄκουσμα. Αὗται εἶναι αἰεξῆς:

Σι-Ντο^b, Φα[#] - Σολ^b καὶ Ντο[#] - Ρε^b

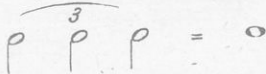
ΤΡΙΗΧΑ

Τρίηχον εἶναι τρία φθογγόσημα τῆς ἰδίας ἀξίας, ποὺ ἰσοδυναμοῦν μὲ ἐν τῆς ἀμέσως ἀνωτέρας.

Σημειώνεται μὲ τὸν ἀριθμὸν 3 ἄνωθεν ἢ κάτωθεν τῶν φθογγόσημων καὶ μὲ μίαν καμπύλην γραμμὴν, ἢ ὅποια δὲν εἶναι καὶ ἀπαραίτητος.

Ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῶν φθογγόσημων, παίρνει τὸ τρίηχον τὸ ὄνομά του.

Τρίηχον ήμισιων

» τετάρτων

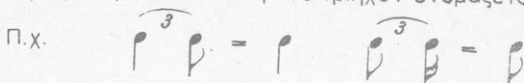
» ὀγδῶν

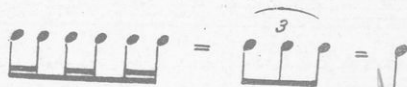
» δεκάτων ἑκτῶν

Τό πρώτον ἐκ τῶν τριῶν φθογγοσῆμων τοῦ τριήχου λαμβάνει το-
νισμόν. Ἐνίοτε τό τριήχον συμπύσσεται δι' ἐνώσεως τῶν δύο μερῶν
αὐτοῦ. Εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν τό τριήχον ὀνομάζεται **συνεπτυγμένον**.

Ἐπίσης δύναται ἀντιθέτως νά ἀναπτυχθῇ καί τότε λέγεται **ἀνεπτυγ-
μένον**. Π.χ.

ΕΞΑΗΧΑ

Ἐξάηχον εἶναι ἐξ φθογγόσημα τῆς ἰδίας ἀξίας, πού ἰσοδυναμοῦν μέ
δύο τῆς ἀμέσως ἀνωτέρας.

Σημειοῦται μέ τόν ἀριθμόν 6 καί μίαν καμπύλην Π.χ.

Τό ἐξάηχον προκύπτει ~~ἀπό τῶν~~ ἐνῶσιν δύο τριήχων.

Δέν πρέπει νά συγχέωμεν τό ἐξάηχον μέ τό ἀνεπτυγμένον τριήχον.

Ἡ διαφορά γίνεται ἀσθητή ἀπό τόν τόνισμόν.

τριήχον

ἐξάηχον

ΣΥΓΚΟΠΗ

καρπύρας

Συγκοπή εἶναι ἡ ἐνώσις τοῦ ἀσθενοῦς μέρους τοῦ μέτρου μέ τό
ἰσχυρόν καί ἡ μεταθίβασις τοῦ τονισμοῦ ἀπό τό ἰσχυρόν εἰς τό ἀσθενές.

Μεταξύ ἡμίσεων.

Μεταξύ τετάρτων.

Μεταξύ ὀγδόων.

Ἡ συγκοπή εἶναι δύο εἰδῶν: ὁμαλή, ὅταν τά δύο φθογγόσημα
εἶναι τῆς αὐτῆς ἀξίας (ὡς ἀνωτέρω) καί ἀνώμαλος ὅταν εἶναι διαφορε-
τικῆς ἀξίας

Π.χ.

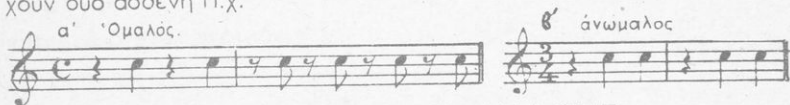

Ἡ συγκοπή ὡς καί ὁ ἀκολουθῶν ἀντιχρονισμός εἶναι δύο ἀπό τά
δυσκολώτερα εἶδη ρυθμοῦ.

ΑΝΤΙΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

· Ἀντιχρονισμός είναι ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἰσχυροῦ μέρους τοῦ μέ-
τρου διὰ παύσεως.

· Ὁ ἀντιχρονισμός εἶναι δύο εἰδῶν: ὁμαλός, ὅταν εἰς ἓν ἰσχυρόν
ἀντιστοιχῇ ἓν ἀσθενές καὶ ἀνώμαλος, ὅταν εἰς ἓν ἰσχυρόν ἀντιστοι-
χοῦν δύο ἀσθενῆ Π.χ.

ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ

· Ἀπὸ κάθε μείζονα κλίμακα παράγεται μία ἄλλη, ἡ ὁποία ὀνομάζεται
ἐλάσσων.

Αἱ δύο κλίμακες ἔχουν τὸν ἴδιον ὀπλισμόν. Ἐπειδὴ δὲ ἔχουν διὰ
τοῦτο μεγάλην σχέσιν μεταξὺ των, ὀνομάζονται **σχετικάι**.

Κάθε μείζων κλίμαξ ἔχει τὴν σχετικὴν τῆς ἐλάσσονα καὶ ἀντιθέτως
κάθε ἐλάσσων εἶναι σχετικὴ μίᾳς μείζονος.

Τρόπος σχηματισμοῦ

Κατερχόμεθα ἀπὸ τὴν βάσιν τῆς μείζονος μίαν τρίτην μικράν καὶ
εὐρίσκομεν οὕτω τὴν βάσιν τῆς σχετικῆς ἐλάσσονος. Μὲ τὴν βάσιν
αὐτὴν σχηματίζομεν συνεχῇ σειράν 8 φθόγγων καὶ ὀξύνομεν τὴν 7ην
βαθμίδα.

Οὕτω παράγεται νέα κλίμαξ, ἡ ὁποία προχωρεῖ κατὰ τόνον, ἡμιτό-
νιον, δύο τόνους, ἡμιτόνιον, τριημιτόνιον, ἡμιτόνιον. Ἦτοι ἔχει ἓν συ-
νὸλῳ 3 τόνους, 3 ἡμιτόνια καὶ ἓν τριημιτόνιον. Τὸ τριημιτόνιον σχη-
ματίζεται μεταξὺ 6ης καὶ 7ης βαθμίδος, προκύπτει δὲ ἐκεῖ λόγῳ τῆς
ὀξύνσεως τῆς 7ης βαθμίδος.

Τὸ σημεῖον ὀξύνσεως δὲν τίθεται εἰς τὸν ὀπλισμόν, θεωρεῖται ὡς
τυχαῖον σημεῖον ἀλλοιώσεως.

Ἐλάσσων κλίμαξ λοιπὸν εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία προχωρεῖ κατὰ τόνον
ἡμιτόνιον, 2 τόνους, ἡμιτόνιον, τριημιτόνιον, ἡμιτόνιον.

Ἦ ὡς ἄνω ἐλάσσων κλίμαξ ὀνομάζεται **ἁρμονική**, διότι γίνεται
χρήσις αὐτῆς εἰς τὴν ἁρμονίαν.

Πλὴν αὐτῆς ὑπάρχει καὶ δεῦτερον εἶδος ἐλάσσονος, ἡ ὁποία ὀνο-
μάζεται **μελωδική**, διότι γίνεται χρήσις αὐτῆς εἰς τὴν μελωδίαν. Διαφέρει
δὲ τῆς ἁρμονικῆς κατὰ τὸ ὅτι ἐκ αὐτῆν (τὴν μελωδικὴν) ὀξύνομεν, ὅταν
ἀνερχώμεθα, καὶ τὴν 6ην καὶ τὴν 7ην βαθμίδα, ὅταν δὲ κατερχώμεθα ἀ-
ναιροῦμεν καὶ τὰς δύο ὀξύνσεις.

Ἀποτέλεσμα τούτου εἶναι ὅτι εἰς μὲν τὴν ἀνιοῦσαν μελωδικὴν
δὲν ὑπάρχει τριημιτόνιον, εἰς δὲ τὴν κατιοῦσαν σχηματίζεται μεταξὺ
7ης-8ης βαθμίδος τόνος (καὶ ὄχι ἡμιτόνιον, κατ' ἐξαιρέσιν πρὸς τὰ
μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα).

Ἡ σχετική ἐλάσσων τῆς Ντο μείζονος εἶναι ἡ λα ἐλάσσων, ἡ ὁποία ὀνομάζεται φυσική καὶ πρότυπος, διότι ἐπὶ τῇ θάρει αὐτῆς σχηματίζονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅσαι αἱ ἄλλαι ἐλάσσονες (7 μέ διέσεις καὶ 7 μέ ὑφέσεις).

Μείζων Ντο

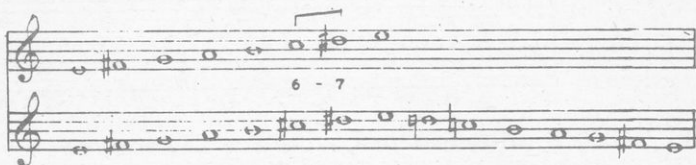
Ἐλάσσων λα
ἀρμονική

Ἐλάσσων λα
μελωδική

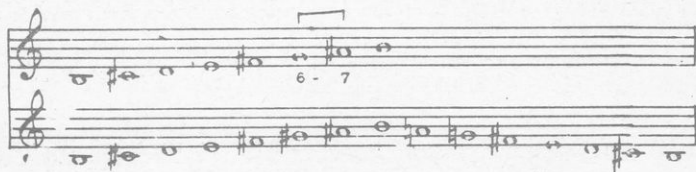
Ἐνῷ ὅταν τὸ φα εἶναι III βαθμὶς καὶ θέλωμεν νὰ εὐρῶμεν τὴν βά-
σιν, τότε ἐὰν μὲν ζητοῦμεν ἐλάσσονα κλίμακα θὰ κατέλθωμεν 3ην μι-
κράν καὶ θὰ εὐρῶμεν ὅτι ἡ κλίμαξ εἶναι ρε ἐλάσσων, ἐὰν δὲ ζητοῦμεν
μείζονα κλίμακα, θὰ κατέλθωμεν 3ην μεγάλην καὶ θὰ εὐρῶμεν, ὅτι ἡ
κλίμαξ εἶναι Ρε ὑφesis μείζων.

Α. ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΜΕ ΔΙΕΣΕΙΣ *

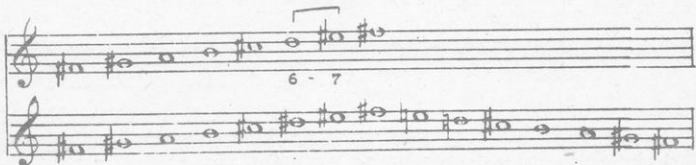
μι (1#)
σχετική τῆς
μείζονος Σολ

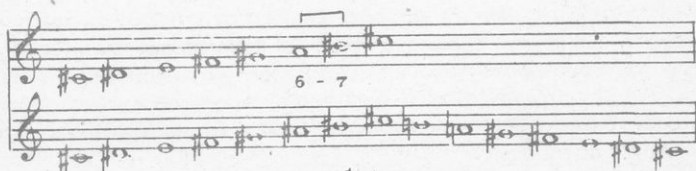
σι (2#)
σχ. τῆς Ρε

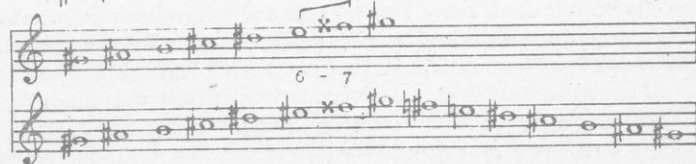
φα# (3#)
σχ. τῆς Λα

γτο# (4#)
σχ. τῆς Μι

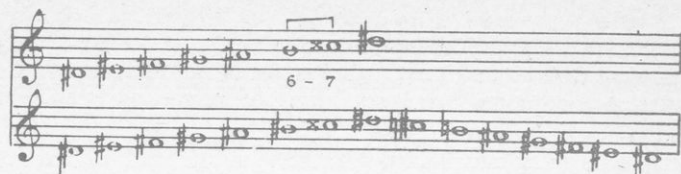

βολ# (5#)
σχ. τῆς Σι

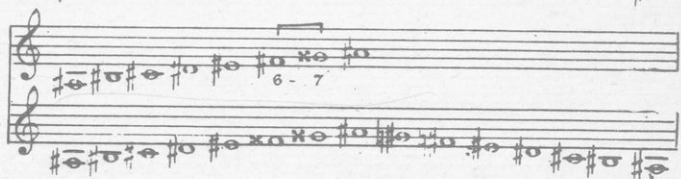

* Εἰς τὰ ὀνόματα τῶν κλιμάκων, τὰς μὲν μείζονας γράφομεν μὲ γράμμα κεφαλαῖον.
τὰς δὲ ἐλάσσονας μὲ μικρὸν π.χ. Μι = μείζων κλίμαξ τοῦ Μι, μι = ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ μι.

ρε # (6 #)
σχ. τῆς Φα #

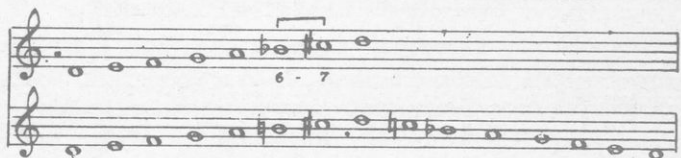

χα # (7 #)
σχ. τῆς Ντο #

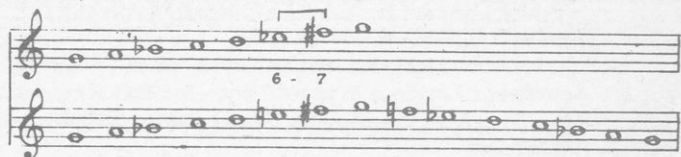

Β. ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΜΕ ΥΦΕΣΕΙΣ

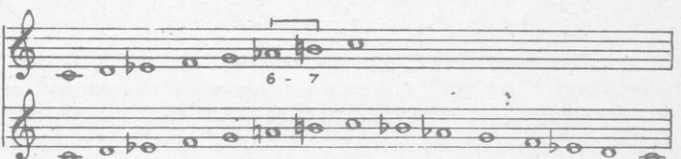
ρε (1b)
σχ. τῆς
μείζονος Φα

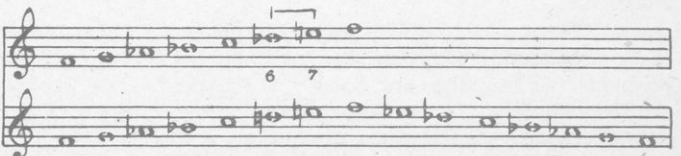
εὐλ (2b)
σχ. τῆς Σι b

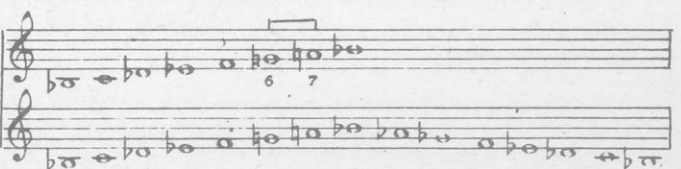
ντο (3b)
σχ. τῆς Μι b

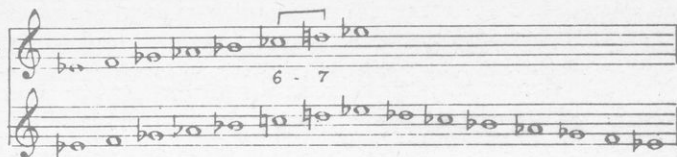
φα (4b)
σχ. τῆς Λα b

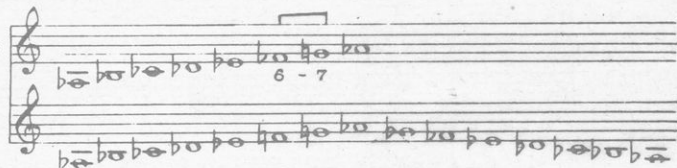
ει b (5b)
σχ. τῆς Ρε b

μi b (6 b)
σχ. της Σολ

λα b (7 b)
σχ. της Ντο

ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΙ ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ

Μεταξύ των έλασσόνων κλιμάκων υπάρχουν 6 έναρμόνιοι, που έχουν δηλαδή το ίδιο ακουσμα, αλλά αι βάσεις των, καθώς και όλα αι βαθμίδες έχουν διαφορετικόν όνομα. Αὐται είναι αι έξης:

σολ # — λα b ρε # — μι b λα # — σι b

ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ

Εις την έλάσσονα κλίμακα σχηματίζονται τά έξης διαστήματα:

α'. Δευτέρας: 1 ηύξημένη μεταξύ όης - 7ης βαθμίδος περιέχουσα έν τριημιτόνιον, 3 μεγάλοι επί της 1ης, 3ης και 4ης βαθμίδος και 3 μικρά επί των ύπολοίπων.

β'. Τρίτης: 3 Μεγ. (επί της 3ης, 5ης και όης βαθμίδος) και 4 μικρά επί των ύπολοίπων.

γ'. Τετάρτης: 2 ηύξ. (επί 4ης και όης βαθμ.) 1 ήλατ. επί 7ης βαθμ. περιέχουσα 1 τόν. και 2 ήμιτ. και 4 καθαράι επί των ύπολοίπων.

δ'. Πέμπτης: 2 ήλατ. (επί 2ας και 7ης βαθμ.), 1 ηύξημένη* μεταξύ 3ης—7ης βαθμ. περιέχουσα 3 τόν. και 2 ήμιτ. και 4 καθαράι επί των ύπολοίπων.

ε'. Έκτης: 3 μ. (επί 1ης, 5ης, 7ης βαθμ.) και 4 Μ επί των ύπολοίπων.

ς'. Έβδομης: μία ήλατ. επί 7ης βαθμ. (μέ 3 τόν. και 3 ήμιτ.), 3 Μεγάλοι επί της 1ης, 3ης, όης βαθμ. και 3 μικράι επί των ύπολοίπων.

Παρατήρησις. Τά νέα διαστήματα που σχηματίζει ή έλάσσων κλίμαξ (που δέν υπάρχουν εις την μείζονα) είναι 4 τά έξης:

2α ηύξημένη μεταξύ όης—7ης βαθμίδος, 4η ήλαττωμένη επί της 7ης βαθμίδος, 5η ηύξημένη επί της 3ης βαθμίδος και 7η ήλαττωμένη επί της 7ης βαθμίδος.

* Η ηύξημένη πέμπτη δύναται να ύπολογισθ ή ως περιέχουσα 4 τόνους. Π. χ. ή ηύξημένη πέμπ. η ντο—σολ # της έλάσσονος κλίμακος λα—περιέχει 4 τόνους: ντο—ρε, ρε—μι, μι—φ# και φ#—σολ # (έλάσσων μελωδική).

ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Αναστρέφεται ένα διάστημα, όταν ο βαρύτερος αυτού φθόγγος γίνεται οξύτερος και ο οξύτερος βαρύτερος. Π.χ.

Έκ της τοιαύτης αναστροφής προκύπτουν δύο μεταβολαι

α') Το διάστημα αλλάσσει όνομα.

β') Το διάστημα αλλάσσει είδος.

Συγκεκριμένως.

α') Ός προς τὸ όνομα :

• Η 2α αναστρεφομένη γίνεται 7η.

• Η 3η » » 6η.

• Η 4η » » 5η.

• Η 5η » » 4η.

• Η 6η » » 3η.

• Η 7η » » 2α.

• Η 8η » » 1η. ἢ ταύτοφωvία.

β') Ός πρὸς τὸ εἶδος :

Τὰ μεγάλα διαστήματα ἀναστρεφόμενα γίνονται μικρά.

Τὰ μικρά » » » μεγάλα.

Τὰ ηὔξημένα » » » ἡλαττωμένα.

Τὰ ἡλαττωμένα » » » ηὔξημένα.

Μόνον τὰ καθαρὰ ἐξαιροῦνται καὶ δὲν ἀλλάσσουν εἶδος μετὰ τὴν ἀναστροφὴν των.

Παραδείγματα

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Τὰ διαστήματα δύνανται νὰ μετατραποῦν, νὰ ἀλλάξουν δηλαδὴ εἶδος.

Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἀναλόγου αὐξομειώσεως, τιθεμένων τῶν ἀντιστοιχῶν σημείων τῆς ἀλλοιώσεως. Οὕτω :

α') Τὰ καθαρὰ διαστήματα δύνανται νὰ μετατραποῦν εἰς ηὔξημένα ἢ ἡλαττωμένα.

β') Τὰ μεγάλα εἰς μικρά, ἡλαττωμένα καὶ ηὔξημένα καὶ

γ') Τὰ μικρά εἰς μεγάλα, ηὔξημένα καὶ ἡλαττωμένα.

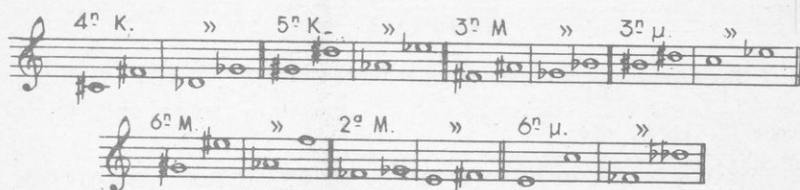
Παραδείγματα

ΕΝΑΡΜΟΝΙΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἐναρμόνια διαστήματα ὀνομάζονται ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν τὸ αὐτὸ ἄκουσμα, ἀλλὰ διαφορετικοὺς φθόγγους.

Τὸ εἶδος τοῦ διαστήματος ποὺ προκύπτει ἀπὸ τὴν ἐναρμόνισιν παρμένει τὸ ἴδιον.

Ἐάν π.χ. οἱ φθόγγοι τῆς καθαρᾶς τετάρτης ντο $\sharp$ φα $\sharp$ ἀντικατασταθοῦν μὲ τοὺς ἐναρμονίους ρε $\flat$ καὶ σολ $\flat$ ἡ τετάρτη ποὺ προκύπτει ρε $\flat$ — σολ $\flat$ εἶναι ἐπίσης καθαρὰ.

ἨΛΛΟΙΩΜΕΝΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἠλλοιωμένα διαστήματα ὀνομάζονται ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχουν εἰς καμμίαν κλίμακα οὔτε μείζονα, οὔτε ἐλάσσονα.

Π.χ. τὸ διάστημα τῆς ἡυξημένης ἐβδόμης δὲν ἀπαντᾷται εἰς καμμίαν κλίμακα οὔτε μείζονα, οὔτε ἐλάσσονα. Εἶναι ἐπομένως ἡλλοιωμένον.

Τὰ ἡλλοιωμένα διαστήματα εἶναι τὰ ἐξῆς:

2α ἡλαττωμένη

3η ἡλαττωμένη καὶ ἡυξημένη

6η ἡλαττωμένη καὶ ἡυξημένη

7η ἡυξημένη

8η ἡυξημένη καὶ ἡλαττωμένη

καὶ ὅλα τὰ δις ἡυξημένα καὶ δις ἡλαττωμένα.

Ὅλα τὰ ἄλλα διαστήματα, ποὺ ὑπάρχουν εἰς τὰς μείζονας καὶ ἐλάσσονας κλίμακας ὀνομάζονται **διατονικά**.

ΧΡΩΜΑΤΙΚΑΙ ΚΛΙΜΑΚΕΣ

Ὑπάρχει καὶ ἄλλο εἶδος κλίμακος, τῆς ὁποίας τὸ χαρακτηριστικόν εἶναι ὅτι ἀποτελεῖται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ ἡμιτόνια. Ἀπουσιάζουν παντελῶς οἱ τόνοι.

Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται, ἐάν εἰς κάθε μείζονα κλίμακα ὑποδιαιρέσωμεν τοὺς 5· τόνους εἰς ἡμιτόνια χρησιμοποιοῦντες διέσεις ἐν ἀναβάσει (ἢ ἀναιρέσεις, ἐφ' ὅσον οἱ ὀξυνόμενοι φθόγγοι ἔχουν $\flat$) πλὴν τῆς 7ης βαθμίδος καὶ ὑφέσεις ἐν καταβάσει (ἢ ἀναιρέσεις, ἐφ' ὅσον οἱ βαρυνόμενοι φθόγγοι ἔχουν $\sharp$) πλὴν τῆς 4ης βαθμίδος.

Τότε παράγεται κλίμαξ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ 13 φθόγγους, περιλαμβάνει δὲ 12 ἡμιτόνια, ἐξ ὧν τὰ 5 εἶναι χρωματικά καὶ τὰ 7 διατονικά. Ἡ κλίμαξ αὕτη ὀνομάζεται **χρωματική** καὶ λαμβάνει τὸ ὄνομα τῆς βάσεώς της. Π.χ. Ντο χρωματική, Ρε χρωματική κ.λ.π.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Ντο χρωματική

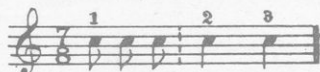

ΜΕΤΡΟΝ $\frac{7}{8}$

Τὸ μέτρον $\frac{7}{8}$ εἶναι σύνδετον, αποτελούμενον ἀπὸ δύο ἀπλά, ἐν τῶν $\frac{3}{8}$ καὶ ἐν τῶν $\frac{2}{4}$.

Ἐκτελεῖται εἰς τρεῖς κινήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν πρώτη περιλαμβάνει τὰ τρία ὄγδοα, ἡ δὲ δευτέρα καὶ τρίτη ἀνὰ ἓν τέταρτον. Συνεπῶς ἡ πρώτη κίνησις ἔχει μεγαλύτεραν χρονικὴν διάρκειαν ἀπὸ τὰς δύο ἄλλας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἰσόχρονοι.

Ἡ πρώτη κίνησις διευθύνεται πρὸς τὰ κάτω, ἡ δευτέρα δεξιὰ καὶ ἡ τρίτη ἄνω (ὅπως εἰς τὰ $\frac{3}{4}$ ἢ $\frac{3}{8}$).

Τὸ μέτρον τοῦτο χρησιμοποιεῖται εἰς τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια καὶ εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς χοροὺς ὡς ἐν ἓκ τῶν συνηθεστέρων μέτρων τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς.

ΣΠΑΝΙΩΤΕΡΑ ΜΕΤΡΑ

1. Μέτρον διμερές δευτέρων ἢ ἀπλῶς δύο δευτέρων.

Παρίσταται μὲ τὸ κλάσμα $\frac{2}{2}$ ἢ μὲ τὸ Φ

Ἐκτελεῖται εἰς δύο κινήσεις, ὅπως ἀκριβῶς τὸ μέτρον τῶν $\frac{2}{4}$ μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι κάθε κίνησις ἀξίζει ἐν ἡμῖσι. Τὸ α' μέρος (θέσις) εἶναι ἰσχυρόν, τὸ β' (ἀραις) ἀσθενές.

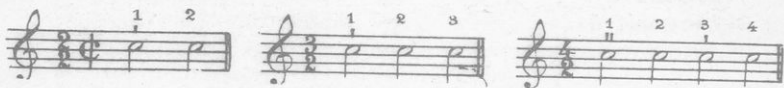
2. Μέτρον τριμερές δευτέρων ἢ ἀπλῶς τριῶν δευτέρων.

Παρίσταται μὲ τὸ κλάσμα $\frac{3}{2}$, ἐκτελεῖται δὲ εἰς τρεῖς κινήσεις,

ὅπως ἀκριβῶς τὸ μέτρον $\frac{3}{4}$ μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι κάθε κίνησις ἀξίζει ἐν ἡμῖσι. Τὸ α' μέρος (θέσις) εἶναι ἰσχυρόν, τὸ β' καὶ γ' (ἀραις) ἀσθενῆ.

3. Μέτρον τετραμερές δευτέρων ἢ ἀπλῶς τεσσάρων δευτέρων.

Παρίσταται μέ τὸ κλάσμα $\frac{4}{2}$, ἐκτελεῖται δὲ εἰς τέσσαρας κινήσεις, ὅπως ἀκριβῶς τὸ μέτρον τῶν $\frac{4}{4}$ μετὴν διαφορὰν, ὅτι κάθε κίνησις ἀξίζει ἓν ἡμισυ. Τὸ α' εἶναι δις ἰσχυρόν, τὸ β' ἀσθενές, τὸ γ' ἰσχυρόν καὶ τὸ δ' ἀσθενές.

4. Μέτρον ἐννεαμερές ὁγδῶν ἢ ἀπλῶς ἐννέα ὁγδῶν.

Παρίσταται μέ τὸ κλάσμα $\frac{9}{8}$, ἐκτελεῖται δὲ κατὰ δύο τρόπους :

α'. Ὃταν ὁ ρυθμὸς εἶναι βραδύς, εἰς 9 κινήσεις ἀξίας ἑνὸς ὁγδοῦ (τρεῖς κάτω, τρεῖς δεξιὰ, τρεῖς ἄνω).

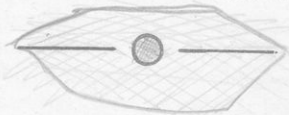
β'. Ὃταν ὁ ρυθμὸς εἶναι ταχύς, εἰς τρεῖς κινήσεις (κάτω, δεξιὰ, ἄνω) ἐκάστη ἐκ τῶν ὁποίων περιλαμβάνει τρία ὁγδοα.

5. Μέτρον δωδεκαμερές ὁγδῶν ἢ ἀπλῶς δώδεκα ὁγδῶν.

Παρίσταται μέ τὸ κλάσμα $\frac{12}{8}$, ἐκτελεῖται δὲ κατὰ δύο τρόπους :

α'. Ὃταν ὁ ρυθμὸς εἶναι βραδύς, εἰς δώδεκα κινήσεις (τρεῖς κάτω, τρεῖς ἀριστερά, τρεῖς δεξιὰ καὶ τρεῖς ἄνω), ἐκάστη ἐκ τῶν ὁποίων ἀξίζει ἓν ὁγδοον.

β'. Ὃταν ὁ ρυθμὸς εἶναι ταχύς, εἰς τέσσαρας κινήσεις (κάτω, ἀριστερά, δεξιὰ καὶ ἄνω), ἐκάστη ἐκ τῶν ὁποίων ἀξίζει τρία ὁγδοα.

ΣΥΓΧΟΡΔΙΑΙ

Συγχορδία εἶναι τρεῖς τουλάχιστον φθόγγοι, οἱ ὅποιοι ἀπέχουν κατὰ τρίτας καὶ ἠχοῦν ταυτόχρονως.*

*Αναλόγως τῶν φθόγγων πού περιλαμβάνει ἡ συγχορδία, ὀνομάζεται **τρίφωνος**, **τετράφωνος** κ.λ.π.

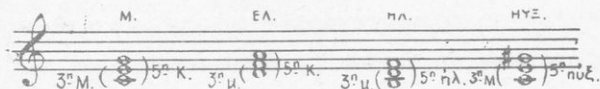
Εἰς τὴν τρίφωνον συγχορδίαν ὁ πρῶτος φθόγγος ὀνομάζεται **βάσις ἢ δεμελίος**, ὁ δεύτερος **τρίτη**, ἐπεὶδὴ σχηματίζει μετὰ τῆς δεμελίου διά-

* Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ταυτόχρονον ἤχησιν, ἡ διαδοχικὴ ἐκτέλεσις τριῶν φθόγγων ἀπεχόντων κατὰ τρίτας ὀνομάζεται **τρίφωνος ἀρπιασμός**. Π.χ. ντο·μι·σολ, ρε·φα·λα κ.λ.π.

στημα τρίτης και ο τρίτος **κορυφή ή πέμπτη**, έπειδή σχηματίζει μετά της θεμελίου διάστημα πέμπτης.

Αναλόγως του είδους των διαστημάτων 3ης και 5ης μιάς συγχορδίας, διακρίνομεν τέσσαρα είδη αυτής: μείζονα, ελάσσονα, ήλαττωμένην και ηύξημένην.

Ἡ μείζων συγχορδία περιέχει 3ην μεγάλην και 5ην καθαράν
 Ἡ ελάσσων » » 3ην μικράν και 5ην »
 Ἡ ήλαττωμένη » » 3ην μικράν και 5ην ήλαττωμένην
 Ἡ ηύξημένη » » 3ην μεγάλην και 5ην ηύξημένην.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΥΓΧΟΡΔΙΩΝ

Δυνάμεθα νά σχηματίσωμεν 4 είδη συγχορδιών :

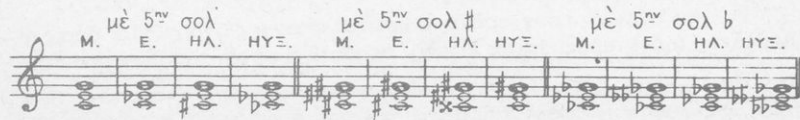
α') Μέ βάσιν ολονδήποτε φθόγγον.

β') Μέ δοδεΐσαν την 3ην τής συγχορδίας (μεσαία νότα).

γ') Μέ δοδεΐσαν την 5ην τής συγχορδίας (κορυφήν).

Σημειώσεις. Οι μαθηταί ασκούνται εις τόν σχηματισμόν και τήν απαγγελίαν όλων τών συγχορδιών μέ βάσιν δηλ. τούς 7 φυσικούς φθόγγους, τούς 7 φθόγγους έν διέσει και τούς 7 έν ύφέσει.

Τό ίδιον γίνεται μέ 3ην όλους τούς ώς άνω φθόγγους, καθώς και μέ 5ην.

ΣΥΓΧΟΡΔΙΑΙ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ

Η μείζων κλίμαξ σχηματίζει 7 συγχορδίας, έκ τών οποίων 3 μείζονας επί τής I, IV, V βαθμίδος, τρεις έλάσσονας επί τής II, III, VI βαθμίδος και μίαν ήλαττωμένην επί τής VII.

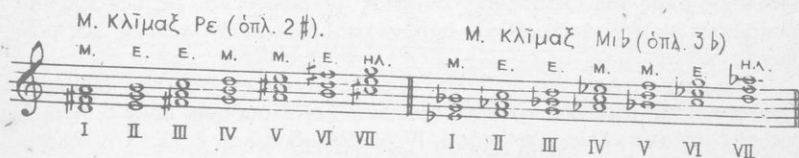
Έκ τών άνωτέρω 7 βαθμίδων, έκείναι ποϋ έχουν μεγαλύτεραν σπουδαιότητα και άξίαν είναι τρεις ή I, IV και V. Διά τούτο όνομάζονται κύριαι βαθμίδες.

Αι υπόλοιποι έχουν δευτερεύουσαν σημασίαν και όνομάζονται δευτερεύουσαι.

Από τās κυρίας βαθμίδας ή I όνομάζεται **τονική**, διότι μάς εισάγει εις τόν τόνον, εις τήν κλίμακα, ή V **δεσπόζουσα**, διότι κυριαρχεί και δεσπόζει εις τήν κλίμακα μετά τήν τονικήν, και ή IV **υποδεσπόζουσα**, έπειδή εύρίσκεται κάτωθεν τής δεσποζούσης.

Από τās δευτερευούσας βαθμίδας ή II όνομάζεται **έπιτονική**, διότι εύρίσκεται άνωθεν τής τονικής, ή III **μέση**, διότι εύρίσκεται εις τό μέσον μεταξύ τόνικής και δεσποζούσης, και ή VI **έπιδεσπόζουσα**, διότι εύρίσκεται άνωθεν τής δεσποζούσης και ή VII **προσαγωγέυς**, διότι μάς προσάγει εις τήν τονικήν ή **αίσθητική**, λόγω του αίσθήματος τής άναμνηξης ποϋ δημιουργεί εις τόν άκροατήν, όστις περιμένει νά άκούσῃ μετ' αυτήν τήν τονικήν, ίνα ίκανοποιηθῇ ή άκοή του.

Καθ' όμοιον τρόπον σχηματίζονται αι συγχορδίαί εις όλας τās άλλας μείζονας κλίμακας. Π. χ.

Άσκησις. Οι μαθηταί σχηματίζουν τās συγχορδίας τών 7 βαθμίδων εις όλας τās μείζονας κλίμακας και ασκούνται εις τήν **άπαγγελίαν** αύτών μέ τήν σειράν ή άναμειξ. Π. χ.

Ἡ συγχχορδία τῆς τονικῆς εἰς τὴν μείζονα κλίμακα τοῦ μι εἶναι μι-
 σολ ♯ -σι. Ἡ συγχχορδία τῆς ὑποδεσποζούσης εἶναι λα-ντο ♯ -μι. Ἡ
 συγχχορδία τῆς δεσποζούσης σι-ρε ♯ -φα ♯, ἡ συγχχορδία τοῦ προσαγω-
 γέως ρε ♯ -φα ♯ -λα κ.ο.κ.

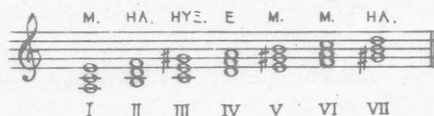
Εἰς τὴν μείζονα κλίμακα τοῦ Λα^b ἡ συγχχορδία δεσποζούσης εἶναι
 μι^b -σολ-σι^b, ἡ συγχχορδία τονικῆς λα^b -ντο-μι^b, τῆς ὑποδεσποζού-
 σης ρε^b -φα-λα^b, τοῦ προσαγωγέως σολ-σι^b -ρε^b κλπ.

ΣΥΓΧΟΡΔΙΑΙ ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ

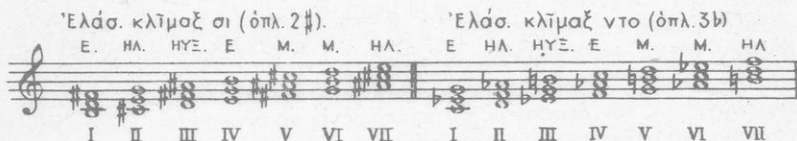
Ἡ ἐλάσσων κλίμαξ σχηματίζει καὶ αὕτῃ 7 συγχχορδίας, ἥτοι:

2 ἐλάσσονας ἐπὶ τῆς I καὶ IV
 2 μείζονας » » V » VI
 2 ἡλαττωμένες » » II » VII
 1 ἡύξημένην » » III

ΣΥΓΧΟΡΔΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ ΛΑ

Καθ' ὅμοιον τρόπον σχηματίζονται αἱ συγχχορδία εἰς ὅλας τὰς
 ἐλάσσονας κλίμακας. Π. χ.

Ἀσκήσεις: Οἱ μαθηταὶ σχηματίζουν τὰς συγχχορδίας τῶν 7 βαθ-
 μίδων εἰς ὅλας τὰς ἐλάσσονας κλίμακας μὲ διέσεις καὶ μὲ ὑφέσεις καὶ
 ἀκοῦνται εἰς τὴν ἀπαγγελίαν αὐτῶν, καθ' ὃν τρόπον καὶ εἰς τὰς μεί-
 ζονας.

Παρατηρήσεις: 1. Ὅλαι αἱ μείζονες συγχχορδία πού σχηματι-
 ζονται καὶ εἰς τοὺς δύο τρόπους (μείζονα καὶ ἐλάσσονα) εἶναι 5, ἥτοι 3
 εἰς τὴν μείζονα κλίμακα ἐπὶ τῆς I, IV, V βαθμίδος καὶ 2 εἰς τὴν ἐλά-
 σsona κλίμακα ἐπὶ τῆς V, VI.

2. Αἱ ἐλάσσονες συγχχορδία εἶναι ἐπίσης 5 ἐν συνόλῳ, ἥτοι 3 εἰς
 τὴν μείζονα κλίμακα ἐπὶ τῆς II, III καὶ VI βαθμίδος καὶ 2 εἰς τὴν ἐλά-
 σsona κλίμακα ἐπὶ τῆς I, IV

3. Αι ήλαττωμένοι συγχορδίαί είναι 3 ἐν συνόλῳ, ἤτοι 1 εἰς τὴν μείζονα κλίμακα ἐπὶ τῆς VII βαθμίδος καὶ 2 εἰς τὴν ἐλάσσονα ἐπὶ τῆς II καὶ VII βαθμίδος.

4. Ἡ ὑξημένη συγχορδία ὑπάρχει μόνον μία· εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα ἐπὶ τῆς III βαθμίδος.

5. Ἡ τονική τῆς μείζονος κλίμακος εἶναι μείζων συγχορδία καὶ ἡ τονική τῆς ἐλάσσονος εἶναι ἐλάσσων.

6. Ἡ δεσπόζουσα εἶναι πάντοτε μείζων συγχορδία (καὶ εἰς τὴν μείζονα καὶ εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα).

7. Ὁ προσαγωγεὺς εἶναι πάντοτε ήλαττωμένη συγχορδία.

8. Ἡ ήλαττωμένη συγχορδία τῆς VII βαθμίδος (προσαγωγέως) δύο ὁμωνύμων κλιμάκων εἶναι πάντοτε ἡ ἴδια π.χ. εἰς τὰς ὁμωνύμους κλίμακας ρε μείζονα καὶ ρε ἐλάσσονα ἡ συγχορδία τῆς VII βαθμίδος εἶναι ἡ ντο - μι - σολ, εἰς τὰς ὁμωνύμους κλίμακας σολ μείζονα καὶ σολ ἐλάσσονα, εἶναι ἡ ἴδια φα — λα — ντο κ.ο.κ.

9. Ἐπίσης ἡ συγχορδία δεσποζούσης δύο ὁμωνύμων κλιμάκων εἶναι πάντοτε ἡ ἴδια. Π.χ. Εἰς τὰς ὁμωνύμους κλίμακας Σολ μείζονα καὶ σολ ἐλάσσονα ἡ δεσπόζουσα εἶναι ἡ αὐτὴ ρε - φα — λα, εἰς τὰς ὁμωνύμους κλίμακας Λα μείζονα καὶ λα ἐλάσσονα, ἡ δεσπόζουσα εἶναι ἡ αὐτὴ μι - σολ — σι κ.ο.κ.

ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΙ ΣΥΓΧΟΡΔΙΑΙ

Ἐναρμόνιοι συγχορδίαί ὀνομάζονται ἐκεῖναι ποὺ ἔχουν τὸ ἴδιον ἄκουσμα, ἀλλὰ διαφορετικούς φθόγγους.

Αἱ ἐναρμόνιοι συγχορδίαί εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Ἐάν δηλ. μία συγχορδία εἶναι μείζων καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς προκύπτουσα ἐναρμόνιος θὰ εἶναι μείζων. Ἐάν ἡ συγχορδία εἶναι ἐλάσσων καὶ ἡ ἐναρμόνιος αὐτῆς θὰ εἶναι ἐλάσσων κ.ο.κ.

Κάθε συγχορδία εἰμπορεῖ νὰ ἐναρμονισθῇ, ἐάν ἀντικατασταθοῦν ὅλοι οἱ φθόγγοι αὐτῆς μὲ ἄλλους ἐναρμονίους.

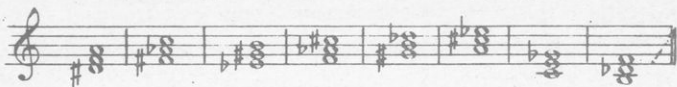
Παραδείγματα ἐναρμονίων συγχορδιῶν

ΗΛΛΟΙΩΜΕΝΑΙ ΣΥΓΧΟΡΔΙΑΙ

Ὅταν μία συγχορδία δέν εἶναι οὔτε μείζων, οὔτε ἐλάσσων, οὔτε ήλαττωμένη, οὔτε ὑξημένη, ὅταν δηλ. δέν ἀνήκη εἰς κανένα ἀπὸ τὰ 4 γνωστὰ εἶδη, ὀνομάζεται ήλλοιώμενη.

Παραδείγματα ήλλοιωμένων συγχορδιών

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ήλλοιωμένας συγχορδίας τὰ 4 ἄλλα γνωστὰ εἶδη ποὺ σχηματίζονται εἰς τὰς μείζονας καὶ ἐλάσσονας κλίμακας ὀνομάζονται **διατονικαὶ** συγχορδαί.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΚΩΝ

Καθορισμὸς τῶν διαφορῶν αὐτῶν ἑννοιῶν.

Κατωτέρω καθορίζονται καὶ διευκρινίζονται ἐν ἀνακεφαλαίῳ σει διάφοροι ἑννοιαὶ ἀφορῶσαι ὅλας τὰς κλίμακας.

1. **Μείζων κλίμαξ** εἶναι ἐκείνη ποὺ προχωρεῖ κατὰ δύο τόνους, ἡμιτόνιον, τρεῖς τόνους, ἡμιτόνιον.

2. **Ἐλάσσων κλίμαξ** εἶναι ἐκείνη ποὺ προχωρεῖ κατὰ τόνον, ἡμιτόνιον, δύο τόνους, ἡμιτόνιον, τριημιτόνιον, ἡμιτόνιον.

3. **Μείζων τρόπος** (*maggiore*) εἶναι ὅλαι αἱ μείζονες κλίμακες ἐν συνόλῳ.

4. **Ἐλάσσων τρόπος** (*minore*) εἶναι τὸ σύνολον ὅλων τῶν ἐλασσόνων κλιμάκων.

5. **Διατονικὸς τρόπος** εἶναι ὁ μείζων καὶ ἐλάσσων ὁμοῦ, ἥτοι ὁ τρόπος καθ' ὃν οἱ φθόγγοι τῶν μελωδιῶν διαδέχονται ἀλλήλους κατὰ τόνους καὶ ἡμιτόνια.

6. **Σχετικαὶ κλίμακες** εἶναι δύο κλίμακες, μία μείζων καὶ μία ἐλάσσων, ἔχουσαι τὸν αὐτὸν ὀπλισμὸν καὶ τῶν ὁποίων αἱ βάσεις ἀπέχουν κατὰ διαστήματα τρίτης μικρᾶς.

7. **Ὁμώνυμοι κλίμακες** εἶναι δύο κλίμακες, μία μείζων καὶ μία ἐλάσσων ἔχουσαι τὴν αὐτὴν βάση.

8. **Διατονικαὶ κλίμακες** εἶναι ἐκεῖναι ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ τόνους καὶ ἡμιτόνια διατονικὰ (ὅλαι ἐπομένως αἱ μείζονες καὶ ἐλάσσονες).

9. **Χρωματικαὶ κλίμακες** εἶναι ἐκεῖναι ποὺ ἀποτελοῦνται μόνον ἀπὸ ἡμιτόνια, 12 ἐν συνόλῳ, ἐκ τῶν ὁποίων 5 εἶναι χρωματικὰ καὶ 7 διατονικὰ.

10. **Χρωματικὸς τρόπος** εἶναι ὁ τρόπος καθ' ὃν οἱ φθόγγοι τῶν μελωδιῶν διαδέχονται ἀλλήλους κατὰ ἡμιτόνια χρωματικὰ καὶ διατονικὰ.

11. **Ἐναρμόνιοι κλίμακες** εἶναι ἐκεῖναι ποὺ ἔχουν τὸ ἴδιον ἄκουσμα ἀλλὰ διαφορετικὸν ὄνομα (ὁ μείζονες καὶ ὁ ἐλάσσονες).

12. **Τόνος ἢ τονικότης** (*tonalité*). Ἡ ἑννοια αὕτη εἶναι ταυτοσημῶς μετὰ τὴν τῆς κλίμακος. Ἀντὶ νὰ εἴπωμεν π.χ. κλίμαξ τοῦ Λα μείζων, λέγομεν τόνος τοῦ Λα μείζων ἢ τονικότης τοῦ Λα μείζων κ.ο.κ.

ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Αι κινήσεις του μέτρου εις τὰ διάφορα μουσικά τεμάχια εἶναι ἄλλοτε ταχύτεραι καὶ ἄλλοτε βραδύτεραι.

Ὁ βαθμὸς τῆς ταχύτητος ἢ βραδύτητος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκτελοῦνται αἱ κινήσεις τοῦ μέτρου, ὀνομάζεται **ρυθμικὴ ἀγωγή**.

Ὑπάρχουν ὠρισμένοι ὅροι χαρακτηρίζοντες τὴν ρυθμικὴν ἀγωγήν. Οὗτοι σημειοῦνται Ἰταλιστὶ καὶ γράφονται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ μουσικοῦ τεμαχίου ἄνωθεν τοῦ πενταγράμμου.

Ὑπάρχουν γρήγοροι, μέτριοι, καὶ ἄργοι. Οἱ σπουδαιότεροι ἐξ αὐτῶν εἶναι:

1. Γρήγοροι	Allegro	= Γρήγορα
	Presto	= Πολὺ γρήγορα.
	Prestissimo	= Πάρα πολὺ γρήγορα.
2. Μέτριοι	Andante ἢ Andte	= ἄργά (περπατητά)
	Andantino ἢ Andino	= ταχύτερον τοῦ Andante.
	Moderato ἢ Modto	= μέτρια
	Allegretto ἢ Allto	= (γρηγορούτσικο) ταχύτερον τοῦ Modto
3. Ἀργοί:	Grave	= πάρα πολὺ ἄργά.
	Largo	= πολὺ ἄργά.
	Larghetto	= κάπως ταχύτερον τοῦ Largo.
	Lento	= ἄργά.
	Adagio	= ἄργά (κάπως ταχύτερον τοῦ Larghetto)

Οἷώς ἄνω ὅροι δύνανται νὰ τροποποιηθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως ὡς ἐξῆς:

Διὰ τὴν βαθμιαίαν ἐπιβράδυνσιν *rallentando* ἢ *ritenuto*.

Διὰ τὴν βαθμιαίαν ἐπιτάχυνσιν *stringendo* ἢ *accelerando*.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν ἀρχικὴν ρυθμικὴν ἀγωγήν διὰ τοῦ ὅρου *à tempo*.

Διὰ τὴν ἀκριβῆ ἀπόδοσιν τοῦ ρυθμοῦ καὶ διατήρησιν τῆς ἰσοταχοῦς ρυθμικῆς ἀγωγῆς ὑπάρχει εἰδικόν ὄργανον ὀνομαζόμενον **χρονόμετρον** (*Métronome Maëzeli*).

ΠΡΟΣΩΔΙΑ

Προσωδία εἶναι ὁ τρόπος, κατ' ὃν ἐκτελοῦνται οἱ διάφοροι φθόγγοι ἑνὸς μουσικοῦ τεμαχίου.

Οἱ φθόγγοι δηλ. καθε μουσικοῦ τεμαχίου δὲν ἐκτελοῦνται ὅλοι κατ' ὅμοιον τρόπον. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοῦς ἀπαιτοῦν ἑντασίαν τινα, μεγαλυ-

τέραν ἢ μικροτέραν. Ἄλλοι ἐκτελοῦνται συνεχῶς δηλ. ἠνωμένοι καὶ ἄλλοι κεχωρισμένοι.

Σημεία προσωδίας :

α'. Σύζευξις προσωδίας $\sim$ ή $\sim$ ή όποία ένώνει δύο ή περισσότερα φθογγόσημα διαφορετικής όξύτητος και άπαιτεί, όπως ή μετάβασις από φθόγγου εις φθόγγον είναι συνεχής και ήνωμένη (legato).

Εις τό τραγούδι χρησιμοποιείται, όταν μία συλλαβή άνήκει εις δύο ή περισσότερους φθόγγους π.χ.

Διαφέρει τής συζεύξεως διαρκείας, ήτις ένώνει φθογγόσημα τής αútης όξύτητος.

β'. Στιγμή προσωδίας, ήτις τίθεται άνωθεν ή κάτωθεν τών φθογγοσήμων και ζητεί, όπως οι φθόγγοι έκτελούνται διακεκομμένοι (staccato) ώσαν νά ύπήρχον παύσεις.

Γράφεται

Έκτελείται

Διαφέρει τής στιγμής διαρκείας, ήτις τίθεται δεξιά τών φθογγοσήμων. γ'. Σημεία έντάσεως: ! Οι φθόγγοι χωρισμένοι και μέ έντασιν.

— Έπέκτασις διαρκείας και μέ έντασιν.

Λ ή < Άπότομος έντασις.

ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ό βαθμός τής έντάσεως, μεθ' ής έκτελούνται οι φθόγγοι ή αι μουσικαι φράσεις ενός τεμαχίου ονομάζεται χρωματισμός.

Δύο είναι οι κυριώτεροι άρχικοι όροι: Δυνατά, σιγά. Υπάρχουν διαβαθμίσεις τών ως άνω όρων ως έξης:

riano ή p	= σιγά	forte ή f	= δυνατά
poco piano	= λίγο σιγά	poco forte	= λίγο δυνατά.
mezzo piano ή mp	= μισοσιγά	mezzo forte ή mf	= μισοδυνατά.
pianissimo ή pp	= πολύ σιγά	fortissimo ή ff	= πολύ δυνατά.

Crescendo ή cresc. = βαθμιαία αύξησις

Diminuendo ή dim. = βαθμιαία ελάττωσις

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΙΣ

Κάθε μουσικόν τεμάχιον εκφράζει ώρισμένα συναισθήματα χαράς, ένδουσιασμού, ήρεμίας, λύπης, πάθους κ.ο.κ.

Τούτο αποτελεί την μουσικήν έκφρασιν του τεμαχίου.

Υπάρχουν ώρισμένοι όροι πρός τούτο, οίτινες γράφονται εις την αρχήν του μουσικού τεμαχίου, μετά τον όρον της ρυθμικής άγωγής. Οι σπουδαιότεροι είναι οι εξής :

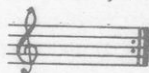
amabile	= μέ άγάπην	espressivo	= έκφραστικόν
appassionato	= παθητικόν	giocoso	= εύθυμον
brillante	= μέ λάμψιν	grazioso	= μέ χάριν
cantabile	= μελωδικόν	lacrimoso	= θρηνῶδες
capriccioso	= ιδιότροπον	maestoso	= μεγαλοπρεπές
con brio	= θορυβῶδες	religioso	= θρησκευτικόν
con delicatezza	= μέ λεπτότητα	scherzando	= παιχνιδιάρικο
con dolore	= μέ λύπην	semplice	= μέ απλότητα
deciso ή risoluto	= αποφασιστικόν	tranquillo	= ήσυχον
dolce-issimo	= γλυκύ, πολύ γλυκύ	vivo, vivace	= ζωηρόν (ταχύ).

ΚΟΡΩΝΑ ♩

Σημεϊόν επέκτάσεως ή κορώνα είναι τό σημεϊόν ♩ τό όποϊον τίθεται άνωθεν των φθογγοσήμων και δεικνύει παράτασιν της διαρκείας αυτού, πλέον της κανονικής του αξίας.

ΣΗΜΕΙΟΝ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ

Διά νά επαναληφθῇ μία μουσική φράσις, χρησιμοποιούμεν διπλήν διαστολήν, πρό της όποίας τίθενται δύο στιγμαί άνωθεν και κάτωθεν της τρίτης γραμμής του πενταγράμμου, ούτω :

Διά νά επαναληφθῇ δέ όλόκληρον τό μουσικόν τεμάχιον εξ αρχής τίθενται εις τό τέλος αυτού τά γράμματα D, C = da capo = εξ αρχής.

Ένιοτε τίθεται εις τό τέλος τό σημεϊόν X τό όποϊον ονομάζεται σημεϊόν παραπομπής και χρησιμοποιείται, όταν πρόκειται νά γίνη επανάληψις όχι εξ αρχής, άλλ' εκ τινος άλλου μέρους του μουσικού τεμαχίου, όπου επίσης δά έχη τεδη τό αυτό σημεϊόν.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΙΑ

Μετατροπία είναι ή άλλαγή τόνου, ή μετάβασις δηλαδή εις άλλην κλίμακα μείζονα ή έλάσσονα, ή όποία λαμβάνει χώραν κατά την διάρκειαν της εκτελέσεως μουσικού τινος τεμαχίου.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ

Μεταφορά είναι ή μεταγραφή ολοκλήρου τεμαχίου εις άλλην κλίμακα, τής οποίας ή βάσις είναι όξυτέρα ή βαρυτέρα.

Τούτο είναι αναγκαίον εις τό τραγούδι ιδιαιτέρως, έξαρτάται δέ από τό είδος τής φωνής του έκτελεστού, ως καί από τήν έκτασιν των φθόγγων του τραγουδιού.

Έάν π.χ. ένα τραγούδι έχη γραφή διά παιδικήν φωνήν, διά νά έκτελεσθῇ τό ίδιον από άνδρικήν ή γυναικείαν φωνήν, πρέπει νά μεταφερθῇ εις ύψηλοτέραν κλίμακα καί αντίθέτως.

Γενικώτερα, εάν ό έκτελεστής δέν δύναται νά έκτελέσῃ τούς ύψηλοτέρους φθόγγους, τό μεταφέρομεν εις χαμηλοτέραν κλίμακα. Έάν δέν δύναται νά έκτελέσῃ τούς χαμηλοτέρους φθόγγους, τό μεταφέρομεν εις ύψηλοτέραν κλίμακα.

Πώς γίνεται ή μεταφορά.

Καθορίζομεν τήν θάσιν τής νέας κλίμακος. Θέτομεν τόν ανάλογον όπλισμόν: Γράφομεν ακόλουθως όλα τά φθογγόσημα όξύτερον ή βαρύτερον κατά τό διάστημα πού διαφέρουν αι βάσεις των δύο κλιμάκων.

Φροντίζομεν, ώστε όπου υπάρχουν τυχαία σημεῖα αλλοιώσεως νά τά μεταφέρωμεν κατά τρόπον τοιοῦτον, ώστε νά τηρῇται ή κανονική απόστασις των νέων φθόγγων πρὸς τούς προηγούμενους.

ΚΑΝΩΝ

Κανών είναι ένα είδος μουσικής συνθέσεως, ή οποία έχει γραφή κατά τοιοῦτον τρόπον, ώστε τό θέμα της έκτελούμενον πανομοιούτως από δύο ή περισσοτέρας φωνάς νά αποτελῇ άρμονικόν σύνολον.

Αί φωναί δέν άρχίζουν όλαι συγχρόνως, αλλά κάθε μία εις ώρισμένον χρόνόν, ό όποίος σημειούται άνωθεν του πενταγράμμου δι' ένός κεφαλαίου γράμματος.

Όταν ό κανών έκτελῇται από δύο φωνάς ονομάζεται **δίφωνος**, από τρεῖς **τρίφωνος** κ.ο.κ.

Διά του κανόνος προετοιμάζεται βαθμιαίως ή άκοή των μαθητών διά τήν **διφωνίαν**, **τριφωνίαν** καί έν γενεί τήν **πολυφωνικήν** έκτέλεσιν άσκήσεων καί άσμάτων.

ΠΩΣ ΔΙΑΚΡΙΝΕΤΑΙ Η ΚΛΙΜΑΞ

ΕΙΣ ΗΝ ΑΝΗΚΕΙ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΕΜΑΧΙΟΝ

"Ινα διακρίνωμεν τήν κλίμακα, εις ήν ανήκει δοθέν μουσικόν τεμαχίον, δά λάβωμεν ύπ' όψιν τά έξής στοιχεῖα:

- α'. Τόν όπλισμόν
- β'. Τόν προσαγωγέα
- γ'. Τήν άρχήν και τό τέλος τοῦ τεμαχίου
- δ'. Τό άκουσμα.

Ο όπλισμός μάς κατατοπίζει εις δύο κλίμακας, τήν μείζονα και τήν σχετικήν αὐτῆς ἐλάσσονα.

Διά νά ἀποφανθῶμεν, εις ποίαν ἐκ τῶν δύο ἀνήκει, δά λάθωμεν ὑπ' ὅψιν τόν τρόπον, καθ' ὃν ἀρχίζει και τελειώνει τό τεμάχιον.

Συνήθως ἀρχίζει μέ τήν τονικήν ἢ τήν δεσπόζουσαν, τελειώνει δέ σχεδόν πάντοτε εις τήν τονικήν (σπανιώτερον εις τήν 3ην ἢ 5ην)

Ἐπιπροσθέτως δά προσέξωμεν τόν προσαγωγέα, ὅστις εἶναι χαρακτηριστικός φθόγγος τῆς κλίμακος. Ἐάν ἀνήκη εις ἐλάσσονα, ὁ προσαγωγεύς δά εὐρίσκεται ἐν ὀξύνει.

Ἐν τέλει ὁμως, ὁ ἔχων ἀνεπτυγμένην καλλιτεχνικῶς τήν μουσικήν ἀκοήν του, μέ τό άκουσμα τοῦ τεμαχίου ἀποφαίνεται ἀμέσως, ἐάν πρόκειται περί μείζονος ἢ ἐλάσσονος κλίμακος, λόγω τοῦ διαφορετικοῦ αἰσθήματος πού δημιουργεῖται εις τήν ψυχήν του ἐκ τῆς ἀκρόάσεως τοῦ μείζονος ἢ ἐλάσσονος τρόπου.

Π.χ. Ἐάν ἐν μουσικόν τεμάχιον ἔχη όπλισμόν δύο διέσεις (φα - ντο) δά ἀνήκη ἢ εις τήν μείζονα κλίμακα τοῦ Ρε ἢ εις τήν σχετικήν αὐτῆς ἐλάσσονα σι. Διά νά καθορίσωμεν εις ποίαν ἐκ τῶν δύο ἀνήκει, δά προσέξωμεν πῶς ἀρχίζει. Ἐάν ἀνήκη εις τήν Ρε μείζονα δά ἀρχίζῃ μέ τόν φθόγγον Ρε (τονικήν) ἢ λα (δεσπόζουσαν) και δά τελειώνῃ εις Ρε. Ἐάν ἀνήκη εις τήν σι ἐλάσσονα δά ἀρχίζῃ μέ σι (τονικήν) ἢ φα διεσιν (δεσπόζουσαν) και δά τελειώνῃ εις σι. Ἐπί πλέον δέ δά ἔχη τό λα ἐν διέσει (προσαγωγεύς), ἐνῶ εις τήν Ρε μείζονα τό λα εἶναι φυσικόν.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Ὁρισμένα κεφάλαια τῆς παρούσης θεωρίας ὅπως π.χ. τό ἐν σελίδι 23 περί μετατροπῆς διὰ τῶν διπλῶν σημείων, τό ἐν τῇ σελίδι 36 περί «μετατροπῆς τῶν διαστημάτων» και τό ἐν τῇ σελ. 37 περί «ἡλλοιωμένων διαστημάτων», δύνανται νά παραλειφθοῦν ἀπό τήν διδασκαλίαν πρός τοὺς μαθητάς τῶν σχολείων.

Ἀφοροῦν περισσότερον και ἐνδιαφέρουν τοὺς μαθητάς τῶν διαφόρων μουσικῶν ἱδρυμάτων, χάριν τῶν ὁποίων κυρίως περιελήφθησαν, καθόσον ἡ παρούσα θεωρία δύναται νά χρησιμοποιεθῇ κάλλιστα και ἀπό τοὺς μαθητάς τῶν τριῶν καθιερωμένων τάξεων Θεωρίας τῶν Ὁδείων, ἀποτελοῦσα ἀριστον δι' αὐτοὺς βοήθημα.

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
(ΣΟΛΦΕΖ)

Συστημένον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 141.313 τῆς 4—1—55 ἐγκυκλίου
Ἑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

"Εχοντες υπ' ὄψιν, ὅτι βάσις τῆς μουσικῆς ἀναγνώσεως εἶναι ὁ ρυθμός, κατανοοῦμεν, ὅτι εἶναι ἀνάγκη, ὅπως οἱ μαθηταὶ ἀσκηθοῦν καλῶς εἰς τὴν ρυθμικὴν κατ' ἀρχάς ἀνάγνωσιν τῶν ἀσκήσεων.

Βραδύτερον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος (πάντως ὄχι πρὸ τῆς διδασκαλίας τῆς κλίμακος τοῦ Ντο) δά ἀρχίσῃ ἡ μελωδικὴ ἀνάγνωσις τῶν αὐτῶν ἀσκήσεων ἐξ ὑπαρχῆς ἐνῶ ἐκ παραλλήλου δά συνεχίζεται ἡ ρυθμικὴ ἀνάγνωσις εἰς προκεχωρημένas ἀσκήσεις.

Πρὸ ἐκάστης ἀσκήσεως ἐκτελεῖται ἐν μέτρον κενόν, ἵνα κανονίζωνται αἱ ρυθμικαὶ κινήσεις ὅλων τῶν μαθητῶν ἰσοχρόνως.

Ἡ ἀπαγγελία ὅλων τῶν φθόγγων κατὰ τὴν ρυθμικὴν ἀνάγνωσιν γίνεται κατ' ἀρχάς ὑποδειγματικῶς παρὰ τοῦ διδάσκοντος, μετ' ὃ ἀκολουθεῖ αὕτη ὑπὸ τῶν μαθητῶν, α'. ἐν χορῶ, β'. καθ' ὁμάδας καὶ γ'. μεμονωμένως.

Τὸ σημεῖον σημαίνει ἀναπνοὴν καὶ πρέπει νὰ λαμβάνεται πρόνοια ἀπὸ τὸν διδάσκοντα, ὥστε νὰ ἐκτελεῖται ἀπὸ ὅλους τοὺς μαθητάς.

Εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ἀσκήσεως σημειοῦται διπλὴ διαστολή.

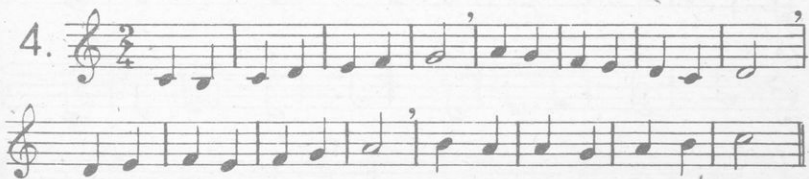
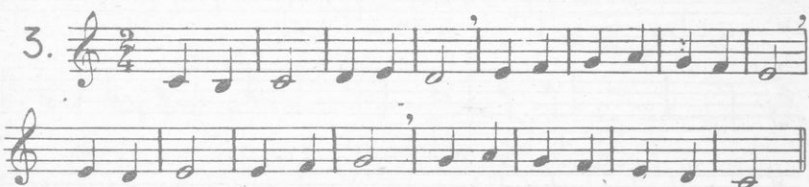
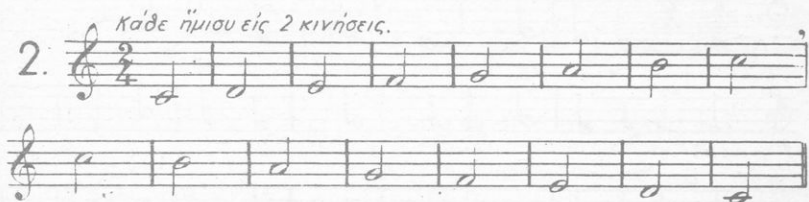
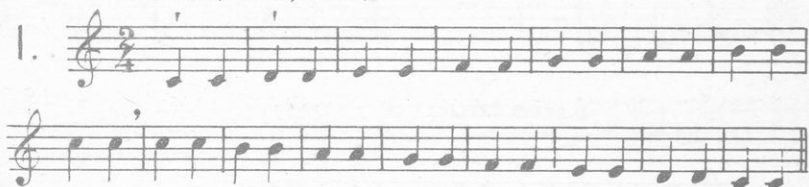
Διὰ νὰ συνηθίσουν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν μουσικὴν γραφὴν δίδεται εἰς ἕκαστον μάθημα ἀνάλογον τμήμα ἐκ τοῦ διδασκομένου μουσικοῦ κειμένου πρὸς ἀντιγραφὴν κατ' οἶκον.

ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ.

Διαστήματα Δευτέρας.
εἰς τὴν φυσικὴν κλίμακα τοῦ Ντο.

Μέτρον $\frac{2}{4}$

Κάθε τέταρτον εἰς 1 κίνησιν.

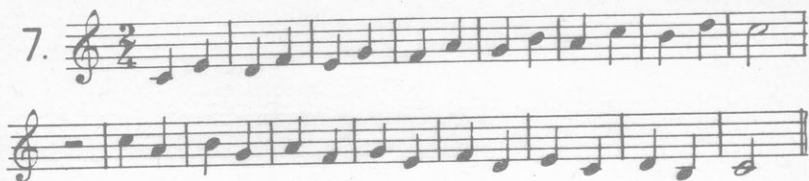

Παύσις ἡμίσεως.

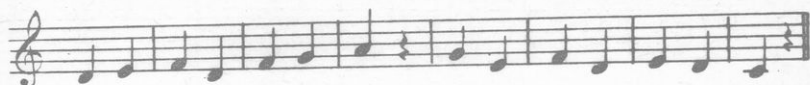

Διαστήματα Τρίτης.

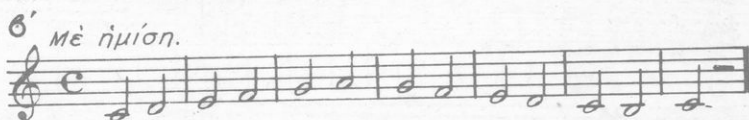

Παύσις Τετάρτου ζ

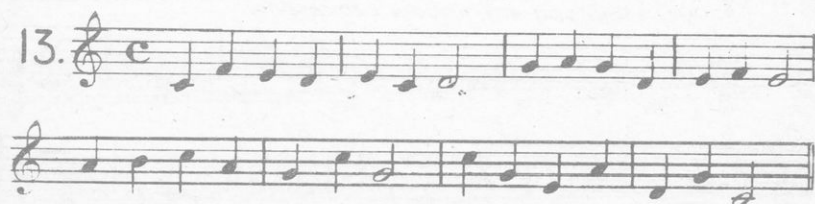

Μέτρον $\frac{5}{4}$

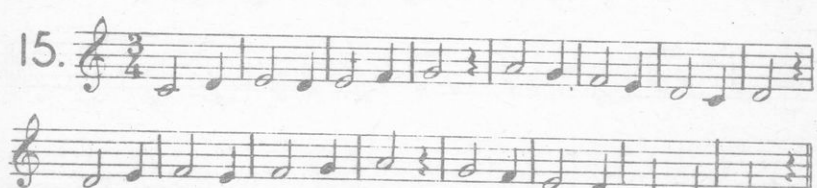

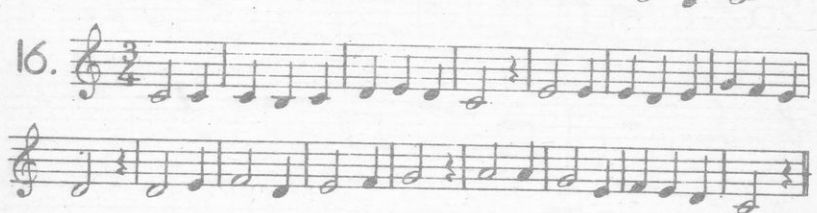
Διαστήματα Τετάρτης.

Μέτρον $\frac{3}{4}$

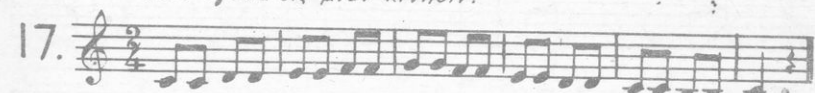
14.

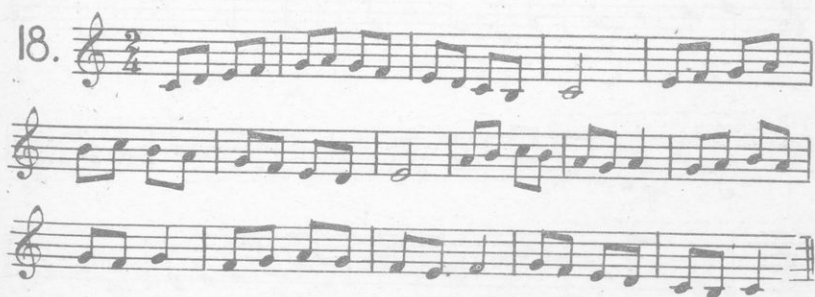
15.

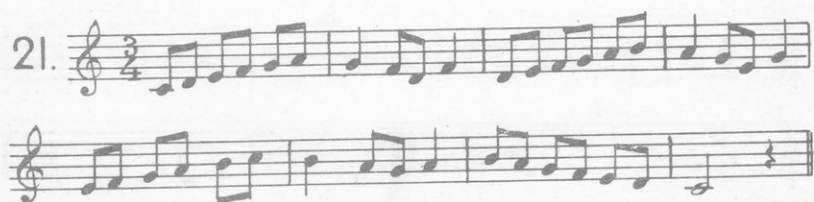
16.

"Ογδοα $\text{♩} = \text{♪}$

Τὰ 2 ὀγδοα εἰς μίαν κίνησιν.

17.

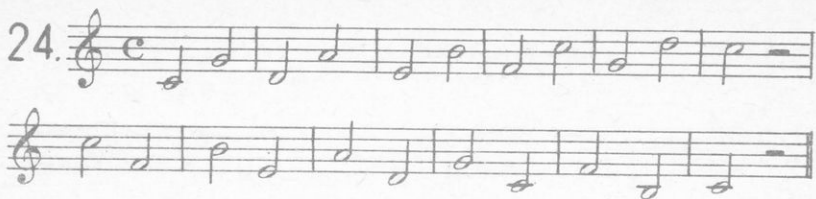
18.

Διαστήματα Πέμπτης.

22.

23.

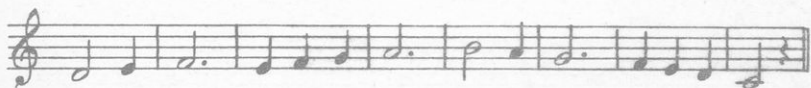
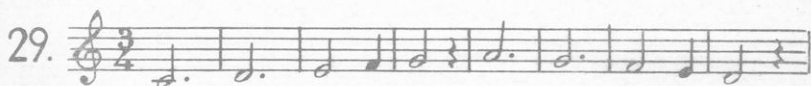

Σύζευξις διάρκειας.

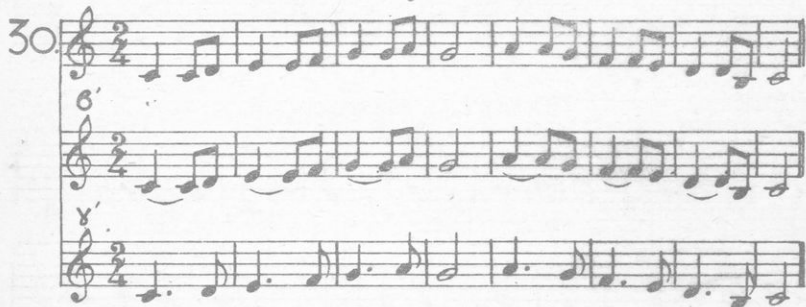
Στιγμή διαρκείας.

Παρεστιγμένα ήμιση $\text{d} \cdot = \text{d} + \text{d}$

Παρεστιγμένα τέταρτα $\text{d} \cdot = \text{d} + \text{d}$

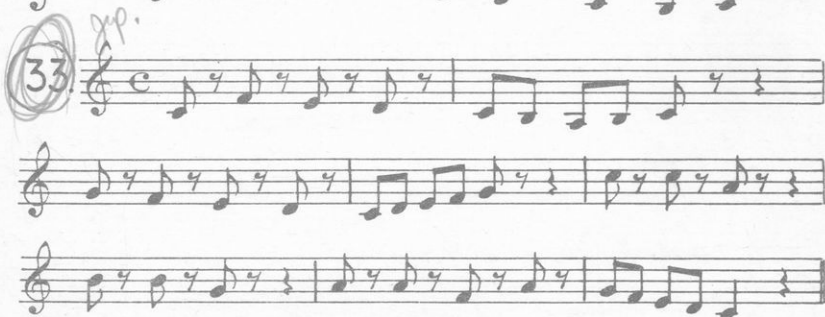
α' Έκτελούνται διαδοχικῶς τὰ α' β' γ'

Έδω διδάσκονται τὰ ὑπ'αριθ. 15, 44 καὶ 45 τραγούδια.

Δύνανται ἐπίσης νὰ διδαχθῇ τὸ ὑπ'αριθ. 8 μεταφερόμενον παρὰ τοῦ καθηγητοῦ εἰς τὴν κλίμακα τοῦ Ντο.

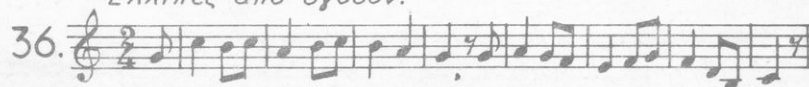
Παῦσις Ὀγδοῦ.

Ἑλλιπές Μέτρον.

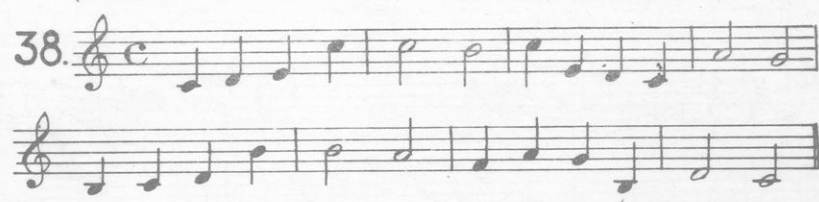
Ἑλλιπές ἀπὸ ὀγδοῦ.

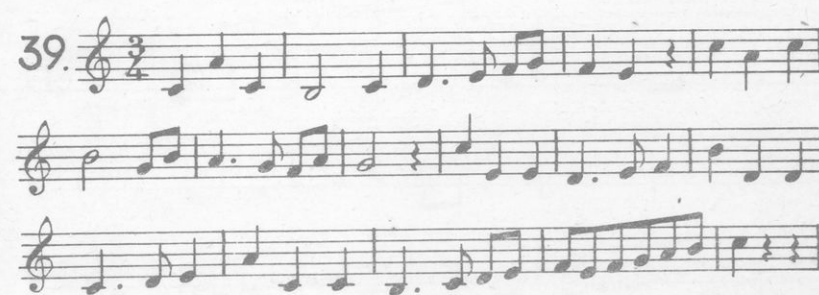

Ἐδῶ διδάσκονται τὰ ὑπ'ἀριδ. 40 καὶ 46 τραγούδια.

Διαστήματα "Εκτης.

37.

38.

39.

Διαστήματα Έξοδος.

Διαστήματα Όγδοῦς.

Ρυθμική μορφή.

ΔΕΚΑΤΑ ΕΚΤΑ

ὑπόδειγμα

Τὰ 4 δέκατα ἕκτα εἰς μίαν κίνησιν.

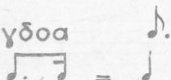
ῥυθμική μορφή:

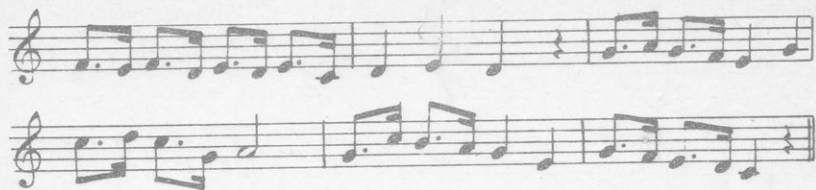

Παρεστιγμένα

ὄγδοα

ῥυθμική μορφή:

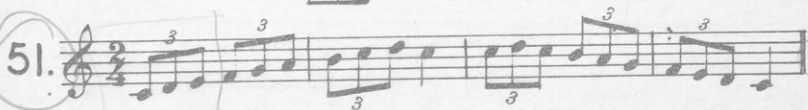
Ἐδῶ διδάσκονται τὰ ὑπ' ἀριθ. 27, (τς εἰς Ντο) 29, 40 καὶ 54 τραγουῖδια.

ῥυθμικὴ μορφή

Ἐδῶ διδάσκεται τὸ ὑπ' ἀριθ. 49 τραγούδι μεταφερόμενον εἰς τὴν κλ. Ντο.

Τρίνχα

53.

πρωτό

Ἀγγλικὸς ὕμνος.

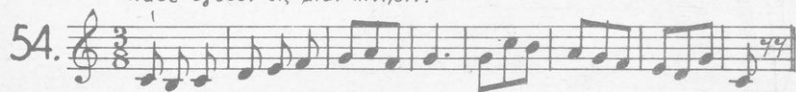

ΜΕΤΡΟΝ

Κάθε ὄγδοον εἰς μίαν κίνησιν.

54.

55.

55.

ΜΕΤΡΟΝ

56.

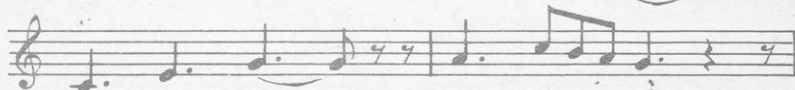
68

Ἐδῶ διδάσκεται τὸ ὑπ' ἀριθ. 50 τραγούδι.

Μέτρον $\frac{12}{8}$

Ἐδῶ διδάσκεται τὸ ὑπ' ἀριθ. 18 τραγούδι.

Συγκοπή.

α' Μεταξύ Τετάρτων.

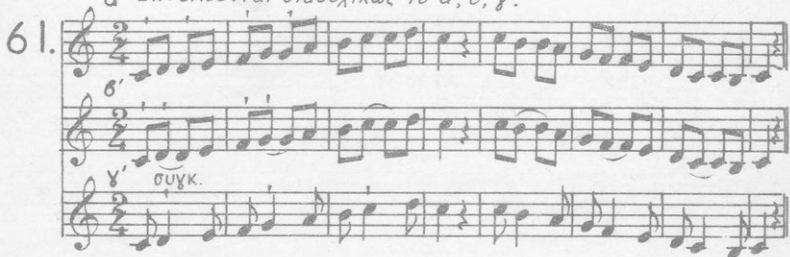

60.

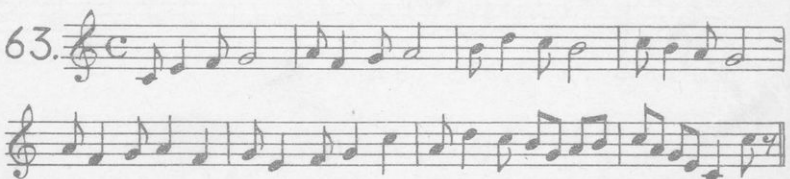
δ' μεταξύ όγδόων.

᾽Υπόδειγμα.

α' Ἐκτελοῦνται διαδοχικῶς τὸ α', β', γ'.

61.

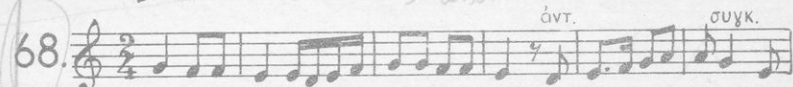
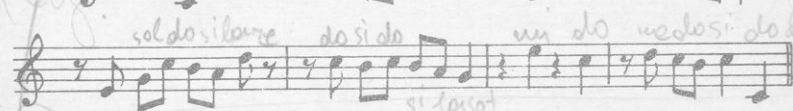
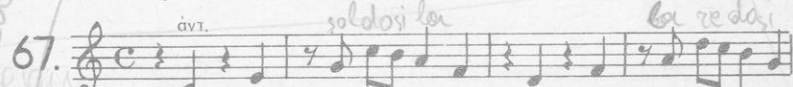
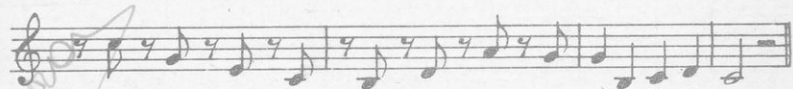
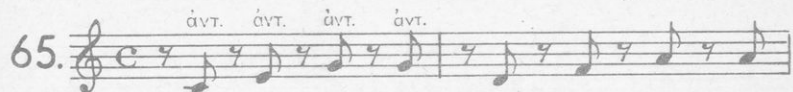
62.

63.

Θάψω τὴν ψαλμὴν

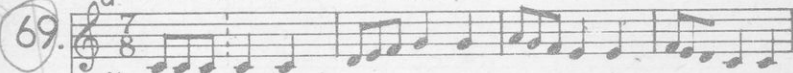
Ἀντιχρονισμός.

64.

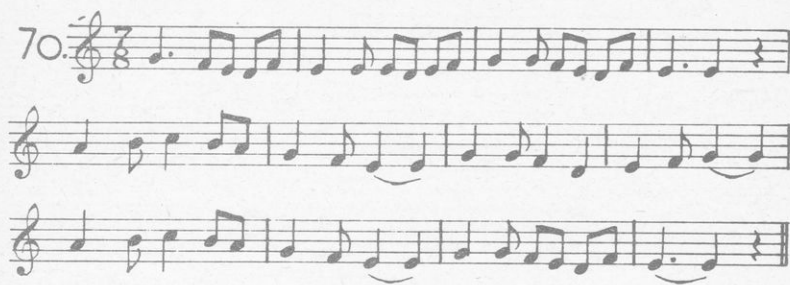

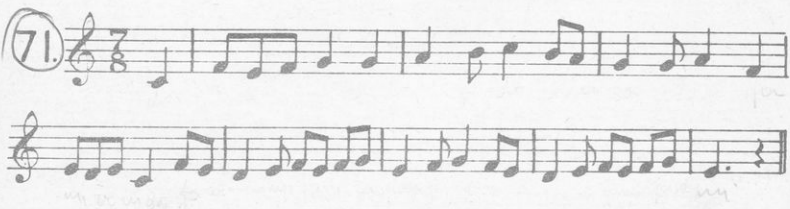
Μέτρον $\frac{7}{8}$ (σύνδετον $\frac{3}{8} + \frac{2}{4}$)

Κυριώτεροι ρυθμικοί μορφαι.

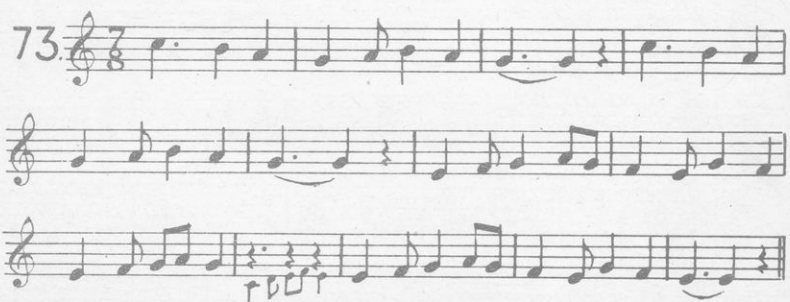

Ἑλληνικαὶ Μελωδίαι.

70.

71.

72.

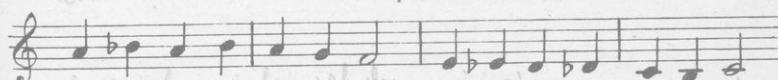
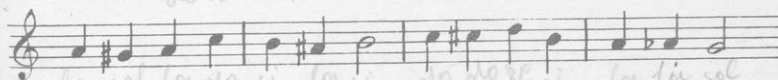
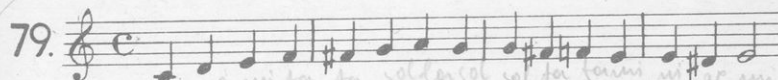
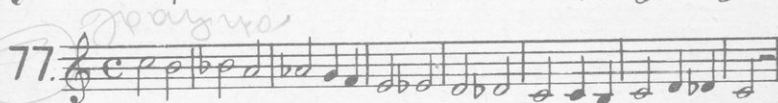
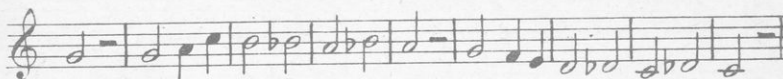
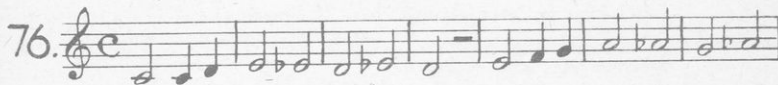
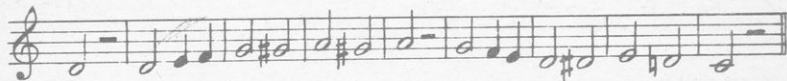
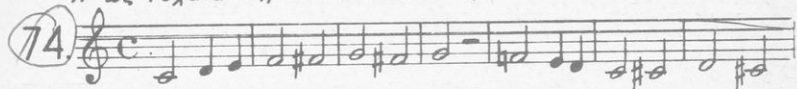
73.

Ἐδῶ διδάσκεται τὸ ὑπ'αριθ. 25 τραγούδι.

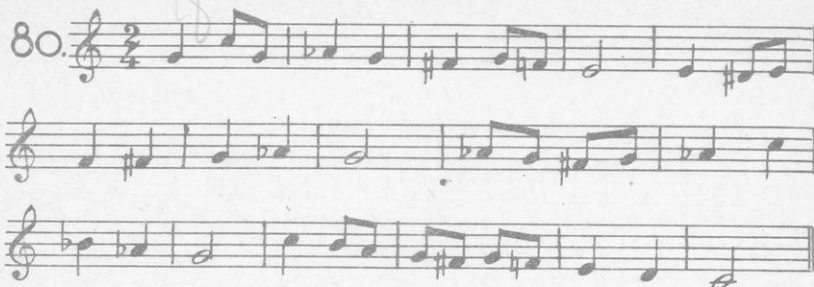

Διέσεις και 'Υφέσεις.

Α' ὡς τυχαῖα σημεῖα ἀλλοιώσεως.

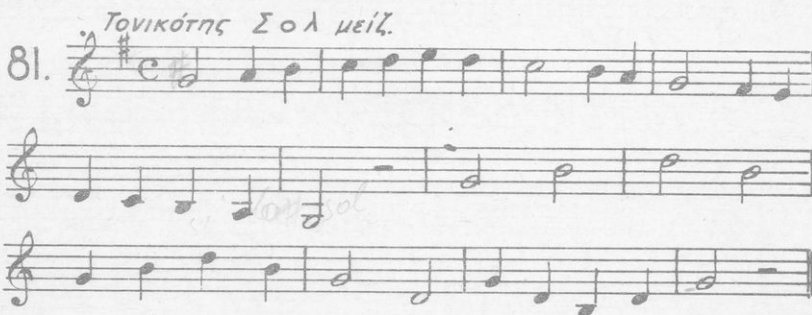
Ορμάνι
Μία
Πηχίνα
Απορία

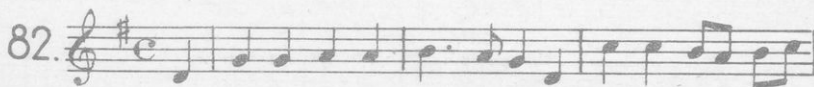
Ἐδῶ διδάσκονται τὰ ὑπ' ἀριθ. 4, 5, 12, 54 καὶ 55 τραγούδια.

Β' ὡς μόνιμα σημεῖα (ὀπλισμός).

Κλίμακες Μείζονες καὶ Ἐλάσσονες. ★)

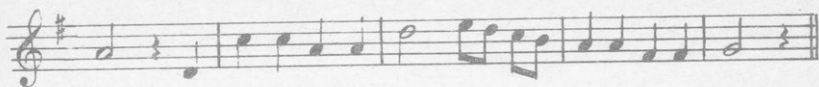

Ἀσκήσεις.

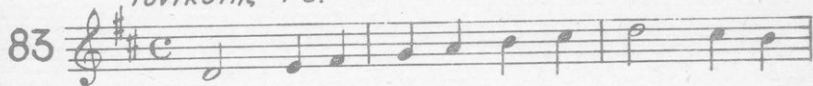
★) Ἐδῶ παρατίθενται αἱ εὐκολώτεραι κλίμακες εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν γραφῇ τὰ τραγούδια τοῦ Γ' μέρους, ὡς προεισῆλξη καὶ προετοιμασία αὐτῶν.

Εἰς περιπτώσεις καθ' αἵ ἀνάγκαι τοῦ σχολείου ἀπαιτοῦν, ἵνα οἱ μαθηταὶ ἐκμάθουν ἐνωρίτερον ὠρισμένα τραγούδια ἀνήκοντα εἰς τὰς ἐν λόγῳ κλίμακας, δύναται ὁ καθηγητὴς νὰ προσαῖνῃ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν κλιμάκων τούτων, χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ τὴν ἐν τῇ παρόντι διδλῶν θέσιν καὶ ἀριθμητικὴν αὐτῶν σειράν.

Ἐδῶ διδάσκονται τὰ ὑπ' ἀριθ. 2 ἡείσολι, 22, 29, 51 καὶ 54, τραγούδια.

Τονικότης Ρε.

Ἀσκησις.

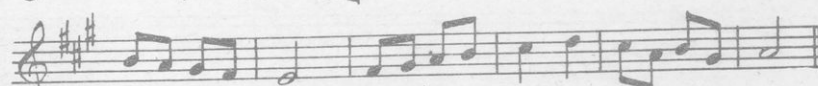
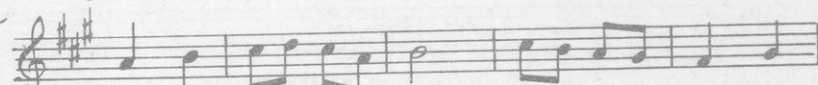

Ἐδῶ διδάσκονται τὰ ὑπ' ἀρ. 8, 10, 11, 13, 16, 19, 22, 23, 43, 48, 50, 59, 60 καὶ 61 τραγούδια.

Τονικότης Λα.

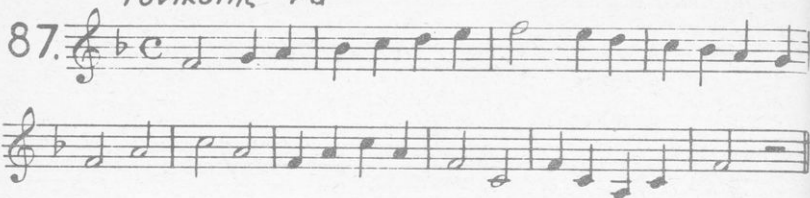

Ἀσκησις.

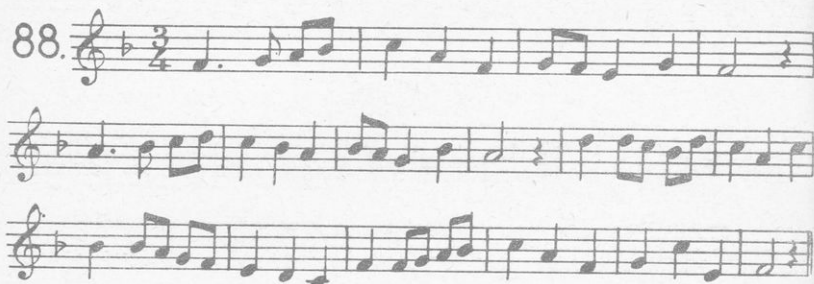

Ἐδῶ διδάσκονται τὰ ὑπ' ἀριθ. 17, 25 καὶ 26. τραγούδια.

Τονικότης Φα

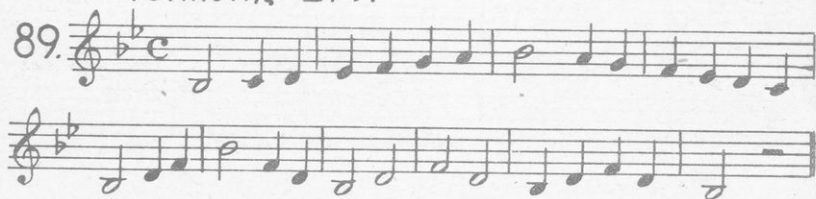

Άσκησις.

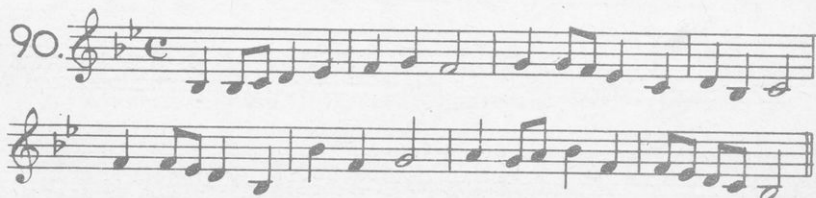

Έδω διδάσκονται τὰ ὑπ'ἀριθ. 6, 9, 18, 19, 31, 41, 42, 47 καὶ 64 τραγούδια.

Τονικότης Σι β.

Άσκησις.

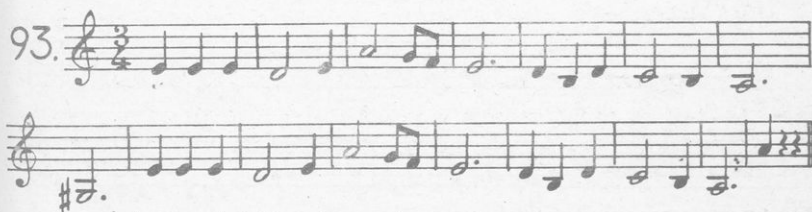
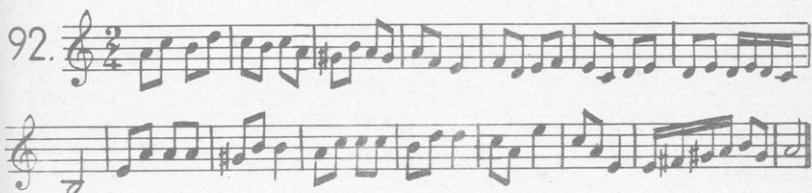

Έδω διδάσκονται τὰ ὑπ'ἀριθ. 14 καὶ 57 τραγούδια.

Τονικότης Λα ἐλάσσ.

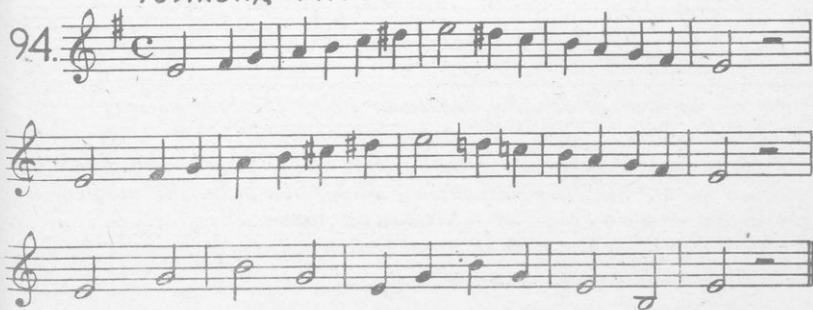

Ἀσκήσεις.

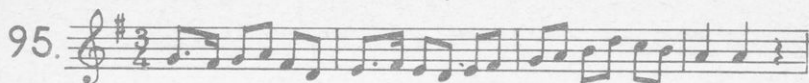

Ἐδῶ διδάσκεται τὸ ὑπ'ἀριθ. ὁδὸν τραγουδοῦ.

Τονικότης Μι. ἐλ.

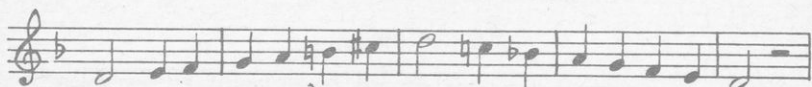

"Άσκησις ★)

Ἐδῶ διδάσκονται τὰ ὑπ'ἀριθ. 32, 34, 35, 36, 52 καὶ 57 τραγούδια.

Τονικότης Ρε ἐλ.

"Άσκησις.

★) Εἰς τὴν ὑπ'ἀριθ. 91 ἄσκησιν ἀνήκουσαν εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα τοῦ Μι, δὲν ἔχει ὀξυνδῆ ἢ 7^η βαθμὶς Ρε, δηλ. ὁ προσαγωγέως.

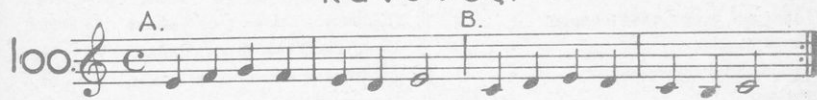
Ἡ οὕτως ἐμφανιζομένη κλίμαξ, ὅνεν δηλαδή προσαγωγέως, εἶναι ἡ ἀρχαία ἐλάσσων κλίμαξ, ἣτις ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν μουσικὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὑποδώριος ἢ Αἰολικὸς τρόπος.

Γίνεται σήμερον χρῆσις αὐτῆς εἰς τὸν Α' ἦχον τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, καθὼς καὶ εἰς τὰ Δημοτικὰ μας τραγούδια.

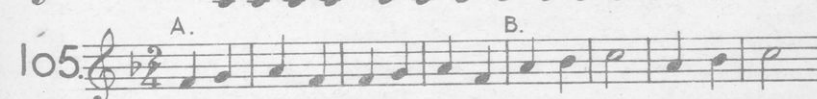
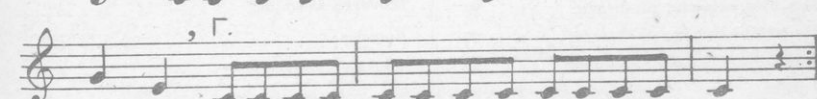
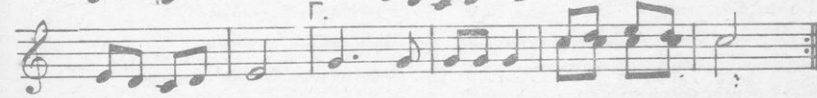

Ἐδῶ διδάσκονται τὰ ὑπ'αρίθ. 1, 3, 7, 27, 37, 38, 49 καὶ 56 τραγούδια.

Κανόνες.

ΑΔ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Θ Ε Ω Ρ Ι Α

Φθόγγοι, φθογγόσημα	Σελ.	9	Ἑλάσσονες κλίμακες με διέσεις	Σελ.	32
Ἀξία καὶ σχέσις φθογοσήμων	»	9	Ἑλάσσονες κλίμακες με ὑφέσεις	»	33
Πεντάγραμμον	»	10	Ἐναρμόνιοι ἐλάσσονες κλίμακες	»	34
Τοποθέτησις φθογοσήμων	»	11	Διαστήματα ἐλάσσονος κλίμακος	»	34
Παύσεις	»	12	Ἀναστροφή διαστημάτων	»	35
Στιγμὴ διαρκείας	»	12	Μετατροπὴ διαστημάτων	»	36
Σύζευξις διαρκείας	»	12	Ἐναρμόνια διαστήματα	»	37
Μέτρον	»	13	Ἠλλοιωμένα διαστήματα	»	37
Ἀξία μέτρον	»	15	Χρωματικαὶ κλίμακες	»	37
Ἀπλὰ καὶ σύνθετα μέτρα	»	15	Μέτρον $\frac{1}{8}$	»	38
Τρόπος ἐκτελέσεως τῶν μέτρων	»	16	Σπανιώτερα μέτρα	»	38
Συνηθέστερα μέτρα	»	16	Συγχορδαί	»	39
Ἑλλιπὲς μέτρον	»	17	Συγχορδαὶ μείζονος κλίμακος	»	41
Ῥυθμὸς — Μελωδία	»	18	Συγχορδαὶ ἐλάσσονος κλίμακος	»	42
Κλίμαξ φυσικὴ τοῦ ντο	»	19	Ἐναρμόνιοι συγχορδαί	»	43
Σημεῖα ἀλλοιώσεως	»	20	Ἠλλοιωμέναι συγχορδαί	»	43
Ἀποστάσεις μεταξὺ συνεχῶν φθόγγων		21	Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν κλιμάκων	»	44
Μετατροπὴ τῶν συνεχῶν ἀποστάσεων		21	Ῥυθμικὴ ἀγωγή	»	45
Διπλὰ σημεῖα ἀλλοιώσεως	»	22	Προσφωδία	»	45
Χρωματικὰ καὶ διατονικὰ ἡμιτόνια	»	23	Χρωματισμοὶ	»	4
Διαστήματα	»	23	Μουσικὴ ἔκφρασις	»	47
Μεῖζονες κλίμακες	»	25	Κορῶνα	»	47
Μεῖζονες κλίμακες με διέσεις	»	25	Σημεῖον ἐπαναλήψεως	»	47
Μεῖζονες κλίμακες με ὑφέσεις	»	27	Μετατροπία	»	47
Ἐναρμόνιοι μεῖζονες κλίμακες	»	28	Μεταφορὰ	»	48
Τρίηχα	»	28	Κανὼν	»	48
Ἐξάηχα	»	29	Πῶς διακρίνεται ἡ κλίμαξ μουσ. τεμ.		48
Συγκοπὴ	»	29	ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		51
Ἀντιχρονισμὸς	»	30			
Ἑλάσσονες κλίμακες	»	30			
Διαφορὰ μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμ.		31			

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ

ΜΕΡΟΣ Γ'.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Συστημένον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 141-313 τῆς 4—1—55 ἐγκυκλίου
Ἑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων

ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

Τὰ εἰς τὸ Γ' μέρος περιλαμβανόμενα τραγούδια ἀνήκουν ἄλλα μὲν εἰς τὴν φυσικὴν κλίμακα τοῦ Ντο, (καὶ αὐτῶν δὲ προηγηθῇ ἡ διδασκαλία), ἄλλα δὲ εἰς τὰς λοιπὰς κλίμακας καὶ δὴ τὰς εὐκολωτέρας μὲ ὀπλισμὸν 1-3 διέσεων ἢ ὑφέσεων.

Θὰ ἐκτελοῦνται πάντοτε ὡς ἐφαρμογὴ τῶν διαφόρων θεωρητικῶν ἐννοιῶν ποὺ ἐδιδάχθησαν εἰς τὸ Α' μέρος καὶ τῶν ρυθμικῶν μορφῶν ποὺ ἐδιδάχθησαν εἰς τὸ Β' μέρος, ὅπου καὶ ὑποδεικνύεται εἰς ποῖαν ἀκριβῶς περιπτῶσιν δὲ διδαχθῇ ἕκαστον ἀπὸ αὐτὰ διὰ τῶν ἐκάστοτε παραπομπῶν.

Πορεία ἐργασίας.

Πρὸ τῆς ἐκτελέσεως προκαλοῦνται οἱ μαθηταὶ νὰ ἐπιστήσουν τὴν προσοχὴν των εἰς τὸν ὀπλισμὸν καὶ νὰ εὔρουν ἐκ τούτου τὴν κλίμακα, εἰς τὴν ὅποιαν ἀνήκει τὸ κάθε τραγούδι, νὰ τὴν ἀπαγγεῖλουν θεωρητικῶς καὶ νὰ τὴν ἐκτελέσουν ἀκολουθῶς μελωδικῶς.

Μετά ταῦτα ἀκολουθεῖ ἐν συνεχείᾳ πρῶτον μὲν ἡ ρυθμικὴ ἀνάγνωσις τοῦ τραγουδιοῦ, δεῦτερον δὲ ἡ μελωδικὴ αὐτοῦ ἐπεξεργασία καὶ ἐκτέλεισις.

Ἐφιστάται ἡ προσοχὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὰ δύσκολα ρυθμικά καὶ μελωδικὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἐπεξεργάζονται ἰδιαιτέρως.

Μετά τὴν τοιαύτην προετοιμασίαν ἀκολουθεῖ ὡς τελευταῖον στάδιον ἡ ἐφαρμογὴ τῶν λέξεων τοῦ κειμένου εἰς τοὺς μουσικοὺς φθόγγους τοῦ τραγουδιοῦ, ἀφ' οὗ προηγουμένως γίνῃ ἀπαγγελία τοῦ ποιήματος, λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ κατανόησις τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ (ἰδιαιτέρως μάλιστα ὅταν πρόκειται περὶ μαθητῶν τῶν κατωτέρων τάξεων).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΜΕΛΩΔΙΑΙ

κατά μεταγραφὴν ἐκ τῆς Βυζαντινῆς
καὶ ρυθμικὴν διασκευὴν

Ι. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ

Εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς μελωδίας ἐναλλάσσονται πολλάκις διάφορα εἶδη μέτρου. Ἡ ρυθμικὴ αὕτη ποικιλία ὀφείλεται εἰς τὸν ἰδιάζοντα **τονικὸν ρυθμόν** τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ὅστις ἐπιβάλλει, ἵνα αἱ τονιζόμεναι συλλαβαὶ τῶν λέξεων εὐρίσκωνται εἰς τὸ ἰσχυρόν μέρος τοῦ μέτρου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν **προσῳδιακόν** ρυθμόν τῆς Εὐρωπαϊκῆς.

Αἱ κατωτέρω παρατιθέμεναι Ἐκκλησιαστικαὶ μελωδίαὶ ἐκρίθησαν ἀπαραίτητοι, ὥς ἐξυπηρετοῦσαι τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας τοῦ Σχολείου.

Οὕτω αἱ ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 6 εἶναι καθιερωμέναι διὰ τὴν τελετὴν τοῦ ἀγιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 διὰ τὸν ἑορτασμόν τῆς Ἐθνικῆς Ἐπετείου τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ἡ ὑπ' ἀριθ. 3 διὰ τὴν καθιερωμένην σχολικὴν Ἑορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, αἱ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5 διὰ τὴν Ἐθνικὴν Ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρτίου καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 7 διὰ τὴν πρωϊνὴν ἑναρξιν τῶν μαθημάτων.

Ι. Ἀπολυτίκιον τοῦ Σταυροῦ.

Σῶ-σον Κύ-ρι-ε τὸν λα-ὸν Σου καὶ εὐ-
λό-γη-σον τὴν κλη-ρο-vo-μί-αν Σου νί-κας τοῖς
βα-σι-λεῦ-σι κα-τὰ βαρ-δά-ρων δω-
ρού-με-νος καὶ τὸ Σὸν φυ-λάτ-των
δι-ὰ τοῦ Σταυ-ροῦ Σου πο-λί-τευ-μα.

2. Ἀπολυτίκιον Ἀγ. Δημητρίου.

Μέ. γαν εὖ - ρα - το ἐν τοῖς κιν - δύ - νοις
Σέ ὕ - πέρ - μα - χον ἡ οἱ - κου - μέ - νη
ἄ - θλο - φό - ρε τὰ ἔ - θνη τρο - πού - με -
νον ὡς οὖν Λυ - αί - ου κα - θεῖ - λες τὴν ἔ - παρ -
- σιν ἐν τῷ στα - δί - ῳ θαρ - ρύ - νας τὸν Νέ - στο -
- ρα οὕ - τως Ἀ - γι - ε με - γα - λο μάρ - τυς Δη -
μή - τρι - ε Χρι - στὸν τὸν Θε. ὄν ἰ - κέ - τευ ε
δω - ρή - σα - σθαι ἡ. μῖν τὸ μέ - γα ἔ - λε - ος.

3. Ἀπολυτίκιον Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Τοὺς τρεῖς με - γί - στοὺς φω - στῆ - ρας τῆς τρι - ση -

-λί. ου δε - ό. τη. τος τούς τήν οί. κου. μέ. νην ά.
 -κτί. σι δοχ. μά. των δεί. ων πυρ. σεύ. σαν. τας τούς
 με. λιρ. ρύ. τους πο. τα. μούς τῆς σο. φί. - ας
 τούς τήν κτί. σιν πᾶ. σαν δε. ο. γνω. σί. ας
 νά. μα. σι κα. ταρ. δεύ. σαν. τας βα. σί. λει. ον τόν
 μέ. γαν καί τόν Θε. ο. λό. γον Γρη. γό. ρι.
 -ον σὺν τῷ κλει. νῶ 'Ι. ω. άν. νή τῷ τήν
 γλῶτ. ταν χρυ. σορ. ρή. μο. νι. Πάν. τες οί τῶν λό. γων αύ.
 τῶν έ. ρα. σται συ. νελ. δόν. τες ὕ. μνοις τι.
 -μή. σω. μεν, αύ. τοί γάρ τῇ Τρι. d - δι
 ὁ. πέρ ή. μῶν ά. εἰ πρε. σεύ. ου. - σι.

Rit.

4. Ἀπολυτίκιον Εὐαγγελισμοῦ.

Σή- με- ρον τῆς σω- τη- ρί- ας ἡ- μῶν τὸ κε-
 φα- λαι- ον, καὶ τοῦ ἀπ' αἰ- ῶ- νος μυ- στη- ρί- ου ἡ φα-
 νέ- ρω- σις ὁ υἱ- ὅς τοῦ Θε- οῦ, υἱ- ὅς τῆς Παρ-
 - θέ- νου γί- νε- ται καὶ Γα- δρι- ἦλ τὴν χά- ριν εὐ-
 - αγ- γε- λί- ζε- ται δι' ὃ καὶ ἡ- μεῖς σὺν αὐ-
 τῷ τῇ Θε- ο- τό- κῳ βο- ῆ- σω- μεν· χαῖ- ρε κε- χα-
 - ρι- τω- μέ- νη, ὁ Κύ- ρι- ος με- τὰ Σοῦ.

5. Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Τῇ Ὑ- περ- μά- χῳ στρα- τη- γῷ τὰ νι- κη-
 τή- ρι- α, ὡς λυ- τρω- δεῖ- σα τῶν δει-
 - νῶν εὐ- χα- ρι- στή- ρι- α Ἀ- να- γράψω σοι ἡ

πό - λις σου Θε. ο - τό - κε ἀλλ' ὡς ἔ - χου.
 .σα τὸ κρά - τος ἁ - προσ - μα - χη - - τον ἐκ παν -
 τοί - ων με κιν. ὀν. ἔ - λευ - δέ - ρω - σον 'Ι - να
 κρά. ζω Σοι Χαῖ - ρε νύμ - φη ἁ - νύμ - φευ - τε.

6. Ἀπολυτίκιον Πεντηκοστῆς.

Εὐ. λο. γη - τὸς εἰ Χρι - στέ ὁ Θε - -
 - ὅς ἡ - μῶν ὁ παν - σό - φους τοὺς ἁ - λι -
 - εῖς ἁ - να - δεῖ - ξας κα - τα - πέμ - φας αὐ -
 τοῖς τὸ πνεῦ - μα τὸ ἁ - γι - ον καὶ
 δι' αὐ - τῶν τὴν οἰ. κου - μέ - νην σα. γη - νεύ -
 - σας φι - λάν. ὀρω - πε δό - ξα Σοι.

7. Σέ Ὑμνοῦμεν.

Αργά. ΜΑΡΓΑΡΙΩΤΗ.

Σέ ὕ - - μνοῦ - - μεν, Σέ εὐ.λο.γοῦ - - μεν

Σοὶ εὐ.χα.ρι - - στοῦ.μεν κύ - - ρι - - ε

καὶ δε.ό.με.θά Σου ὁ Θε - - ὅς ἡ. μῶν.

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ.

8. Πρωϊνὴ προσευχή.

Μέτρια. Ι. ΝΟΥΣΙΑ

1. Ἄ - - νε - - θαί. νω στοῦ νο
2. Τὴ δρο - σου. λα νὰ χα - ρῶ
3. Γιὰ νὰ κά. νω προ.σευ. χή

1. τὸ δου. νὸ τ'ὄν.τι. κρυ. νό, στήν πα. λιά τὴν Ἐκ. κλη.
2. νὰ φι. λή. σω τὸ σταυ. ρό, τὸ Χρι. στό, τὴν Πα. να.
3. με τὸ νοῦ καὶ τὴν ψυ. χή, Θε. μου, Πλά. στη μου νὰ

1. σιά, τὸ πρω. ἴ με τὴ δρο. σιά.
2. γισ, μὲ. λο. κά. θα. ρη καρ. διὰ.
3. πῶ, Σέ λα. τρεῦ. ω, Σ'ά. χα. πῶ.

Λάκης Παπαδήμας.

9. τὸν Οὐράνιο Πατέρα.

Μέτρια. 1. ΝΟΥΣΙΑ.

1. Θέ μ', οὐ.ρά.νι.ε Πα.τέ.ρα. Σὲ δο.ξά.ζω νύ.χτα
 3. Τῆς ἁ.λήθειας Σὺ ὁ φά.ρος, φῶ.τι. ζέ.μας, δί.νε

1. μέ.ρα, Σὲ δο.ξά.ζω νύ.χτα μέ.ρά κι'ά. - νυ -
 3. δαρ.ρος, φῶ.τι. ζέ.μας, δί.νε δαρ.ρος στήν καρ -

1. μνῶ. 2. Ὡ! τὸ δεῖ.ο ὁ.νο.μά Σου καὶ τὰ ἔρ.γα τα λαμ.
 3. διά. 4. Δύ.να.μη,χα.ρά καὶ ὑ.γεί.α καὶ τῇ δεί.α Σου εὐ.λο.

2. πρᾶ.Σε καὶ τὰ ἔρ.γα τὰ λαμ.πρᾶ Σου προσ.κυ.νῶ.
 4. - γί.α καὶ τῇ δεί.α Σου εὐ.λο. γί.α στὴ δου.λειά.

Σημ. Διὰ τὰς ὑπερφθόγγους μεταφέρεται ἐνάντιον τόνου χαμπλότερα, εἰς τὴν μείζ.κλίμ. τοῦ ΡΕ.

10. Τὰ Σύμπαντα Ψάλλουν.

Ἀργὰ καὶ ἤσυχα. ΑΛ. ΜΠΟΤΕΤΖΑΓΙΑ.

1. Τὰ σύμ.παν.τα ψάλλουν γιὰ Σέ.να Θε.έ Σέ.ὑ.μνοῦν τὰ παι.
 2. Γιὰ Σέ.να Θε.έ μου τὸ σύμ.παν μι.λεῖ σὸ φῶς ποῦ εὐ -

1. διά Σου, Πα.τέ.ρα τρα.νέ. Γλυ.κιές με.λω.δί.ες ἀγ.
 2. χή Σου μᾶς στέλ.νεις στὴ γῆ, λι.μά.νι.εὐ.τυ.χί.ας ἡ

rit. *a tempo*

1. λων ἡ.χοῦν καὶ μά.μέ.τρη.τ'ά.στέ.ρια Σε.ὑ.μνοῦν.
 2. πί.στη.Σου αὐ.τὴ εὐ.τυ.χί.ας λι.μά.νι.αὐ.τὴ.

11. Στήν Παναγία.

Μέτρια. 1. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ.

1. Γλυ. κειά Μη. τέ - ρα του — Χρι. στοῦ με - γά. λη
2. Σκέ. πα. σε μέ — τή χά - ρι Σου τὴν εὐ. μορ.

1. Πα - να - γί - - α ἡ χά. ρις Σου — ἡ. α. γί - -
2. φη — Πα. τρί. - - δα τῆς δό. ξας τὴν — ἁχ. τί -

1. - α ἄς μοῦ χα - ρί - - ση τῇ — χα - ρά.
2. - δα ἄς ἔ - χη πὰν - - τα συν. τρο. φιά.

1. Ἐλ. πί - δα οὐ - ρα - νό. θγαλ - τη, παρ. δε. νι.
2. Κά. με την πά - λι, Δέ. σποι - να, ὡς πρῶ. τα

1. κό — λου. λού - - δι, ἔ - να μι - κρὸ — τρα -
2. δο - ξα. σμέ - - νη, δα. φνο. στέ. φα - νω -

1. γού. - - δι δὰ πῶ. για προ. σευ. χή.
2. μέ. - - νη καὶ πά. λι νῶ - - να. νῆ.
Ν. Βάγιας.

12. Εὐχαριστῶ.

Αργά. 1. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

1. Μέ - ρα καὶ νύ - χτα μέ φυ - λαῶς
2. Ποῦ νοιώ. θω μέ - σα μου νὰ — ζῇ

1. Θε μου νά μή - πα - - ρα. πα - τῷ. Ἐ - σὺ πού
2. τὸν ἀ. δελ. φού. λη - μου Χρι. στο στή λύ. πη,

1. τό - σο μά - γα - πᾶς εὐ. χα. ρι - στῷ, εὐ -
2. στή χα - ρα μα - ζί, εὐ. χα. ρι - στῷ, εὐ -

1. - χα - ρι - στῷ πού μου φτε. ρώ - - - νεις τὴν καρ.
2. χα - ρι - στῷ Με. γα. λο. δὺ - - - να. με Θε.
1. πού μου φτε. ρώ - - -
2. Με. γα. λο. δὺ - - -

1. διό - - - - - ἔ. κεῖ πού λέω ν' ἀ. πελ. - - πιστῷ
2. - ἔ - - - πού. τό. σα δῶ. ρα σοῦ χρωστῷ 1-2. Εὐ.
1. - νεις τὴν καρδιά
2. - να. με Θε. ἔ
ν' ἀ. πελ. πι. στῷ
πού σου χρωστῷ

1-2. χα. ρι. στῷ, εὐ. χα. ρι. στῷ ἀ. πό καρ. διά, εὐ. χα. ρι. στῷ.
A. Γαμαρακίς

13. Χαῖρε Μαρία.

Μέτρια. B. ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ.

1. Ἄ - ει - πά - ρ. δε - νε - ἄ - γνή Χαῖ - ρε Μα - ρί - α, χο -
 2. Πνο - ῆ - πᾶ - σα σέ - ὕ - μνεῖ Χαῖ - ρε Μα - ρί - α, ἡ

1. - ρὸς Ἁγ. γε - λῶν *cresc.* Σέ - ὕ - μνεῖ Χαῖ - ρε Μα - ρί - α, Βα -
 2. χά - ρις Σου τὴν γῆν πλη - ροῖ, Χαῖ - ρε Μα - ρί - α, Βα -

1. - σί - λισ - σα τῶν οὐ - ρα νῶν, προσ - τὰ - της τῶν ἁ - γνῶν ψυ - χῶν,
 2. - σί - λισ - σα τῶν οὐ - ρα νῶν, ἰ - κέ - τευ - ε - ὕ - πέρ ἡ - μῶν,

cresc. *dim.*
 1-2 Χαῖ - ρε Μα - ρί - α, ὕ - περ α - γί - α.

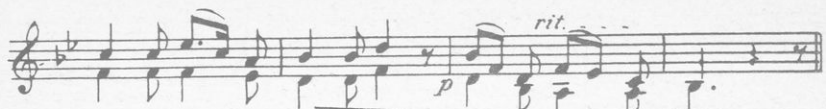
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ

14. Ἄγια Νύχτα.

Ἦσυχ. F. GRUBER.

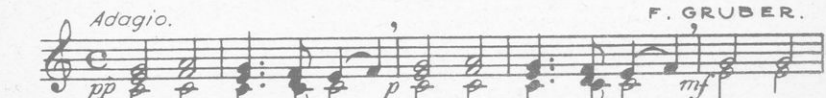
1. Ἄ - γις νύ - χτα, σέ προσμέ - νουν μέ χα - ρὰ οἱ Χρι - στιανοί,
 2. Ἡ ψυ - χή μας φτε - ρου - χί - ζει πέ - ρα στά - για τὰ δου - νά,
 3. Στῆς βη - θλεέ - με. λᾶ - τε ὅ - λοι τὰ δουνὰ τὰ ἰ - ε - ρά,

1. καὶ μέ - πί - στη ἁ - νυμου - με, τὸν Θε - ὸ δο - ξο - λογοῦ - με,
 2. ὅ - που ψέλ - νουν οἱ ἁγ - γέ - λοι ἀπ' τὰ οὐ - ρά - νια θεῖ - α μέ - λη,
 3. καὶ μ' εὐ - λά - βει - α με - γά - λη, 'κεῖ πού ᾤ - γιο φῶς προ - βά - λει,

1. μ'ε. να στο: μα, μιὰ φω.νή, ναι, με μιὰ φω.νή,
2. στο ζω.τή. ρα "Ω. σαν.νά, ναι, "Ω. σαν.νά,
3. προσκυ. νῆ - στε με χα.ρά, ναι, με χα.ρά.
Μετάφρασις Κ. Παπαδημητρίου.

15. Χαρμόсуна Χριστούγεννα.

- 1-2. "Ω! Χαρ. μό. συ.να, 'Υ. περ. ά. γι. α, Δω. ρο.

- cresc. φό. ρα Χρι. στου.γεν. να. { 1. Κό.σμος έ. χα. νό. τα.νε, οί Χριστός γεν.
2. "Ο Χριστός γεν. νῆ. δη. κε, ό'Α. δης έ. νι.

1. νιό. τα.νε. } 1-2. Χαί. ρετ' ευ. φραν. δη. τε οί Χρι. στι. α. νοί.
2. κῆ. δη. κε. }
Μετάφρασις Ν. Ποριώτη.

16. Κοντά στο Θεϊο βρέφος.

Παλαιά Γαλλική Μελωδία.

Διασκευή Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

1. Χρι. στέ μου τη χιορ.τή Σου μέυ. λά. δει. α τι. μῶ, τῇ
2. Χρι. στέ μου στη χιορ.τή Σου δέν δά. ναι μο. να. χοί, σκυ.

1. δει. α γέν. νη. σί Σου με πί. στη ά. νο. μνῶ, για.
2. φοι. ά. πέ. ναν. τί Σου, οί Μά. γοι κί. οί. δο. σκοί, για.

1. τί σ'αύ. τῇν γεν. νιέ. ται τὸ φῶς μας καί ἡ πί. στη. 'Α.
2. τί σ'ό. λον τὸν κό. σμο ά. πλώ. δη. κε ἡ πί. στη. μυ.

1. χαί. λον. ται οί οὐ. ρα. νοί κί ή πλά. σις ό. λη ά. νυ. μνεϊ τό
2. ριά. δες τώ. ρα Χρι. στιανοί ζου ψάλλουνμέ θερ. μή φωνή τό

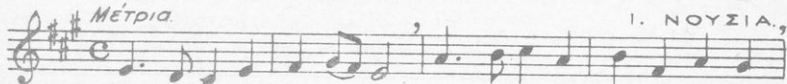
1. "Δό. ξα έν ύ. ψί. - στοις,, 'Α. .στοις,,
2. "Δό. ξα έν ύ. ψί. - στοις,, ΜΥ. .στοις,,

3. Σάν σήμερα γεννιέται στόν κόσμο ό Χοιστός
τό κρίμα μας ξεχνιέται, προβάλλει άγιο φώς,
τό φώς πού τό σκοτάδια της πλανης δά σκορπίσθ
καί δά μάς δείξη άληθινά Αύτόν πού όλα κυβερνά,
καί όλους δά φωτίσθ.

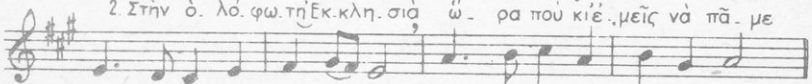
17. Νύχτα Χριστουγέννων.

Μέτρια.

1. ΝΟΥΣΙΑ,

1. Χιό. νια στό καμ. πα. να. ριό πού Χριστούγεν. να ση. μαί. νει
2. Στήν ό. λό. φω. τη Έκ. κλη. σιά, ώ. ρα πού κί έ. μεις νά πā. με

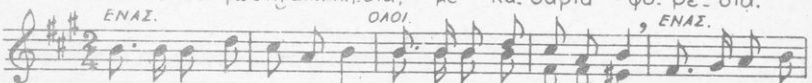

1. Χιό. νια στό καμ. πα. να. ριό, ζύ. πνησ'ό. λο τό χω. ριό.
2. Στήν ό. λό. φω. τη Έκ. κλη. σιά, μέ κα. θάρια φο. ρε. σιά.

ΕΝΑΣ.

ΟΛΟΙ.

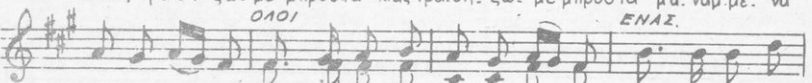
ΕΝΑΣ.

1. Κι'ό. λοι πāν στή λει. τουργιά, κι'ό. λοι πāν στή λει. τουργιά τό Χριστό νά
2. Κιάς τρα. θή. ζω. με μπροστά κι'άς τρα. θή. ζω. με μπροστά μιά. ναμ. μέ. να

ΟΛΟΙ

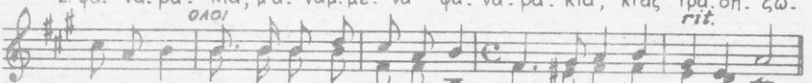
ΕΝΑΣ.

1. προσ. κυ. νή. σου, τό Χρι. στό νά προσ. κυ. νή. σου, κι'ό. λοι πāν στήν
2. φα. να. ρά. κια, μ'α. ναμ. μέ. να φα. να. ρά. κια, κι'άς τρα. θή. ζω.

ΟΛΟΙ

ΓΙΤ.

1. λει. τουργιά, κι'ό. λοι πāν στή λει. τουργιά, λάμ. πει από. ψεή Πα. να. χιά.
2. με μπροστά, κι'άς τρα. θή. ζω. με μπροστά, τυ. λιχ. μέ. νοι στά ζε. στά.
Στ. Σπεράντοας.

18. Κοντά στη Φάτνη.

Αργά.

ΟΡ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ.

1. Ω μι. κρέχιστέ μου, Θεϊ. ο λου. λουδά. κι πού θα. δειά μου τό. σο
2. Ό. λη τη με. γά. λη δει. ο δύ. να. μή σου πού τον κό. σμω. πτε. ρα

1. Σ'ά. γα. πῶ, τὸ παι. διά. τι. κό μου ὦ. ραϊ. ο τρα. γου. δά. κι
2. κυ. βερ. νᾶ μέσ' τὴν ἄ. χυ. ρέ. νια τὴ φτω. χι. κὴ στρω. μνή. ζου

1. σκύ. δῶ. ἐδῶ στὴ φά. τνη σου νᾶ πῶ δέ. λη. μα σ' ἄν ποι. ο
2. κρύ. βεις τῶ. ρα τό. σο τα. πει. νᾶ, εἰς τὴν ἀγ. κα. λιά μου

1. νὰ σὲ ἔ. χη φέ. ρει μέσ' ἀπ' τὴν αἰ. δε. ρια χρυ. σαι. γῆ καὶ τὸ φε. γγ. δό. λο
2. μέ. σα θὰ σὲ κλεί. σω τὸν ἄ. τί. μὴ. τό μου θη. σου. ρό κιό. λα τ' ἄ. γα. δά μου

1. λαμ. πε. ρὸ ἄ. σ. τέ. ρι μέσ' τὴ νύ. χτα μά. γε. ψε τὴ γῆ.
2. δέ νὰ τὰ ζη. τή. σω στὴ δι. κὴ σου στρα. τα νὰ τὰ ὁρῶ.

19. Χριστούγεννα.

Andante Mod^{to} Γ. ΧΩΡΑΦΑ.
Βραβείον Ὑπουργείου Παιδείας

1. Στὴ γω-νιά μας κόκ.κι- νο τὰ- ναμ. μέ. νο τζά- κι
2. Ἔ- λα ζυ π'Ἄρ. χάγ. γε. λοι σ'ά- νυ- μνοῦν ἄ- πό- ψε

1. τοῦ. φες χιό- νι πέ- φτου. νε στὸ πα- ρα- δυ- ρά- κι.
2. πάρ' ἄ- πό τὴν πῆτ- τα μας ποῦέ.ω- διὰ καὶ κό- ψε.

1. Ὁ- λοῶ. πό. ψε ζά. γρυ. πνο μέ. νει τὸ χω- ριό
2. Ἔ- λα κι' ἡ γω- νί- τσα μας καρ. τε. ρεῖ νάρ- θης

1 καὶ χτυ. πᾶ Χρι- στού. γεν. να τὸ καμ. πα. να- ριό. ριό.
2. σοῦστρω. σα Χρι- στού. λη μου γιὰ νὰ ζε. στα. ῥης. ῥης.

Στ. Σπεράντσας.

20. Τὸ "Ἐλατο.

Μέτρια. Μελωδία Γερμανική.

1. Ἀχ, ἔ- λα. το, ἄχ, ἔ- λα. το, μ' ἄ. ρέ. σεις, πῶς μ' ἄ. ρέ. σεις! Τί ὦ.
2. Ἀχ, ἔ- λα. το, ἄχ, ἔ- λα. το, τί δι. ὀαγ. μαῖ στο. λή σου, ἔλ.
3. Ἀχ, ἔ- λα. το, ἄχ, ἔ- λα. το, τὰ πρά. σι. νά σου φύλ. λα, τὰ

1. ραί. α, τὴ πρω. το- χρο. νιά μᾶς φέρ. νεις δῶ- ρα στὰ κλα. διὰ. Ἀχ,
2. πί. δαῖ μνέ- ει στα. δε. ρή καὶ δάρ. ρος πάν- τα στὴ ζω. ή. Ἀχ,
3. θγά. ζεις μέ κα. λο- και. ριά καὶ τὰ φο. ρεῖς μέ τὸ χιο. νία. Ἀχ,

1. ἔ- λα. το, ἄχ, ἔ- λα. το, μ' ἄ. ρέ. σεις, πῶς μ' ἄ. ρέ. σεις.
2. ἔ- λα. το, ἄχ, ἔ- λα. το, μ' ἄ. ρέ. σεις, πῶς μ' ἄ. ρέ. σεις.
3. ἔ- λα. το, ἄχ, ἔ- λα. το, τὰ πρά. σι. νά σου φύλ. λα.

Μετάφρασις Ν. Γοριώτη.

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΑ.

21. Ἡ 25^η Μαρτίου.

[Μονόφωνον]

Marziale.

Ι. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

Ἄ. για μέ. ρα ξη. με. ρώ. νει ἄς γιορ. τά. σου. με παι. διὰ μέ τ'ρα.
 γδῶ. δια. μέ χα. ρά. μ'ἄ. για φλό. γα στὴ καρδιά, χρό. νια μαῦ. ρα. σκλαβωμέ. να καρ. τε.
 - ροῦς. ἡ κλεφτουριά στὴν Ἑλ. λά. δα νὰ δῇ τὴ λευ. τε. ριά Μιὰ γε.
 - μά. - τη δό. ξα μέ. ρα πέφτ' ἡ πρῶ. τη ντου. φε. κιά κί'αν. τη.
 χοῦ. νε πέ. ραὼς πέ. ρα κάμποι, πε. λά. γη καὶ δου. νά. Καρ. τε -
 - ροῦ. σαν στὸν ἄ. γῶ. να ἢ τὴ Νί. κη ἢ τὴ δα. νὴ εἶ. να
 νέ. ο Μα. ρα. - δῶ. να εἴ. χαν ὁ. λοῖο. νει. ρευ. τῇ Τὰ ναυ.
 τά. κια μας κί'ε. κεί. να πε. ρί. μέ. ναν μέ χα. ρά, μιὰ και.
 νού. ρια Σα. λα. - μί. να στοῦ Αἰ. γαί. ου τὰ νε. ρά.,
Α. Σαμαράκης

21^η 'Η 25^η Μαρτίου.

[Τρίφωνον]

Marziale (con brio).

Ι. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

1. 'Α - για μέ - ρα ζη - με - ρώ - νει, 'ας γιορ - τά - σου - με παι - διά, μέ - τρα -
 2. 'Α - για μέ - ρα εὐλο - γη - μέ - νη σ'έ - χω πόν - τα στήν καρδιά, καί σε

1. γού - δια, μέ - χα - ρά, μ'ά - για φλό - γα στήν καρδιά, χρό - νια μαύ - ρα σκλα - δώ - με - να καρ - τε -
 2. νοιώ - θω, σέ - θω - ρώ - φως γε - μά - τη κιό - μορφιά, σέ - δο. Ξά - ζω, σέ - θυ - μᾶ - μαι καί φω -

1. ροῦ - σή κλεφτο - ριά στήν 'Ελ - λά - δα νά - δῃ τῇ λευ - τε - ριά Μιά γε -
 2. - νά - ζω μέ - χα - ρά ἢ 'Ελ - λά - δα δά - ζῃ παν - το - τει - νά Παλ - λη

1. τῇ λευ - τε - ριά
 2. παν - το - τει - νά

1. - μά - τη δό - ξα μέ - ρα πέφτ' ἡ πρῶ - τη ντου - φε -
 2. - κά - ρια δο - ξα - σμέ - να ζῇ - τε μέ - σα στή - ψυ -

1. Μιά γε - μά - τη
 2. Παλ - λη - κόρια

δο - ξα μέ - ρα
 δο - ξα σμέ - νη

πέφτ' ἡ πρώτη
 ζῇ - τε μέ - σα

1. - κιά κίαν.τη.χοῦ.νε πέ.ραώςπέ.ρα κάμποι,πε-
 2. - χή σας ἄ.ξι.ζει άν.τρειω-μέ.να δό.ξα με.

1. ἡ του.φεκιά κι'άντηχοῦ.νε πέ.ραώςπέ.ρα
 2. μέσ'σὴν ψυχῇ σας ἄ.ξι.ζει άντρειωμένα

1. - λά. γη καὶ δου. νά. καρ.τε.
 2. - γά. λη καὶ τι. μῆ. Δέν ζε.

1. ροῦ.σαν,σὸν ἄ. γῶ.να ἡ τῇ νί.κητῇ τῇ δα. νή, ἔ.να
 2. χῶ πῶς ἔ. χωῶ. κό.μα ἄ.δελφούς μέσ'τῇ σκλα. δία στῆς 'Η.

1. καρ.τε. ροῦ. σαν ἡ τῇ νί.κη
 2. ἄ. κό.μα μέσ' τῇ σκλαδία

1. νέ.ο Μα.ρα.δῶ.να εἶ.χαν ὁ.λοῖόνει.ρευ.τῇ Τά.ναυ.
 2. πεί.ρου τὰ λαγ. κά.δια Μό.νο

1. Μα.ρα.δῶ.να ὁ.νειρευτῇ
 2. τὰ λαγ.κά.δια ναί τῇ γλυκειά

1. -τά.κια μας,κίε. κεί.να, πέ.ρι. μέ.ναν.μέ.χα.ρά. μιά.και.
 2. εὔ.χο.μαί.νά. ζῶ.σῶ, νά.τοὺς δῶ.σὴ.λευ.τε. ριά, τὴν'ΕΛ.

1. νούργια ζα. λα. μί. να στοῦ Αἱ γαί. ου τὰ νε. ρά γά. λη πιό πλα. τειά
 2. λά. δα νόν. τι. κρύ. σω πιό Με.

Α. Σαμαράκης.

22. Στὴν Πατρίδα.

Tempo di Marcia. *cresc.* 1. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

p Τα τα ρα ρα τα τα τα τα τα τα τα ρα ρα τα τα τα τα τα

dim. 1. τα τα ρα ρα τα τα τα τα τα τα ρα ρα τα τα τα τα ρα ρα τα τα. 2. τα τα ρα ρα τα τα.

1. Δό. Σα στὴ λευτεριά καὶ στὴν Πατρί. δα μας οἱ κάμποι, τὰ δου. νά γιορ. τά. ζουν,
 2. Τώ. ρα καὶ στὰ δουνά καὶ στὰ. κρογιάλια μας τρα. γού. δια δό. ζας ἀν. τη. χου. νε

mf 1. Νά κοί. λε δέντες σου, τὰ παλ. λη. κάρια μας Ἐλ. λά. δα, πάντα οὐ δο. ζά. ζουν.
 2. Σὲ κά. δε δρόχο σου καὶ στὰ νη. σάκια μας γε. νιές ἡ. ρω. ων ζα. να. ζου. νε.

1. Φά - νη κε λαμπρό τὸ φῶς σου κι' ἐ - λαμψε μέσ τὸ σκο -
 2 "Ο - λοίεμπρός μαζιέ - νω με - νοι γιὰ νὰ κάνου με μιὰ

p *mf*

1. - τὰ - - δι, πᾶ - λαι. ψες γιὰ τὸ σκο - πό - σου
 2. μέ - - ρα τὴν Πα. τρί. δα δο. ξα. σμέ - - νη

1. κι' ἐ - δίω ξες τὸ μαύ. ρο δρᾶ - δυ, *p* πᾶ - λι τῆς σκλαδιᾶς ἡ μπό - ρα
 2 εἰς τὸν κό. σμο πέ. οῶς πέ - ρα. Κι' ἐ - τσι δ' ἄρδῃ κάποια ὦ - ρα

mf *p*

1. ἐ - πνι. ξε τὴν ὕ. παρ. ζη - σου ἤρ. δεν ὁ - μως κάποια ὦ. ρα,
 2 νὰ ζα. να. γε. νῆ με. γὰ - λη, ἡ γα. λᾶ. ζία τοῦ. τη χῶ. ρα

mp

1. ἄ - νυ. ψ' ὦ. δη τὸ κορ. μί. σου καὶ χά. ρη. κες τὴ λευ. τε. ριά. —
 2 καὶ δᾶ. ξα. να. λέ. με πᾶ. λι. Ἐλ. λᾶ. δας εἴ. μα. στε παι. διὰ! — D.C.

Α. Σαμαράκη.

23. Ἡ Σημαία.

Marziale.

I. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

1. Αὐ- τὸ εἶ- ναι το ἰ- ε- ρό πα- νί, τὸ γα- λα- νό καὶ
2. Δὲν εἶ- ναι ἡ αὐ- ρα ποὺ ἔρ- χε- ται γλυ- κὰ νὰ τὸ χαί-.

1. τ' ἄ- σπρο κομ- μά- τ' ἁπ' ἄ- νοι. ζιὰ- τι- κο καὶ ζά- στε- ροῦ- ρα-
2. δέ- ψη δὲν τ' ἄ- νε- μί. ζεῖ- πρόσ- χα- ρα ἡ αὐ- ρα ἡ- σι- γα-.

1. νό, οὐ- ρα- νό πού εἶ- ναι λευ- κό σ' ἄν- τὸν ἄ- φρό- τοῦ
2. νή, σι- γα- νή εἶ- ναι μιὰ ἄ- θά- να- τη πνο- ῇ πού ὀρ-.

1. κύ- μα- τος ποὺ ἄν- δί- - ζει σὲ πε- ρι- γιά- λιό-
2. μά- ει νὰ ζων- τα- νέ- ψη μ' ἄ- να- τρι- χί- λα- ἄ-.

1. λό- γλυ- κο σὲ πέ- λα- ο μα- κρυ- νό, σὲ μακρυ- νό,
2. νέκ- φρα- στη τὸ δί- χρω- μο πα- νί, νὰ τὸ πα- νί,

1. σὲ πε- ρι- γιά- λιό- λό- γλυ- κο σὲ πέ- λα- ο μα- κρυ-
2. μ' ἄ- να- τρι- χί- λα- ἄ- νέκ- φρα- στη τὸ δί- χρω- μο πα-
πού εἶναι λευ- κό σ' ἄν- τὸν ἄ- φρό
εἶ- ναι μιὰ ἄ- θά- να- τη πνο- ῇ

1. νό πού εἶναι λευ- κό σ' ἄν- τὸν ἄ- φρό, σ' ἄν- τὸν ἄ- φρό τοῦ
2. νί εἶ- ναι μιὰ ἄ- θά- να- τη πνο- ῇ, εἶ- ναι πνο- ῇ πού ὀρ-.

1. κύ-μα-τος που' αν δι- ζει σέ πε-ρι-για-λι-ό-
 2. μάει να ζων-τα-νέ- ψη μ'ά-να-τρι-χί-λα-ά-

1. λό-γλυ-κο σέ πέ-λα-ο μα-κρυ-νό, ναι μακρυ-νό,
 2. νέκ-φρα-στη τὸ δι-χρω-μο πα-νί, ναι τὸ πα-νί,

1. σέ πε-ρι-για-λι-ό-λό-γλυ-κο, σέ πέ-λα-ο μα-κρυ-νό.
 2. μ'ά-να-τρι-χί-λα-ά-νέκ-φρα-στη τὸ δι-χρω-μο πα-νί.
 Στέφ. Δάφνης.

24. Για σέ γλυκειά Πατρίδα.

Διασκευή: Ι. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

1. Για σέ γλυ-κειά Πα-τρί-δα μου, τὸ αἶ-μα μου τὸ
 2. Σ'ό-λα τὰ Δω-δε-κά-νη-σα, 'Ελ-λά-δα τὰ παι-

1. χύ-νω. Δό-ξα καὶ πλού-τη καὶ τι-μές καὶ τὴ ζω-ή μου
 2. διὰ σου, Τὴν Πα-να-για-εὐ-χα-ριστοῦν καὶ τὸ Θε-ὸ δο-

1. δι-νω γιὰ νὰ μπο-ρέ- [μπορέ-] -σω μιὰ στιγ-
 2. ξά-ζουν ὅ-που τὰ χά- [τὰ χά-] -ρι-σε ξα-

1. μή, [ναι μιὰ στιγμή] τὴ δό-ξα σου, τὴ δό-ξα σου νὰ νοιώ-
 2. νά, [τὰ χά-ρι-σε] στὴ μη-τρι-κή, στὴ μη-τρι-κή σου ἀγά-
 -

1. Λοῦν' Ἑλ. λά. δα τὰ δυνά σου, τὰ λαγ. κά - δια
 2. ἀγ. κα. λιά της

δᾶ.σαι γιὰ παντο. τει. νά.
 Α. Σαμαράκης.

26. Ἐμπρός.

Ἀμερικανικὴ μελωδία

Vivo.

1. Ἐμ. πρὸς, γιὰ τὴν Ἑλ. λά. δα μας, ἡ σάλ. πιγ. γα ἡ. χεῖ κ' ἡ
 2. Ἐμ. πρὸς, γιὰ τὴν Ἑλ. λά. δα μας, μὲ φλό. γα, μὲ καρ. διά, γιὰ

1. γα. λα νή ση. μαί. α. μας στὴ δό. ξα ὁ. δη. γεῖ. Ἐμ. πρὸς, ἔμ. πρὸς, ἡ Ἑλ.
 2. μιὰ ζω. ἡ τε. ρή. φα. νη, γε. μά. τη ὁ. μορ. φιά. Ἐμ. πρὸς γιὰ τὴν Ἑλ.

1. λά. δα μας ἄ. πλώ. νει τὰ φτε. ρά. ἄ. πλώ. νει τὰ φτε. ρά. Ἐμ.
 2. λά. δα μας καὶ γιὰ τὴ λευ. τε. ριά, καὶ γιὰ τὴ λευ. τε. ριά. Ἐμ.

στὴν ἐπανάληψι p

1. 2. Δό. ξα, δό. ξα στὴν Πα. τρί. δα μας, δό. ξα
 στὴν Πατρί. δα τὴ γλυ. κειά. Μὲ τὴ δό. ξα καὶ τὴ
 λευ. τε. ριά δα ζῇ παν. το. τει. νά.
 Α. Σαμαράκης.

27. Ἡ Φωνὴ τοῦ Γένους.

Marziale.
ΕΝΑΣ. Μ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ.

Τῆς λευτε. ριάς ἐ. σή. μα. νε ἡ ὦ. ρα — γλυ. κά. μο.

· σχο. βο. λά. ει ἡ χῶ. ρα — τοῦ Γέ. νους ἡ ψι. χὴ ζυ. πᾶ —

— μέ. σ' τοῦ πο. λέ. μου τῇ φω. τιά. — Τῆς λευ. τε. τιά. — Ἐμ.

· πρὸς φω. νά. ζει *mf* ἔμ. πρὸς ὄρ. μᾶ. τε στή νί. κη *f* γρή. γο. ρα πε.

· τᾶ. τε, — Ἐμ. πρὸς *dolce* μὲ. λὸ. χα. ρη καρ. διὰ — γρή. γο. ρα

· διὰ ζο. μαί. παί. διὰ, — Ἐμ. — διὰ. — Ἐμ. πρὸς καὶ

· διὰ. ζε. ται γιὰ τὴν προ. σμ. εἰ. νει — ἂ. πὸ τὰ κόκ. κα. λά. βγαλ

· μέ. νη — καὶ καρ. τε. ρεῖ ἡ λευτε. ριά — γε. μά. τη

· δό. ξα καὶ χα. ρά — Ἐμ. πρὸς καὶ ρά. —

Ε. Νεγροπόντη.

ΣΗΜ. Κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ τελευταίου μέρους καὶ εἰς τὸ 47^ο μετρον γίνεται κορῶνα (εἰς τὴν λέξιν Λευτεριά), ἀκολουθοῦν κατόπιν αἱ ὑπόλοιποι λέξεις «γεμάτη δόξα καὶ χαρὰ, τᾶς καὶ f μετελίκην κορῶνα». — Τὸ ἀνωτέρω τραγούδι πού εὐγενῶς παρεχώρησεν ὁ μουσουργὸς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Μανώλης Καλομοίρης εἰς διαγωνισμὸν προσκηρυχθέντα μετὰ τοὺς νικηφόρους Βαλκανικοὺς πολέμους».

28. Τὸ Χορτάρι.*

T° di Marcia.

Γ. ΛΑΜΠΕΛΕΤ.

Ἀ - πό - ψε θὰ πλα. γιά σου. με σὲ μα. λα. κὸ χορ.
 - τὰ ρι, δὰ δώ. ση καὶ δὰ πα. - ρη τὸ.
 γλέν. τι μας, παι - διά, - τὰ νειᾶ. τα δέ - λου -
 - νε χα - ρὰ κί' ο πό. λε - μος τρα - γού. - δια, στή κε. φα.
 - λή λου. λού. - δια κι' ἐλ. πί. - δα κι' ἐλ. πί. - δα στήν καρ. - διά -
 - Ἐμ. - πρὸς καὶ πιάσ. τέ - να χο - ρὸ κι' ἄς ποῦμ' ἄ.
 ρά. δ' ἄ. ρά. - δα, ἡ' ἐλ. λά. - δα μας, ἡ' ἐλ. λά. - δα τ' ἄ.
 - στέ. ρι τῆς αὐ. γῆς, - ἡ' ἐλ. λά. - δα μας, ἡ' ἐλ.
 - λά. - δα, τ' ἄ. στέ. ρι τῆς αὐ. γῆς. - Ἀ.

* Το τραγούδι αυτό ἀνήκει εἰς τὰ μετὰ τοὺς νικηφόρους Βαλκανικοὺς πολέμους δρα. δευδέντα τραγουδία κατὰ τὸν τότε προκηρυχθέντα διαγωνισμόν, κατεχωρίσθη δὲ εἰς μνήμην τοῦ μουσουργοῦ Γ. Λαμπελέτ, ὅστις διετέλεσε πρῶτος καθηγητὴς τῆς Μουσικῆς τῆς Βαρβακείου Σχολῆς καὶ ὃν διεδέχθη εἰς τὴν θέσιν του ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος

- πό - ψε δὰ - πλα - γιά - σου - με σὲ μα - λα - κὸ χορ -
 - τὰ - ρι, — δὰ δώ - ση' καί - δὰ - πὰ - ρῇ τὸ
 γλέν - τι μας, παι - διά — κι' ἄς ἔρ - θῇ ὁ χά - ρος —
 γιὰ νὰ ἰ - δῇ με τὴ κορ - μιὰ δὰ μπλέ - ξη — κι' ἄς
 ἔρ - θῇ νὰ δια - λέ - ξη νὰ πᾶρ στή μαύ - ρη —
 γῆ — νὰ πᾶρ στή μαύ - ρη γῆ —
 Ποίησις Δαναοῦ.

29. Ἡ 28^η Ὀκτωβρίου.

[Δόξα στὴν Ἑλλάδα]

Marziale. ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
 Πο - λε - μοῦν στὴν Ἀλ - δα νί - α ὁ - λοι
 γιὰ τὴ λευ - τε - ριά — ἡ Ἑλ - λά - δα ἡ αί - ω - νί -
 α δὲν δὰ μεί - νη στή σκλαδιά, — Ὁ - λους
 108 τώ - ρα μᾶς ἔ - νώ - νει ἡ Πα - τρί - δα μας παι - διό, —

τὴν Ἑλ. λά. δα στε. φα. νώ. νει πά. λιή δό. ξα ἡ πα.
 ληά — Δό. ξα στήν Ἑλ. λά.
 δα, δό. ξα στ'ά. δά. να. τα παι. διά — πούδ'ό — σαν τὴ ζω.
 ἡ τους γιὰ τὴν Ἑ. λευ. δε. ριά. — ριά. — Ἡ Πα.
 τρί. δα στὰ ὁ. πλα μᾶς κρά. ζει, ὁ. λοίεμπρός μέ γεν. ναί. α καρ.
 διά, — κα. λύ. τε. ρα μιᾶς ὦ. ρας ἔ. λεύ. δε. ρη ζω.
 ἡ — πα. ρά σα. ράντα χρό. νια σκλα. διά καὶ φυ. λα.
 κή — κα. κή — Δό. ξα στήν Ἑλ. λά.
 δα, δό. ξα στ'ά. δά. να. τα παι. διά — πούδ'ό.
 — σαν τὴ ζω. ἡ τους γιὰ τὴν Ἑ. λευ. δε. ριά. —

Τὴν 1^η φορά ἕνας, τὴ 2^η ὁλοι.
ΕΝΑΣ.
1. 2. Τὴν 1^η φορά ἕνας τὴν 2^η ὁλοι.
pp

30. Στή Γυμναστική.

T^o di Marcia ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

1. Έμ. πρὸς κι'ὸ στῖ.δος ἄν. δι. σε τῇ· νειό. τηό. λό. γυ. ρά
 2. Ψυ. χή λε. βέν. τραῖς κλείσου. με σέ στη. δεῖα σὰν ἄ. σπῖ.
 μας μιά φλό. γαεῖν ἡ καρ. διά· μας κῆὸρ·μή μας εἶ. ναι μιά.
 δεσ σέ μᾶς οἱ νέες ἐλ. πῖ. δεσ κι'ὸ κλῆ·ρος ὁ λαμ. πρὸς
 χάλ. κι. νηᾶς γί. νηή δύ. να. μη κι'ἄ. γαλ. μαράχαῖ. οἱ χά. ρη στο
 Μιὰ νί. κη μεῖ. σα. φνό. κλα. ρα στα χέ. ρια μας προσ. μέ. νει κι'ή
 ὀρό. μο. στο λι. δά· ρι, πλᾶ. στε γε. ρά κορ. μιά.
 ὁσ. ζᾶν. τρει. ω. μέ· νη, πάρ. τε φτε. ρά κι'έμ. πρὸς.

Στ. Σπεράντσας.

ΔΗΜΩΔΗ

31. Ὁ Γκούρας.

Αργά. Solo Ι. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

1. Έ.νας ἦ. τὸς κα. δό. τα. νε, λε. βέν. τη
 2. Έ. κε. λαη. δοῦ. σε κι'έ. λε. γε, λε. βέν. τη
 μου ὦ. ρέ, Γκούρα μου, στο κάστρο τῆς Ἀ -
 μου ὦ. ρέ, Γκούρα μου, μοι· ρο. λο. γάει καί
 δῆ· - - - νας ἔ· - - - κε· λαη· δοῦ.
 λέ· - - - εἰ τί· εἶν'· - - - τὸ κα· κό.

Ε - κε - λαη δοῦ - - - σε κι' ἔλε - - γε - - Στ' ἄ -
 τ' εἶν' - τὸ κα - κό - - πού πά - πού πα - θα - - με - - Τρῶ -

- λα - να - ρι οῦ τὰ κά - μα - τα στ' Αὐ - γού - στου τὰ λιο - πη - ρια, χω -
 νε μπαροῦ τι γιὰ ψω - μί - καί - δό - λια γιὰ προσ - φά - γι, γιὰ

ρις ψω - μί, χω - ρις νε - ρό, χω - ρις κά - να προσ - φά - γι, χω -
 δό - λια τὰ - ση - μό - κουμπα δά - ζου - νε στὰ ντου - φέ - κια, γιὰ

1. Ολοί.
 ρις ψω - μί, χω - ρις νε - ρό, χω - ρις κά - να προσ - φά - γι, Στ' ἄ - φά - γι.
 δό - λια τὰ - ση - μό - κουμπα δά - ζου - νε στὰ ντου - φέ - κια. Τρῶ - φέ - κια.

32. Ἀρκαδιανή.* [Πελοποννήσου]

Goryd Κ. ΠΑΡΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

1. Ποιὸς εἶ - δε ψά - γειά σ' Ἀρ - κα - δια - νή, ποιὸς εἶ - δε
 2. Ποιὸς εἶ. δε τή - γειά σ' Ἀρ - κα - δια - νή, ποιὸς εἶ. δε
 3. Δώ. δε. κα χρό. , γειά σ' Ἀρ - κα - δια - νή, δώ. δε. κα

ψά - - (να) ρι στὴ στερ - - γιὰ, Ἀρ - κα - δια - νή καη.
 τή - - τὴν Ἀρ - κα - δια - νή, Ἀρ - κα - δια - νή καη.
 χρό. - - (νο) νους ἔ - κα - - νε, Ἀρ - κα - δια - νή καη.

μέ - - νη καὶ δα - λασ - σα σπαρ - μέ - - νη.
 μέ - - νη, στὰ κλέ - φτι - κα ντυ - μέ - - νη.
 μέ - - νη, στὰ κλέ - φτι - κα ντυ - μέ - - νη.

*) Ἡ πρώτη φράσις μέχρι τοῦ σημείου + ὡς καὶ ἡ ἀκολουθοῦσα δευτέρα μέχρι τοῦ 2^{ου} από ὅλους.

33. Διαμάχτω.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

1. Σή. κω Δια. μάν. τω μ' — νά πᾶς στοῦ μῦ. λο, — δέν μπο. ρῶ
 2. Σή. κω Δια. μάν. τω μ' — νά πᾶς γιά ξύ. λα, — δέν μπο. ρῶ
 3. Σή. κω Δια. μάν. τω μ' — νά σέ παν. τρέ. ψω, — ὁ. που τα

μά. να μ' δέν μπο. ρῶ, δέν μπο. ρῶ — μά. να μ' —
 μά. να μ' δέν μπο. ρῶ, δέν μπο. ρῶ — μά. να μ' —
 μά. να μ' ὁ. που — τα ὁ. που τα, — μά. να μ' —

δέν μπο. ρῶ, σῦ. ρε νά φέ. ρης τὸ γιὰ — τρό.
 δέν μπο. ρῶ, σῦ. ρε νά φέ. ρης τὸ γιὰ — τρό.
 ὁ. που τα κί' ὅ. σα κί' ἄν ἔ. χης δό. σε τα.

34. Ἄς τραγουδήσω.

(Εὐβοίας)

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

1. Ἄς τρα. γου. δή. σω κί' ἄς — χα. ρῶ, τοῦ χρό. νου
 2. Ὁ κό. σμος μέ. τὰ θά. σα. να εἶν' ἄ. να.

ποιός τὸ ξέ. ρει ποῦ δά — δρε. δῶ, ποῦ δά — στα.
 κα. τω. μέ. νος ποιός ἔ. γεν. νή. δη. ζων. τα.

ποῦ δά — δρε. δῶ, ποῦ δά — στα.
 ποιός ἔ. γεν. νή. δη. ζων. τα.

δῶ σέ ποιά δά εἶ-μαι μέ- - ρη. Μά
 νός νᾶν' εὐ - χα-ρι-στη- μέ- - νος. Τ'ά-
 σέ ποιά δά εἶ-μαι μέ- - ρη
 νᾶν' εὐ. χα.ρι.στη. μέ- - νος

τί τὸ θέ-λω τό διο- - λὶ ἄ- φοῦ ἡ γλῶσ.σα
 - μύ.γα.λο τὸ τσά- κι- - σα καὶ μέ.σα σέ ζω.
 Μά τί τὸ θέ-λω τό διο- - λὶ ἄ.
 Τ'ά. μύ.γα.λο τὸ τσά. κι- - σα καὶ

μου λα- - λεῖ, μά τί τὸ θέ-λω τό διο- -
 - γρά- φι- - σα, τ'ά. μύ.γα.λο τὸ τσά- κι- -
 - φοῦ ἡ γλῶσ.σα μου λα- - λεῖ ἄ-
 μέ.σα σέ ζω- γρά- φι- - σα καὶ

- λὶ ἄ- φοῦ ἡ γλῶσ.σα μου λα- - λεῖ.
 - σα καὶ μέ.σα σέ ζω. γρά-ζω. γρά- φι- - σα.
 - φοῦ ἡ γλῶσ.σα μου λα- - λεῖ, λα- - λεῖ.
 μέ.σα σέ ζω- γρά- φι- - σα, ζω. γρά- φι- - σα.

35. 'Ο Πεῦκος

Μέτρια. Γ. ΛΑΜΠΙΕΛΕΤ

1. 'Ε - νας πεῦ - κος — μέσ' τὸν κάμ. πο γέ - ρα -
 2. 'Ε - χα. σε με - γά. λους κλώ - νους, ἔ - μα -

ὁ ὅ φτω — χός. — Στέ - κειέ - κει — πρω -
 δε πολ — λά. — Ζῆ δια - κό - σα —

1. καί - βρά - δυ, — βρά - δυ — μο - να — χός. —
 τό - σα - χρό - νια, — χρό - νια - στρογ. γυ — λά. —

3. 'Ακουσε τὰ καρυσφύλλια,
 εἶδε ὀρματωλούς.
 Πέρασε πολέμους, μπόρες
 μπόρες κεραυνούς.

4. Μὰ βαστάει σὰν παλληκάρι
 ὅσο κι' ἂν γενῶ
 κ' ἄγναντεύει πέρα ὡς πέρα
 πέρα τὰ δουνά, Ζ. Παπαντωνίου.

36. Νὰ εἶχα Νεράντζι.

ΕΝΑΣ. Κ. ΨΑΧΟΥ.

1. Νὰ εἶ. χα νε. ράν.τζι νά - - ρι - χα στο -
 2. Νά τσά. κι. ζα τὸ μα. - - στρα - πᾶ ποῦ.

πέ. κα. λὲ στο πέ. ρα πα - ρε - δῦ. ρι. Νὰ εἶ.
 χεις κα. λὲ ποῦ - χεις στο κα. ρυο - φῦ. λι. Νά

2. Allegro. *ΕΝΑΣ.*

- δῦ - ρι, νά — τσά - κι - ζα — τσά - κι - ζα τὸ
 - φῦ - λι, γιὰ — σέ - τὰ λέ, γιὰ — σέ - τὰ λέ, γιὰ

μα. στρα. πᾶ, — 'Ροῖ. δω μου, νά — 'Ροῖ. δω μου.
 σέ — τὰ λέ - - ω, 'Ροῖ. δω μου. γιὰ — 'Ροῖ. δω μου.

37. Ἡ Λεβεντιά.

Συλλογή Ὁδείου Ἀθηνῶν.

1. Καὶ μιὰ φο. ρὰ ἡ λε - - δεν - τιά
2. Καὶ μιὰ φο. ρὰ περ - πὰ - τη - σα

1-2. αἰ. ντε καη. μέ - νη λε. δεν - - τιά νειά - - τα

1. καὶ πὰ - λι νειᾶτα καὶ μιὰ φο. ρὰ ν' τὰ νειᾶ. τα.
2. καὶ πὰ - λι νειᾶτα καὶ γὼ μέ τούς λε. δεν. τες.

38. Ἡ Καμάρα.

1. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

Allegro.

1. Σα - ράν. τα - πέ, σα - ράν - - τα - πέ, σα -
2. Κα. μά - ρα χτί, κα. μά - ρα χτί, κα -

- ράν. τα πέν - τε μά - - στο. ροι κι' ἐ - -
- μά - ρα χτί - ζουν στὸ για. λό, Κα - -

- ξῆν. τα μα - δη - τά - δες, μαῦ - - ρα γλυ -
- μά - ρα δὲν στε - ριῶ - νει, χρου - - σο. πρὰ - σι -

- κά μου μά - τια μέ - - - κά - να - νε κομ -
- νόμ' ἀη. δό - νι καὶ πε. τρο - χε - λι -

- μά - τια κι' ἐ - - ξῆν. τα μα - δη - τά - δες.
- δό - νι, κα - - μά - ρα δὲν στε - ριῶ - νει.

Ἀπὸ τὸ "ΕΛΥΜΝΙΟΝ, τοῦ Ν. Μπελλάρα.

39. Τσοπανάκος.

ΕΝΑΣ Ή ΘΑΙΓΟΙ.

Ν. ΛΑΒΔΑ.

1. Τσο.πα. νά.κος ή - μου - να

2. Μὲ τῇ δό.λια μου φλο. γέ - ρα

προ - θα - τὰ - κια φύ - λα - γα

ἔ - παι - ζα νύ - χτα καὶ μέ - ρα

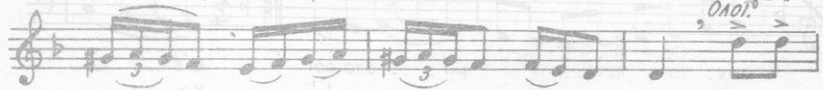
δὲν - ἐ - φύ - λα - γα - πολ - λά - καμ - μιὰ -

πῶ - πῶ - πῶ - τί δὰ γε - νῶ - πῶ - χω

πεν - τα - κο - σα - ριά, δὲν ἐ - φύ - λα - γα πολ -

μέ - σα μου καϋ - μό, πῶ - πῶ - πῶ - τί δὰ γε -

- λά - καμ - μιὰ πεν - τα - κο - σα - ριά. Δὲν ἐ -

- νῶ - πῶ - χω μέ - σα μου καϋ - μό. Μὲ τῇ

φύ - λα. γε πολ. λά - καμ - μιὰ πεν.τα.κο.σα. ριά. Δὲν ἐ.

δό.λια του φλο. γέ - ρα ἔ - παι - ζε νύ.χτα καὶ μέ.ρα. Μὲ τῇ

φύ.λα. γε πολ. λά - καμ - μιὰ πεν.τα.κο.σα. ριά.

δό.λια του φλο. γέ - ρα ἔ - παι - ζε νύ.χτα καὶ μέ.ρα.

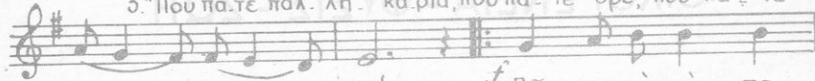
4ο. Σαράντα παλληκάρια

Ἐκ τῆς Συλλογῆς

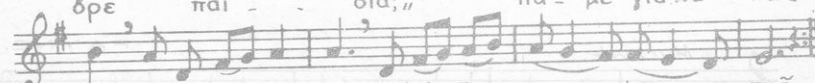
1. ΠΡΟΙΟΥ

1. Σα.ράν.τα παλ.λη. κά.ρια ἄ. πό τῇ λε. ἄ. πό τῇ
2. Στὸ δρόμο ὁ. που πᾶ.νε, γε. ρον. τα, μωρ' γέ. ρον.
3. Ποῦ πᾶ.τε παλ.λη. κά.ρια, ποῦ πᾶ. τε βρέ, ποῦ πᾶ. τε

- λε. - - - - - δα. - - - - - διά. Πᾶ - νε γιὰ νὰ πα -
 ῖα - - - - - παν - - - - - τοῦν. Ὡ - ρα κα. λή σου
 δρέ παι - - - - - διά. Πᾶ - με γιὰ νὰ πα -

- τή. σου.νε τὴν Τρο. πο. μωρ' τὴν Τρο. πο - - - - - λι - - - - - τσῶ.
 γέ. ρο "κα.λῶς τα τὰ κα.λῶς τα τὰ παι - - - - - δία.
 τή. σου. με τὴν Τρο. πο. μωρ' τὴν Τρο. πο - - - - - λι - - - - - τσῶ.

Τρόπος ἔκτελέσεως: Τὴν 1^η στροφὴ τραγουδοῦν ὅλοι οἱ μαθηταί. Τὴν 2^η στροφὴ τραγουδοῦν ὅλοι πλὴν τοῦ τέλους "καλῶς τα τὰ παιδιά, ποῦ τὰ τραγουδεῖ ἀργότερα ἕνας μόνον μαθητὴς θαυμάσιος (Solo), ὡς ἀπάντησιν τοῦ γέ. ρου πρὸς τὰ παιδιά, καὶ χωρὶς ἐπανάληψιν.

Τὴν 3^η στροφὴ ἀρχίζει ἀγὰρ ὁ ἴδιος Soliste (γέρος), ἐρωτῶν τὰ παιδιά "Ποῦ πᾶτε παλληκάρια κ.λπ." καὶ ἀπαντοῦν ὅλοι οἱ μαθηταί εἰς ρυθμὸν ταχύτατον (presto) καὶ fortissimo "Πᾶμε γιὰ νὰ πατήσουμε τὴν Τροπολιτσῶ, με ἐπανάληψιν, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας γίνεται *trallallando* με τελικὴ *Coro* *na ff*."

4ο^α. Τ' ἀηδόνι.

Τὴν 1^η φορὰ ἕνας, τὴν 2^η ὅλοι.

Γ. ΛΑΜΠΕΛΕΤ

1. Τρεῖς ἄ. δελ. φά - δες εἶ. - μα. στε, τ' ἀη.
2. Ἡ μιὰ πῆ. ρε τὸ βα. - σι. λιὰ, τ' ἀη.
3. Κι' ἡ τρί. τη ἡ μι - κρό. - τε. ρη, τ' ἀη.

- δό - - - - - νι, τ' ἀη. δό - - - - - νι. Κι' οἱ τρεῖς ἐ. παν - τρεῦ -
 δό - - - - - νι, τ' ἀη. δό - - - - - νι. Κι' ἡ ἀλ. λη. ἔ. να γυφ -
 δό - - - - - νι, τ' ἀη. δό - - - - - νι. Πῆ. ρε. ἔ. να γε. ρον -

τῆ - κα - με, τ'ἄη. δό - νι τ'ἄη - δο - νά - κι.
τά - κι, τ'ἄη. δό - νι τ'ἄη - δο - νά - κι.
τά - κι, τ'ἄη. δό - νι τ'ἄη - δο - νά - κι.

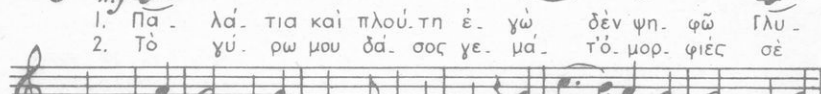
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΦΥΣΙΣ - ΖΩΗ

41. Γλυκό μου σπιτάκι.

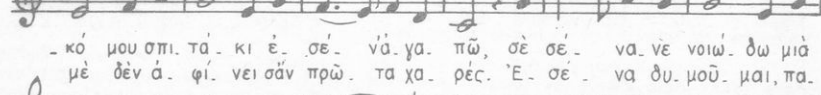
Marziale. PAYNE.

1. Πα - λά - τια καὶ πλού - τη ἐ - γώ δὲν ψη - φῶ γλυ -
2. Τὸ γυ - ρω μου δά - σος γε - μά - τ'ὁ μορ - φιές σέ

- κό μου σπι - τὰ - κι ἐ - σέ - νά - γα. πῶ, σέ σέ - να - νε νοιώ - θω μιὰ
μέ δὲν ἄ - φί - νει σάν πρῶ - τα χα - ρές. Ἐ - σέ - να - θυ - μοῦ - μαι, πα -

τέ - τοια χα - ρά πού ὁ - μοια δὲν δρί - σκω ἀλ - λοῦ που - δε. νά,
- τρί - ὁ - γλυ - κειὰ καὶ νοιώ - ῶ - ναν πό - νο θα - θεῖα στήν καρ - διά.

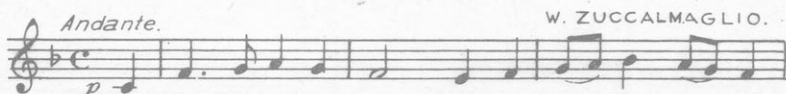

1-2. Σπί - τι μου, σπί - τι μου φτω - χό, γλυ - κό μου σπι - τὰ - κι ἐ - σέ - νά - γα. πῶ.

Μετάφρασις Ἀθ. Ἀργυροπούλου.

42. Κοιμοῦνται τὰ λουλούδια.

Andante. W. ZUCCALMAGLIO.

1. Κοι - μοῦν - ται τὰ λου - λού - δια στοῦ φεγ - γα - ριοῦ τὸ
2. Καὶ τὰ που - λά - κια τρέ - χουν στήν ὁ - μορ - φη φω -

φῶς καὶ γέρ. νει τὸ κε. φά. λι μὲ χά. ρι κάδ' ἄν.
 ληά πό. λη. με. ρίς πε. τοῦ. σαν μὲ πρό. σχα. ρη λα.
 : δός, *pp* δου. ί. ζει σειέ. ται ἥ. συ. χα τοῦ δέν. τρουή. φυ. λω. σιά,
 λιά, ὁ. νεί. ρα. τα, στὸν ὕ. πνο. τους δά. δούν. ἄ. γε. λι. κά,
pp 1-2. ὕ. πνε, κοί. μη. σε τὰ παι. δά. κια, κοί. μη. σε.
 Μετάφρασις Ἀδ. Ἀργυροπούλου.

43. Νανούρισμα.

Ἀργά. SCHUBERT.

 1. Νά. νι, νά. νι, νά. νι τὸ παι. δά. κι, ἔ. λα
 2. Νά. νι, νά. νι, νά. νι κί. ῃ. μα. νοῦ. λα μὲ τρα.
 ὕ. πνε, κοί. μη. στο γλυ. κά. φέρ. το πέ. ρα
 γού. δια. πά. νω. σά. γρυ. πνά. Ἀγ. γε. λού. δια
 λίγο ἄργότερα
mf *p* *pp* περ. δό. λια πού. λου. λού. δια. δαίνου. μα. χι. κά.
 σ'τά. νει. ρό. σου νά. δια. βαί. νουν. μπρός. σου. χα. ρω. πά.
 σ'τό. Μετάφρασις Ἀδ. Ἀργυροπούλου.

44. Πασχαλιά.

Ζωηρά καὶ Εὐδύμα. I. ΝΟΥΣΙΑ.

 1. Τὰ γιορτι. νά. τους ὁ. λα δά. φο. ρέ. σουν ἄ. πό. ψε. γιά. νά. πᾶν. στή. Ἐκ. κλη. σιά.
 2. Ἡ. φτω. χο. μά. να. με. το. λια. νο. κέ. ρι. οἱ. νι. ἐς. μέ. τίς. λα. μ. πά. δε.ς. τίς. λευ. κές.
 χα. ρού. με. να. χτυ. πᾶ. νε. οἱ. κα. μ. πά. νες. χα. ρά. Θε. οὔ. μᾶς. ἡ. ρ. δε. ἡ. Πασ. χα. λιά.
 γο. να. τι. στέ.ς. μπρο. στά. σ' το. εἰ. κό. νι. σμά. του. γλυ. κύ. τα. τε.ς. δά. πού. νε. προ. σευ. χές.

Ντάγκ, ντάγκ

Ντίγκ, ντάγκ, ντίγκ, ντάγκ, μάς ἤρθεῖ Πα. σχα. λιά. λιά.

Α. Παπαδόπουλος.

45. Στῆς ἐρημιᾶς τὰ μονοπάτια.

Allegro. Δ. ΛΑΥΡΑΓΚΑ.

1. Στῆς ἐ-ρη-μιᾶς τὰ μο-νο-πά-τια εἶ-δα τὸν
2. Θε-λωένα λαῦ-ρο με-ση-μέ-ρι θα-δεῖά στο
3. Θε-λω κι' ἔ-να δρα-δά-κιὰ κό-μα σὰν ἀν-τι-

1. ὄρ-δρο τὸ θα-δεῖό νὰ κε-λαη-δοῦ-νε τὰ που-
2. δά-σος νὰ ὄρε-θῶ, νὰ μὲ φυ-σῇ ἀ-δρά-τ' ἀ-
3. κρύ-σω τὸ για-λό, ὅ-μοιο γλυ-κό σὲ Σὲ νὰ

1. λά-κια ε-κεῖ σὸ γάρ-γα-ρο νε-ρο.
2. γέ-ρι καὶ τί-πο-τα νὰ μὴ σκε-φτώ.
3. ψάλ-λω τὸν Πλά-στη καὶ Δη-μι-οῦρ-γό.

Διασκευή Δωρᾶς Παπακωνσταντίνου.

46. Τὸ Δειλινό.

Σ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ.

1. Τὸ δει-λι. νὸ ζα-πλώ-νε-ται, στῆς γῆς τὴν
2. Ὁ γκιώνης ὁ-πὸ μα-κρυ-ά, μο-νό-το-

1. ἄ-γκα-λιά καὶ τὰ που-λά-κια πέ-τα-
2. να-λα-λεῖ καὶ μέσ' ἀπ' τὰ φυλ-λώ-μα-

1. -ξαν δει-λά μέσ' τῇ φω-ληά.
2. -τα τῇ νύ-χτα προ-σκα-λεῖ.

1. κά. ποια γα. λή - νη μα - γι - κή στήν πλά - ση ό.
 2. Τό φώς σέ λί - γο σού. νε. ται, τό σκό - τος

1. λη κρα - τᾱ κί ἡ νυ - χτε - ρί - - δα
 2. ἄρ - χι - νᾱ καί μέσ' τήν ἡ - - συ.

1. δια - στι - κή ἐ - δῶ κ' ἐ - κεῖ πε - τᾱ.
 2. χη νυ - χτιά ὁ γρύλ - λος τρα - γου - δᾱ.

47. Ὁ ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ.

Allegretto. Γ. ΛΑΜΠΡΕΛΕΤ.

1. Πουεῖ.σαι τά - χα ἐ. δῶ κον - τά μου, τζί - τζί -
 2. Τί χα. ρού. με. νος πού. δᾶ.σαι, τζί - τζί -
 3. Τρα. γου. δεῖς τό με - ση - μέ. ρι, τζί - τζί -

1. - κά μου, τζί. τζί - κά μου, πουεῖ.σαι τά - χά σκᾶ - λω -
 2. - κά μου, τζί. τζί - κά μου, μέσ' τήν πρά - σι. νη μου.
 3. - κά μου, τζί. τζί - κά μου, τρα. γου. δεῖς τό κα - λο -

1. - μέ - νος καί λα. λείς εὐ. τυ - χι - σμέ. νος }
 2. - ριά μου, τρα. γου. δεῖς χί ὁ. πο - κοι - μᾶ.σαι! } 1. 3. Τζί τζί
 3. - καί - ρι πού σὸν κῆ - πο σ' ἐ - χει φε - ρει, }

τζι τζί τζί τζί τζί. τζί - κα τρα. γου. δι - στή μου, τζί τζί
 τζί τζί τζί τζί τζί. τζί - κα τρα. γου. δι - στή.

Ζ. Παπαντωνίου. 121

48. Ὁ Κόκορας.

Allegretto. ΧΑΡ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ.

1. "Ε. νας κό. κο - ρας ὁ λᾶσπρος με ψη. λὸ λει - ρί
 2. "Α. μα δρῆ κα - νέ. να σπό. ρο μέ. σα στήν αὐ - λή

1. κα. μα. ρώ. νει καὶ φου. σκώ. νει καὶ λι. λιὰ φο - ρεῖ
 2. τὸ κε. φά. λι του ση. κώ. νει καὶ τὸ δια. λά - λεῖ

1. καὶ θαρ. ρεῖ πῶς τὸ κο - τέ. τσι μό - λης τὸν χω - ρεῖ,
 2. νὰ τὸ μά. δου. νε σὲ δύ. σι καὶ σά. να - το - λή,

1. καὶ θαρ. ρεῖς πῶς τὸ κο - τέ. τσι μό - λης τὸν χω. ρεῖ.
 2. νὰ τὸ μά. δου. νε σὲ δύ. σι καὶ σά. να - το - λή.

3. Τὴ στιγμή πού σουλατσάρει με τὸ δῆμα ἀργὸ
 "δὲν ξανάειδα", λὲν οἱ κότες "τέτοιο στρατηγό",
 μὰ κι' ὁ ἴδιος συλλογιέται "μωρὲ τ' εἵμαι ἐγώ!",
4. Ξάφνου δλέπει ἓνα γεράκι. "Ἄχ! τὴν ὥρα αὐτὴ
 τὸ θαρὺ περπάτημά του ἔχει μπερδευτῇ
 κι' ἀστραπή μὲς τὸ κοτέτσι τρέχει νὰ κρυφτῇ.

Ζ. Παπαντωνίου.

49. Κόρακας καὶ Ἀλεποῦ.

Allegro. Ζ. ΖΑΜΑΝΗ - Ι. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

1. Κό. ρα. κά μου τὸ πα. ρά. στη. μά σου μοιά. ζεινὸς με. γά. λου. βα. σι. ληᾶ
 2. Τρά. γε. σκύ. φε. γιὰ ν'ά. νέ. δω. πρῶ. τη. γί. νε. σκά. λα. νά. δχῶ. π' τὸ. βα. δύ

1. γιὰ νὰ. κού. σω. γώ. καὶ τὴ. λα. λιὰ. σου. καὶ νὰ. σὲ. προ. τεῖ. νω. στὰ. που. λιὰ,
 2. κί. ὤ. στε. ρα. σὲ. πιά. νῶ. πό. τὴ. χιό. τη. καὶ. σὲ. ἄ. νε. θά. ζω. στὸ. πλα. τὺ,

1. κιό χα-χό-λος κά- νει κρά, κρά, κι ή κα-τερ. γα- ρού. λα χα, χα, χά.
2. κιό τρα-γά-κος γί- νε. ται σκα-λί κι ή κα-τερ. γα- ριά τρα. δά πα-νί.

50. Ὁ Καϋμένος

Allegro.
ΕΝΑΣ.

Γ. ΛΑΜΠΕΛΕΤ.
ΟΛΟΙ.

1. Στὸ λει. βά- δι ξε- χα- σμέ-νος, ὁ καϋ- μέ- νος.
2. Τὸ χορ. τά- ρι του μα- σοῦ-σε, νὰι μα- σοῦ-σε.

1. ἔ- νας γαί. δα- ρος δο- σκού-σε, νὰι δο- σκού-σε, Τί. ποτ'
2. κι ἦ-ταν τρι. σευ. τυ- χι- σμέ- νος, ὁ καϋ- μέ- νος Καὶ τὸ

1. ἄλ- λο δὲν ζη- τοῦ-σε στὸ λει. βά- δι πού δο- σκού-σε, στὸ λει.
2. ζύ- λο λη-σμο. νοῦ-σε, τὸ χορ. τά- ρι του μα- σοῦ-σε κι ἦ-ταν

1. βά- δι ξε-χα- σμέ-νος, ὁ καϋ- μέ-νος, ὁ καϋ- μέ-νος Τραλαλα
2. τρι-σευ. τυ-χι- σμέ- νος, ὁ καϋ- μέ-νος, ὁ καϋ- μέ-νος, Τραλαλα

λα τραλαλα λα Τραλαλα λαλαλα λαλαλα λα. Τραλαλα λα.

3. Καὶ τὴν τύχην προσκυνοῦσε
ποῦ δὲν ἦταν φορτωμένος
καὶ τὰ θυοῦ τοῦ αὐτὰ κουνοῦσε,
καὶ τὴν τύχην προσκυνοῦσε
ποῦ δὲν ἦταν φορτωμένος
ὁ καϋμένος, ὁ καϋμένος.

4. Τὸ Θεὸ παρακαλοῦσε καὶ ζητοῦσε
γιὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ δεμένος
καὶ νὰ δόσκῃ ὅσο θὰ ζοῦσε
τὸ Θεὸ παρακαλοῦσε
γιὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ δεμένος
ὁ καϋμένος, ὁ καϋμένος.

2. Παπαντωνίου

51. Οἱ Βάτραχοι

Γοργά.

Ξ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ.

1. Τῆς δε. Ξα. με. νῆς οἱ βαδρακοὶ δρᾶ. δυ, δρᾶ. δυ
2. Τὰ που. λιὰ στὰ δέντρα τᾶχουν χά. σεις, τὸ φεγ. γά. ριὰ.

1. στή. σα. νε. χο. ρὸ κί. ε. χουν συ. ναυ. λί. α. μου. σι. κή
2. κού. ει. ἀ. πό. ψη. λά βα. δρα. κοὶ σε. γκόν. ται, πρί. μοι, μπᾶ. σοι,

1. μέ. σ' τὸ κα. τα. πρά. σι. νο. νε. ρὸ, - πρά. σι. νο. νε. ρὸ.
2. τρα. γου. δοῦν λα, σι, ντο, ρε, μι, φα, σι, ντο, ρε. μι. ρε.

1. Λέ. ει. ὁ. πὶὸ τρα. νὸς τῆς κομ. πα. νί. ας "δρέ, κέ, κέξ," τὸ
2. "Α. Ξα. φνα σὲ φύ. ση. μα. έ. λα. φρό δλε. πουν ἔ. να

1. τέ. μο. να. κρα. τῆ. τε "κού. ἀ! κού. ἀ! κού. ἀξ!" Μὲ πά. δος. να. τὸ. πῆ. τε
2. φύ. λο. ποῦ. χε. πέ. σεις τὸ τρα. γου. δι. έ. κό. πη. κε. στή. μέ. ση

1. Θε. έ. μου. τί. οὔ. ρά. νια. με. λψ. δι. α! κού. ἀ! κού. ἀ! κού. ἀξ! Μὲ πά. δος. να. τὸ. πῆ. τε
2. μπ. λού. μ. χα. δι. καν ὁ. λοι. στὸ. νε. ρὸ! κού. ἀ! κού. ἀ! κού. ἀξ! Ἐ. κό. πη. κε. στή. μέ. ση
dolce

1. Θε. έ. μου. τί. οὔ. ρά. νια. με. λψ. δι. α! } 1-2. Βρέ. κέ. κέξ, κού. ἀ, κού. ἀ, κού. ἀξ! Λα
2. μπ. λού. μ. χα. δι. καν ὁ. λοι. στὸ. νε. ρὸ! }
pp

124 σι, ντο, ρε, μι, φα, δρέ. κέ, κέξ, κού. ἀ, κού. ἀ, κού. ἀξ, δρέ, κέ, κέξ, κού. ἀξ.
rit.

Ζ. Παπαντωνίου.

52. Ο Τρύγος.

- ΑΘ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ.

Allegretto.

1. "Ο - ταν άν. δί. ζή ά - γράμπε - λη κι ά - πλώ - νει τὰ κλα -
στο σχοϊνο, στο χα - - μό - δεν - τρο, στοῦ πεύ. κου τὰ κλω -

1. 2. ριά της - νά - ρια, στά ρέμ - μα - τα τοῦ πο - τα - μοῦ καί
γέ - ρα, κάμ - πους καί δου - νά, τήν *Meno.*

1. 2. στο γκρε - μό τοῦ δρ ά - χου κι ά - πέ - ρα - γιο - μι. ζει ά - πό μο -
πλά - ση πέ - ρα - ως κνό, πυ. κνό κι ό -

1. 2. σχο - θα. λιά μέ τόν ά - να - σα - σμό της, πυ. - τιέ - ται.
λό - μαυ - ρο με - λισ - σολοί πε -

a tempo μέσ' ά - πό δράχους καί κρι - νιά μέσ' ά - ποέρμιές καί κή - πους

Rall. καί τ' άν - δη της βο - σκο - λο. γά καί παίρνει τόν ά - χνό τους
Κώστας Κρυστάλλης.

2. Ἔτσι οἱ κοπέλες τοῦ χωριοῦ πετιοῦνται ἀπὸ τὰ σπίτια
σὲ κάμπους, καὶ θοῦνά σκορποῦν, κι' ὅπου εἶν' ἀμπέλια τρέχουν,
μέ τὰ καλὰδια, τὰ πλεχτά καὶ μέ τὰ βατοκάπια
καὶ μέ τραγούδια, μέ χαρὲς κι' ἀρχίζει πάλι ὁ τρύγος.

Καὶ σὺν ὁ ἥλιος δά κρυφτῇ νά πάη νά δασιλεῖψη
διπλάνασσαινεὶ ἡ ἀργατιά, σχολᾶν οἱ δουλευτάδες.
Στρώνουν γιὰ στρώμα τὰ κλαριά, κι' ἀποσταμένοι γερνουν,
ὡς πού νά σκάσῃ ὁ Αὐγερινός καὶ νά ξυπνήσουν πάλι.

53. "Ανοιξη.

Allegro moderato. Ι. ΝΟΥΣΙΑ.

1. Ἦρ. δε παι. διά ἡ ἄ. νοι. ξη, τὸ λέν τὰ χε. λι. δό. νια,
 2. Ἦρ. δε παι. διά ἡ ἄ. νοι. ξη, τὸ δέν. τρο. ξα. ναν. δί. ζει.

1. πού χτί. ζουν τίς φω. λί. τες τους κά. τωά. πό. τὰ μπαλ. κό. νια. — Τὸ λέ. νε
 2. καὶ στὸ ρυ. ἄ. κί. ὁ. λό. ὄρο. σο. νε. ρά. κι. κε. λα. ρί. ζει. — Ἦρ. δε παι.

1. τ' ἄν. δη. γύ. ρω. μας μέ. τή. μο. σχο. δο. λιά. τους καὶ τὰ. που. λιά. χα.
 2. διά. ἡ ἄ. νοι. ξη, μο. σχο. δο. λᾶ. τὸ. χῶ. μα, στὸν. οὐ. ρα. -νό. ἄ.

1. -ρού. με. να. μέ. τή. γλυ. κεί. α. λα. λιά. — τους, — μέ. τή. γλυ. κεί. α. λα. λιά. τους.
 2. -πλώ. δη. κε. τὸ. χα. λα. νό. τὸ. χῶ. μα, — τὸ. χα. λα. νό. τὸ. χῶ. μα.

Α. Παπαδόπουλος.

54. Ὁ Μάνης.

Allegro. Ν. ΚΟΚΚΙΝΟΥ.

1. Μᾶς — ἦρ. δό. Μά. ης. μέ. ὄρο. σιές, μᾶς ἦρ. δε. μέ. λου. λού. — δια, μέ —
 2. Χει. — μῶ. να. δέ. φο. δό. μα. στε. μη. δέ. δο. ρη. καὶ. χιό. — νια, κα.

1. κρῖ. να. μέ. τριαν. τά. φυλ. λα. μέ. πρόσχα. — ρα. τρα. γού. δια. }
 2. λῶς. τα. πά. λι. τὰ. που. λιά, κα. λῶς. τὰ. χε. λι. — δό. νια. } 1-2. Τό

1-2. Μά. — ἡ. ἄς. γιορτά. σου. με. παι. διά. ἄ. χα. πη. μέ. — να. Ἐ. πρὸς. στε. φά. νιας

1. 12 7
 πλέ. ζου. με. μέ. — ἄν. δη. μυ. ρω. μέ. να. Τό. ἄν. δη. μυ. ρω. μέ. να.

55. Πᾶμε στὰ δάση *)

ΑΧΙΛ. ΛΥΜΠΟΥΡΙΔΗ

Τρα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα

λα λα λα λα λα λα λα. 1. Πᾶ.με παι-διὰ στὰ
2. Κῆ.πος πα-νῶ-ριος

δά-ση πού τὰ πουλιά προσ-μέ-νουν, πού τὰ που-λιά προσ-μέ-νουν
δᾶ-ναι ὁ κόμπος ὁ-λος γύ-ρω, ὁ κάμ-πος ὁ-λος γύ-ρω

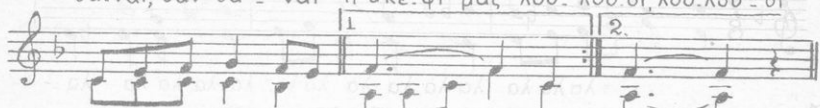
νὰ μᾶς κα-λῶ-σο-ρί-σουν μέ-να τρα-γού-διᾶ-γνό, μέ-να? τρα-
κιά-ατέ-ρι τᾶ-κρο-γιά-λι γα-λά-ζιο καὶ λαμ-πρό, γα-λά-ζιο

γού-διᾶ-γνό σὰν τῆς καρδιάς τὰ θά-δη, τὰ θά-δη, τὰ ἄν-δη δὲ εὐ-
καὶ λαμπρό, καὶ μέ-σα μας δ'ἄν-δί-ζη, θ'ἄν-δί-ζη ζω-ῆς χα-ρᾶς σὰν

- *) Τὸ ἄνωτέρω τραγοῦδι παρεχωρήθη εὐγενῶς καὶ προθύμως, ὅπως καταχωρίσθῃ ἐδῶ παρὰ τοῦ Κυπρίου Μουσικοῦ κ. Ἀχιλλέα Λυμπουρίδη, εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ καθηγητοῦ τῆς Παιδ. Ἀκαδημίας Λευκωσίας κ. Γ. Ἀδέρωφ. Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ἔχει συντεθῇ ἐπὶ στίχων τοῦ Κυπρίου ποιητοῦ Δημ. Λιπερτή, τὸ γνήσιον ἄκείμενον τῶν ὁποίων παραβίωμεν εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα χάριν τῶν Κυπρίων μαθητῶν.

φραί. νουν, εὐ. φραί. νουν ὁ-ταν γλυ. καὶ δὰ πνε΄ η, δὰ πνε΄ η
δᾶ. ναι, σὰν δᾶ - ναι ἢ σκέ. ψι μας λου. λου. δι, λου. λου - δι

μελ. τέ. μι μα. κρυ - νό, μα. κρυ. νό, σὰν νό. —
πα. νέ. μορ. φο, τερ - πνό, — τερ. πνό, καὶ πνό. —

Ἐλευθερά παράφρασις Γιώργου Παπαστάμου

1. Ἐλα κοροῦ νὰ δοῦμεν

τὰ μαύρα σου ἴσμμαδκια
πού δαῖλλον τζιέιν' τες γλώσσες,
πού κάμνει τὸ λαμπρὸν
τζ' ἄν κάμνουν τὴν καρτιάν μου
τὴν ὄχαρην κορμάδκια
νὰ μὲν πλησῆς, χαρῶ σε - χαρῶ σε
τζι' ἄφροτο νὰ τὴν τρῶν.

2. Μ' ἄν τύσσει τζι' ἐγγὰ κρούσω

τζιαὶ νὰ γινῶ ποζαυλὶν
μῆξέ με στὴν αὐλῆς σου,
δαρμε σὲ μιὰν μερκάν
γιατὶ, πού τὴν δωρκᾶς σου
πού μιὰν μέραν ὡς ἄλλην
μπορεὶ τζιαὶ νὰ δλαστήσω - χαρῶ σε
ναῦρω παρηορκάν.

3. Τζι' ὄντας καλοριζώσω

τζιαὶ θεῶ ψηλά τζι' ἀδδίσω
τζιαὶ παταβρίσω κλώνους,
νᾶρτης πουκατωθκιόν,
τὰ κάλλη τοὺς ἀδδούς μου
γιὰ νὰ σοῦ τὸ ραντίσω
γιὰ τζιέινες τες γλυκάδες - χαρῶ σε
τῶν δκυῶ σου ἀμμασκιῶν.

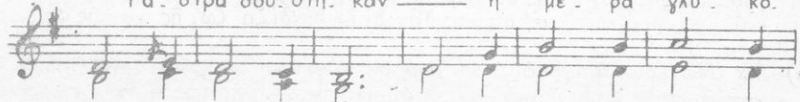
56. Ἀνοιξιάτικη αὐγή.

Ξ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ.

Μέτρια.

Τ' ἄ. στρα οὐ. στη. καν — ἢ 'μέ - ρα γλυ. κο.

φέγ. γει ντρο. πα. λή καὶ σὸν Σά. στε. ρο ᾶ.

- ἔ - ρα κε. λαί. δοῦν — κο. ρυ. δα. λοι.

Allegro.

Γύ - ρω σ' ἄν. δη τὰ πε - ρί - σια τῆς λευ. κῆς ἁ -
 γραμ. πε. λιάς φτε. ρου. γί. ζουν τὰ με. λίσ. σια με τὴν
rall. ten.
 ἔν. νοιά τῆς δου. λειᾶς φτερου. γί. ζουν τὰ με. λίσ. σια με τὴν ἔν. νοιά τῆς δου.
a tempo
 λειᾶς φτερου. γί. ζουν τὰ με. λίσ. σια με τὴν ἔν. νοιά τῆς δου. λειᾶς.
poco rit.
 λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα λα
rit.
 φτε. ρου. γί. ζουν τὰ με. λίσ. σια με τὴν ἔν. νοιά τῆς δου. λειᾶς.
I. Πολεμῆς

Η ΟΜΟΡΦΗ ΦΥΣΙ

(ΛΑΪΚΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ)

Grazioso

1. Κι. νᾶ - νε τρεῖς φί. λοι καὶ πέ - ρα τρα. δοῦν στὸ Ρῆ - νο νὰ
 2. Κα. δά. ρια πη. γῆ συ. ναν. τοῦ. νε μπρ. στὰ πού. ὁ. λό. δρο. σο
 3. Καὶ ὁ. λοι τους εἶ. ναι γε. μᾶ. τοι χα. ρά, στὴν ὁ. μορ. φη

1. πᾶ. νε δρο. σιὰ γιὰ νὰ δροῦν, στὸ Ρῆ. νο νὰ πᾶ. νε δρο. σιὰ γιὰ νὰ δροῦν.
 2. πᾶν. τα νε. ρά. κι κυ. λᾶ, πού. ὁ. λό. δρο. σο πᾶν. τα νε. ρά. κι κυ. λᾶ.
 3. φύ. σι πού. ἦλ. θαν ξα. νά, στὴν ὁ. μορ. φη φύ. σι πού. ἦλ. θαν ξα. νά.

tail.
- μό. στρωτη σού.νει τὸ κῦ.μά.χα.λιά κι' ἄ. φρί.ζοντας χύ.νει δρο.σά.τα νε.ρά.

58. Στὴ Φουρτούνα.

Moderato. ΝΟΡΒΗΓΙΚΟΝ.

mf 1. Ὁ δο.ριᾶς λυα.σο.μα. νᾶ καὶ τὸ κῦ.μά. φρί.ζει
2. Τρε.μεῖη μαύ.ρη μας καρ.διά στήν κα.κρί.την ὦ.ρα

1. τοῦ φτω.χοῦ μας κα.ρα.διοῦ κά.δε ζάρ.τι τρί.ζει.
2. μο.να.χὴ ἐλ.πί.δα μας σύ.ε.σαι μό.νο τώ.ρα.

1. Ἀχ! σχι.στῆ.καν τὰ πα.νιά κι' εἰν' ὁ.δεῖα ἡ σκο.τεῖ.νιά.
2. Εἶν' ἡ χά.ρη σου τρα.νὴ καὶ βοη.δὼς ὁ.ποιον πο.νεῖ.

mf 1-2. Βόν.δα Θε.έ. *f* Θε.έ, σπλα.χνί.σου μας.

Μετάφρ. Ἀθ. Ἀργυροπούλου.

59. Ἡ Τρεχαντῆρα.

*Τὴν 1^{ην} φορά ἑΝΑΣ *mf*, τὴν 2^α φ. ΟΛΟΙ *p*.* Ν. ΛΑΒΔΑ.

1. Τὴ τρε.χαν.τῆ.ρα μου που.λῶ μὲ τὴν ἄρ.μα.τω.σίᾳ της. Τὴ
2. Ντελ.φί.νια εἶν' οἱ ναῦ.τες της κι' ἄ.γέ.ρας τα πα.νιά της. Ντελ.

ΕΝΑΣ. 1. σιά της { 2^α } δί.ρα μιά — κι' ἄ.λλ.μιά, ἔ.δί.ρα δυό — κι' ἄ.λλες δυό, ἔ.
2. νιά της }

ΟΛΟΙ δί.ρα, ἔ. — δί.ρα ἔ. — δί.ρα γὼ καὶ σύ. *p* ἔ. —

rall.

βί - ρα ἔ - δι - ρα νὰ - πα̣ με - στο νη - σί.

60. Βαρκοῦλα.

WEBER

Ἐπεξεργασία: ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

ΜΕΤΡΙΑ.

p

1. Βαρ. κοῦ - λ' ὁρ. με. νί - ζει, με χά - ρι κυ.
 2. Βαρ. κοῦ - λα ποῦ ἐμ. πρὸς σου τοὺς πό - δους σκορ.

p

1. Βαρ. κοῦ - λ' ὁρ. με. νί - ζει, με χά -
 2. Βαρ. κοῦ - λα ποῦ ἐμπρὸς σου τοὺς πό -

1. λᾶ, τὰ κύ - μα - τα σχί - ζει γορ.
 2. πᾶς, ποιὸς εἶν' ὁ σκο. πὸς σου δαρ.

1. ρι κυ. λᾶ, τὰ κύ - μα - τα σχί -
 2. δους σκορ πᾶς, ποιὸς εἶν' ὁ σκο. πὸς

p

1. γὰ κι' ἄ. πα. λά. Ἄ. φρούς ἄ. να.
 2. κοῦ λα ποῦ πᾶς. Πρὸς τ' ἄ. γνω - στο

p

1. Ζει γοργὰ κι' ἄ. πα. λά, ναί, ἄ. φρούς,
 2. σου δαρκοῦ λα, ποῦ πᾶς, ναί, πρὸς τ' ἄ -

1. δεύ - - ει μέ πό - - δο γλυ - κό, χαί -
2. τρέ - - χω και σχί - - ζω νε - ρά, σκο -

1. ά - να - δεύ. ει μέ πό - - δο γλυ - κό
2. - γνωστο τρέ. χω και σχί - - ζω νε - ρά.

1. δεύ - - ει ό μπά - - της πα - - νά - - κι λευ - κό.
2. πό - - έ - ναν έ - - χω, να δρω - - τή χα - ρά.

1. χαί - δεύ. ει ό μπάτης πα - - νά - - κι λευ - κό.
2. σκο - πό έναν έ - χω, να δρω - - τή χα - ρά.

Μετάφρ. Α. Άργυροπούλου.

61. Τά παιδικά χρόνια.

Απλά και ήρεμα.

SCHUMANN.

1. Στα παι - δι - κά μας χρό - νια, χα - ρού - με. νη κιώ - ραί - α, γλυ -
2. "Αχ, έ - λα να σκορ - πί - σης τó δεϊ - ο σου τó γε - λιο στήν

1. κεία και γε - λα - στή, προ - δάλ - λει ή ζω - ή. "Η ψυ - χή με. θυ -
2. α - χα - ρη ζω - ή, ώ - ραί - α μας αύ - γή. "Α - νοι. ξιά - τι - κη

1. σμέ - νη πε - τὰ εύ. τυ - χι - σμέ - νη στήν αν - δι. σμέ - νη γή, γλυ -
2. μέ - ρα, τήν λυ - πη διώ. ξε πέ - ρα, για ύ - στα. τη φο - ρά, σύ

1. κειά χα.ρά νά δρῇ *mf* Μὰ ἡ χα.ρά δὲν εἶν' αἰ.ώ.νία, περνοῦν τα.χιά τὰ
2. δός μας τὴ χα.ρά *mf* πρὸ τοῦ τὰ μά.τια κλεί.σουν, λου.λού.δια ἄς ἀν. *f*

1. χρό.νία, ἡ ἄ.νοι.ξίς δὲν γε.λᾶ, λου.λού.δια δὲ σκορ.πᾶ } *p*
2. δί.σουν, ἄς σκορ.πί.σῃ τὸ φῶς ὁ ἡ.λιος ὁ λαμ.πρός } - 2. Αὐ. *p*

cresc.
- γή ζω.ῆς πού οὐ.νει, πού πί.κρεσ μόν' ἄ.φί.νει, *p* στή
cresc.

rall
οὐ.σι τῆς ζω.ῆς πό.σο σὲ δυ.μᾶ.ται κα.νείς.
rall.

Μετὰφρασις Γ. Σκλάβου.

62. Το Χελιδόνι.

Στίχοι καὶ Μουσικὴ
Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ.

Marziale.

1. "Ε.λα.πιά ξε.νη.τε. μέ.νο.χε.λι.δό.νι, σέ.κα. λου.ν.φαι.δρά
2. Πέ.ρα'κεῖ στά.κα.τά. πρᾶ.σι.να.λει.δά.δεια.δὸς.κουν.πρὸς.χα.ρά

1. τρι.γύ.ρω.ί.άν.δι.σμέ.νοι.κλῶ.νοι.πά.λῃ.ἄ.νοι.ξῇ.έ.δῶ.σέ.κα.
2. ἄρ.νιά.λο.γιῶν.λο.γιῶν.κο.πά.δια.κι.άν.τη.χει.τῇ.φλο.γέ.ρα.πὸ.τὸ.δου.

1. λεῖ, — ἐ-λα πιά χαρι-τω-μέ-νο που-λί. } 1-2. "Ε-λα
2. νό, — μέ-σα στο μα-γευ-τι-κό δει-λί-νό.

πιά, ἐ-λα πιά, ἐ-λα πιά — σέ καρ-τε-ρεῖ ὁρ-φα-νε-
μέ-νη ἡ φω-λή σου ἡ πα-λιά, δες λου-λού δια-τρι-γύ-ρω εὐω-
— διές — ἐ-να με-θύ-σιέ-ξω-τι-κό με-δά-ει τίς καρ-
— διές, ὅλ' ἡ φύ-σις γιορ-τά-ζει τρελ-λά, — λαμ-πο-κο-ποῦν πε-ρί-σσια
— κάλ-λη, οὐ-ρα-νός κι' ἡ γῆ γε-λᾷ ἡ γλυ-κειὰ ἐ-ξο-χή χα-ρω-
— πῆ σέ κα-λεῖ, ἐ-λα πιά χα-ρι-τω-μέ-νο που-λί. —

ΣΗΜ. Ἐδῶ παραδέτομεν 4 ἀνέκδοτα σχολικά τραγούδια τοῦ ἀειμνήστου μουσουργοῦ Θεοφράστου Σακελλαρίδη, τὰ ὁποῖα εἶχε παραχωρήσει εἰς ἡμᾶς, ὅτε ἀ-κόμη ἔζη, πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν μας, καταχωρίζονται δὲ εὐγενεῖ συγκαταθέσει τῆς συζύγου αὐτοῦ Κ^ας Τούλας Θ. Σακελλαρίδη.

Ἐξ αὐτῶν ἐμφαίνεται, ὅτι ὁ Λαοφιλὴς συνθέτης τοῦ «ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΟΥ» εἰργάσθη καὶ διὰ τὴν σχολικὴν μουσικὴν καὶ προσέφερεν εἰς τὰ παιδιὰ ὠραιοτάτας μελω-δίας πού ἀποπνέουν δροσιὰν καὶ χάριν.

Τὰ τραγούδια αὐτὰ εἶναι κατάλληλα διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεις.

63. Τὸ Ἀπόδροχο.

Στίχοι καὶ Μουσική

Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ.

Allegretto.

1. Τὴν ὦ-ρα πούτ' ἄ-πό-δρο-χο σκορ-πί-ζει τὴ δρο-σιά του καὶ

2. Στὴν ἐ-ξο-χή τ' ἄ-πό-δρο-χο ἔ-χει πε-ρίσ-σια χά-ρι ἐ-

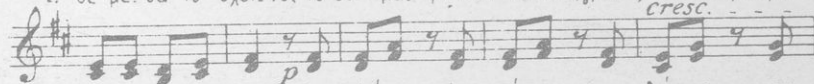
1. πού-τρι-γύ-ρω χύ-νε-ται τὸ μῦ-ρο του ἄ-πα-λά κι' ὁ ἥ-λιος στέλνει

2. -κεῖ ξε-χνιέ-ται ἡ καρ-διά καὶ παύ-ει νὰ πο-νῇ, ἐ-κεῖ τὸ πεῦ-κο

1. στό-δου-νὸ κά-ποια κρυ-φή μα-τιά του καὶ τὸ ρυ-ά-κι χά-ρ-γα-ρο καὶ

2. σὲ με-δᾶ τὸ σχοῖ-νο, τὸ θυ-μά-ρι καὶ κά-ποιος γρύλλος πού μακρυνά-μο-

1. δια-στι-κό κυ-λᾶ, ἡ πλά-ση πλυ-μέ-νη, κα-δά-ρια ντυ-

2. νό-το-να θρη-νεῖ καὶ ὁ-ταν νυ-χτώ-νη, τί κάλ-λη ἄ-

1. -μέ-νη κον-τά της μάς κα-λεῖ καὶ μάς χα-μο-γε-λά-ει. 2. Τί πα-

2. -πλώ-νει τρι-γύ-ρω τὸ λαμ-πρό-φεγ-γα-ρι σὰν φα-νῇ.

-νή-γυ-ρη σ' ἄ-λή-θεια ὁ-στερ' ἄ-πὸ τὴ δρο-χὴ ἄ-να-

-σαι-νου-νε τὰ στή-θεια καὶ δρο-σί-ζετ' ἡ ψυ-χή, παί-νουν

ἅλ-λη ὁ-ψιοὶ κάμ-ποι, τὰ λει-βά-δια, τὸ δου-νὸ, ὡς κι' αὐ-

φύ-τται τῇ σε-λή-νη λάμ-πει πρὸ ψη-λά στον οὐ-ρα-νὸ.

64. Τὰ Χρυσάνδεμα

Στίχοι καὶ Μουσικὴ

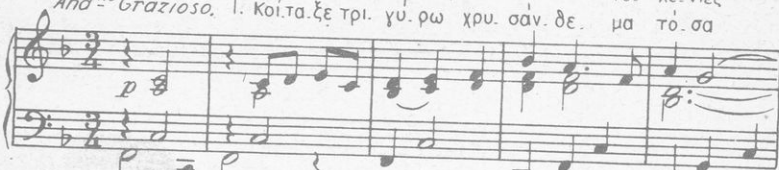
Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ.

ΚΟΝ. ΤΥ. ΛΕ-ΒΙΕΣ

And^{ro} Grazioso.

2. Τὶ χρω.μα.τιο.μοί, τὶ σκι-ἐς

1. Κοί.τα.ξε.τρι. γύ.ρω χρυ.σάν.δε. μα τὸ.σα

2. λές, καὶ δλε.πεις γύ.ρω, σφ.στές ζω. γρα.φιές

1. γε.μι.σανοὶ κή. ποῖα.πο. κρόσια χρυ.σά

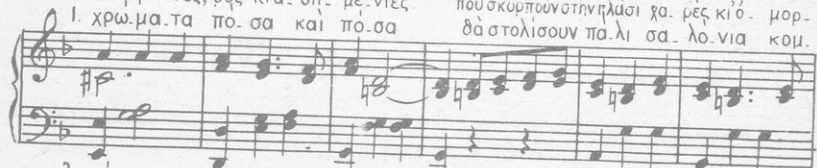
κόκ. κι. νες καὶ
μῶ.μορφί.ες καὶ

2. κί.τρι. νες, ρόζ. κι.ά. ση. μέ.νιες

1. χρω.μα.τα.πο.σα καὶ πό.σα

πού.σκορποῦν.σὴν.η.λάσι χα. ρές. κι.ό. μορ-
δὰ.στολί.σουν.πά.λι.σα.λο.νια.κομ.

2. φι.ές.

1. ψά.

1-2. Δές.πῶς.ξε.προ. δά.λλουν.ὅ.που.κι.ἀν.τὰ.δά.λουν.φουν.τω.τὰ.κα.

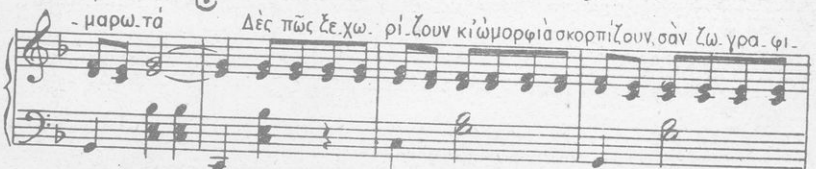
poco rit.

a tempo

-μα.ρω.τά

Δές.πῶς.ξε.χω. ρί.ζουν.κι.ὡ.μορφί.α.σκορ.πί.ζουν.σάν.ζω.γρα.φι.

-στά

Μέ.σ.του.φ.δι.νο.πῶ.ρου.τὴν.ξη.ρα.σι.ά. εἶν.αὐ.τὰ.καὶ.μό.να

μιά πα.ρη.γο.ριά, εἶ.ναι μιά χα.ρά, εἶ.ναι μιά αρχον.τιά.

mp poco a poco rall.

65. Φεγγάρι.

Andantino (Valse lento)
SOLO.

Στίχοι καὶ Μουσική
Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ.
Ἑπεξεργασία Ἰ. ΜΑΡΓΑΖΙΩΤΗ.

1. Φεγ. γά.ρι μου, σ'ἀν βλέπω τὴ μορ.φή σου νὰ προ.βάλ.ῃ καὶ
2. Ἐ. σὺ μιά χα.ρι.έ. ζω.τι. κὴ δὲ νὰ σκορπί.ζης πὰν. τα ἔ.

1. νὰ σκορ.πῇ τὸ φῶς τῆς μέ.σ'σ'τῆς ἡ.συ. χι.δρα. δυά καὶ
2. σέ.να δέ.λειῇ ὁ.άρ.κα με.τά. νά.λα.φρο.κου. πὶ ἔ.

1. νὰ χρυ.κῶν. τὰ.δου. νά.τὸν κάμ.πο.τά.κρο. γιά. λι δὲν
2. σέ.ζη.τῶ ἢ. ἔ.ξο. χή, ὁ κῆ.πος ἢ.δε. ράν. τα καὶ

poco rall.
1. ἔ.ρεις.τι.εἰ.νά.υ.τὸ. πού.νοι.ώ.δω.μέ.σα. σ'τὴν. καρ. διά.
2. μυ.στι.κά.κά. θε.καρ. διά.σέ.σέ.κά. τι. δά. πῇ.

a tempo
SOLO
Φεγ. γά. ρι.έ.σὺ.χλω.μό. ὅ.ταν.τὴ. νύ.χτα.σέ.κυτ. τῶ.ξε.
CORO
I-II Φεγ. γά. - ρι. μου σέ. κυτ. τῶ.ξε.

ΣΗΜ. Τὸ 8' μέρος ἐκτελεῖται ὡς ἑξῆς: Στὴν 1^η στροφή, τὴν μὲν 1^η φορά ἐκτελεῖται ὡς ἔχει
δηλ. *Solo* μετὰ τὴν συνοδείαν τῆς χορῶδίας, τὴν δὲ 2^η φορά, δηλ. στὴν ἐπανάληψιν, ἐκτελεῖ-
ται ἡ μελωδία τοῦ *Solo* ὑπὸ τῆς χορῶδίας, ἡ ὁποία ἔτσι γίνεται τριφώνος.

Στὴ 2^η στροφή, τὴν μὲν 1^η φορά δά ἐκτελεσθῇ ὅλο *Solo* καὶ ἡ χορῶδία δά συνοδεύῃ *bouche*
fermée (κλειστὸ στόμα) τὸ μισό καὶ τὸ ἄλλο μισό με *largo* [καὶ μέσ' στὴ σιγαλιά], τὴν δὲ 2^η φορά,
δηλ. στὴν ἐπανάληψιν, δά ἐκτελεσθῇ πάλιν ὁλόκληρον ὑπὸ τῆς χορῶδίας (τριφώνον) τὸ μὲν μισό *bouche*
fermée, τὸ δὲ ἄλλο μισό με *largo* καὶ δά τελειώσῃ *rallentando*, *piano* καὶ *diminuendo*.

67. Ἡ Δόξα τῆς Πατρίδος

ΣΠ. ΚΑΙΣΑΡΗ.

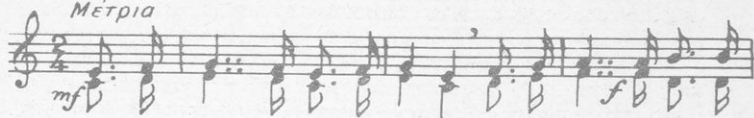
T^o di Marcia

Στῆς Πα- τρί- δος μου τῇ δό- - ξα νοιώ-δω
 ἰὼ τὸ φῶς τοῦ εἰκο-σι-έ- - - να στὴν καρ-
 δεῖ-ες προστα- γές [προστα-γές] σὰν οὐ-ρά- - - νια λάμπουν
 διὰ φεγ-γο-βο- λᾶ [φεγγο-δο-λᾶ] καὶ στὴ νί- - - κη ἀν-τρεῖω-
 τό- - ξα τῶν προ-γό- νων τὶς μορ- φές [τὶς μορφές] κί' ἀπ' τὸ
 μέ- - να τὸν στρα-τό μας ὁ-δη-γεῖ [ὁ-δηγεῖ] στους ὧ-
 φῶς — τοῦ εἰκο-σι-έ- - - να παίρ-νω δύ- - να-μι κί' ὄρ-
 μους — ἄ-να-σα-λεύ- - - ει νί- κη ῥαί-α, γα-λα-
 μὴ [καὶ ὄρ-μή] κι' ἄ-γω. νί- ζο-μαι ὁ-λο-έ- - - να γιὰ μιὰ
 νή [γα-λα-νή] καὶ μιὰ δό- ξα βα-σι-λεύ- - - ει στῆς Πα-
 1. δό- ξα πιὸ τρα- νή [τρα- νή] κί' ἀπ' τὸ - νή
 τρί- δας τὴν ψυ- χή [ψυ- χή] στους ὧ- - - χή-
 Γ. Παπαστάμος.

68. ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

N. ΜΑΝΤΖΑΡΟΥ

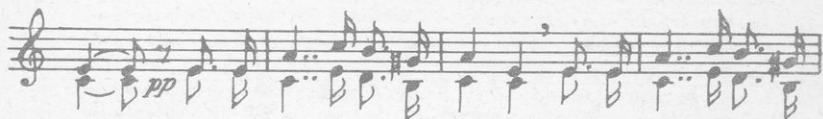
Μέτρια

Σὲ γνω-ρί- ζῶ, πὸ τὴν κό-ψι τοῦ σπα-διοῦ τὴν τρο-με-

ρή, σὲ γνω-ρί- ζῶ, πὸ τὴν ὄ-ψι πού μὲ ἴ-δια μετράει τὴ

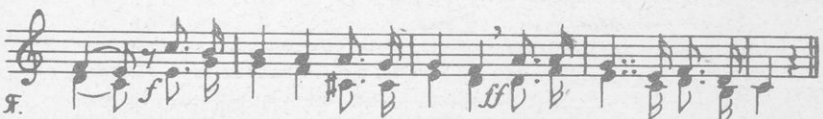
γῆ. Ἄ-π' τὰ κό-κα-λα βγαλ-μέ-νη τῶν Ἑλ-λή-νων τὰ ἰε-

ρά καὶ σὺν πρῶ-τῶν ὄρει-ω-μέ-νη χαῖρ' ὦ χαῖ-ρε Ἑλευ-θε-

ρία, καὶ σὺν πρῶ-τῶν ὄρει-ω-μέ-νη χαῖρ' ὦ χαῖρ' Ἑλευ-θε-

ρία, καὶ σὺν πρῶ-τῶν ὄρει-ω-μέ-νη χαῖρ' ὦ χαῖρ' Ἑλευ-θε-ρία.

Διον. Σολωμός.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

ΟΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 55 καὶ 56 ἀνέκδοτα σχολικά τραγούδια τοῦ ἀειμνήστου μουσικοσυνθέτου καὶ καθηγητοῦ Ξενοφώντος Ἀστεριάδη, εἶχον χορηγηθῇ εἰς ἡμᾶς παρὰ τοῦ ἰδίου, λαμβάνουν δὲ τὸ πρῶτον τῶρα τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος εὐγενεῖ συγκαταθέσει τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κ. Ἰ. Ἀστεριάδη.

Ὁ Ξενοφὼν Ἀστεριάδης μαζί με τὸν Ἀθανάσιον Ἀργυρόπουλον τὸν καθηγητὴν τοῦ Ἀρσακείου, τὸν ἀρίστον καὶ ἰδεολόγον παιδαγωγὸν — μουσικὸν, ὑπῆρξαν οἱ πρωτοπόροι τῆς σχολικῆς μουσικῆς κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας.

Ἐτραφοδότησαν τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν μετὰ πολλὰ σχολικά τραγούδια καὶ ἐδεμελίωσαν τὴν μουσικὴν ἀγωγὴν αὐτῆς. Ἐχάραξαν τὸν ὀρθὸν δρόμον εἰς τὸ παιδαγωγικὸν τραγούδι συνεχίζοντες τὸ ἔργον τῶν Γεωργίου Λομπελέτ-Ζαχαρία Παπαντωνίου καὶ ἔδωσαν τὰς δεοῦσας κατευθύνσεις εἰς τοὺς μεταγενεστέρους σχολικοὺς μουσικοὺς.

Εἰδικώτερον ὁ Ἀθανάσιος Ἀργυρόπουλος συνέδεσεν ἀπὸ 40ετίας καὶ ἐντεῦθεν τὰ πρῶτα παιδαγωγικὰ τραγούδια ἀφορῶντα κυρίως εἰς τὰ μικρὰ παιδιά. Μετέφρασεν ἐπίσης πολλὰς ἐκλεκτὰς μελωδίας διασημῶν κλασσικῶν καὶ νεωτέρων ξένων συνθετῶν πρὸς χρῆσιν τῶν μεγαλυτέρων μαθητῶν.

Ἀμφότεροι διὰ τοῦ ἐν γένει μουσικοπαιδαγωγικοῦ τῶν ἔργου καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τὸν Νικόλαον Λάβδαν τὸν μετέπειτα πρῶτον γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς σχολικῆς μουσικῆς καὶ τὸν Κων(ν)τίνον Παπαδημητρίου τὸν καθηγητὴν τῆς Ριζαρείου Σχολῆς καὶ μουσικολόγον, σηματοῖναι τὰ ἐρευνητὴν τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ καὶ βαθὺν μελετητὴν τοῦ Βυζαντινοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μέλους, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἐπιβληθῇ καὶ νὰ εἰσαχθῇ τὸ μάθημα τῆς μουσικῆς εἰς τὰ Γυμνάσια καὶ νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ ἐπισημον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὸ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ καλυτέρα ὀργάνωσις καὶ βαθμολογικὴ ἐξέλιξις τῶν λειτουργῶν τοῦ κλάδου τῆς Σχολικῆς μουσικῆς.

Εἰς τοῦτο ἐβοήθησε καὶ συνεισέφερε τὰ μέγιστα ὁ διακεκριμένος καλλιτέχνης Γεώργιος Χωραφᾶς τ. καθηγητῆς τῆς Μαρσολείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου, ὡς καὶ τῶν μετεκπαιδευομένων δημοδιδασκάλων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, εἰς ἣν δέσιν τὸν διεδέχθη ὁ ὑπογράφων τὸ παρὸν σημεῖωμα.

Ὁ Γεώργιος Χωραφᾶς ἀφιέρωσε ὅλην του τὴν ζωὴν καλλιτεργῶν τὸ σχολικὸν τραγούδι μετὰ ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς αὐτὸ καὶ πρὸς τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν. Ἡτύχησε νὰ ἴδῃ ἄρκετὰ τραγούδια τοῦ βραβευόμενα εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ τὸν Ἀβερῶφειον τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν παρέσχε δὲ οὕτω διὰ τῆς δημιουργικῆς του ἐργασίας πολὺτιμον συνδρομὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλλιέργειαν τοῦ σχολικοῦ τραγουδιοῦ.

Ἀπαντες οἱ ἀνωτέρω προσέφεραν ὑψίστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκπαιδεύσιν καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸν κλᾶδον τῆς σχολικῆς μουσικῆς καὶ ἔδωσαν στερεὰς τὰς βάσεις διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ ἐξέλιξιν αὐτῆς, γινόμενοι οὕτω ὄξιοι τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν Ἑλλήνων μουσικῶν, τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἀθῆναι, Σεπτέμβριος 1955

Ι. Μ.

141

Τ Ρ Α Γ Ο Υ Δ Ι Α

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΜΕΛΩΔΙΑΙ

Συνθέτης

1. Ἀπολυτίκιον Σταυροῦ	Σελ. 83	Μεταφορὰ	Ι. Μαργαζιώτη
2. » Ἀγ. Δημητρίου	» 84	»	»
3. » Τριῶν Ἱεραρχῶν	» 84	»	»
4. » Εὐαγγελισμοῦ	» 86	»	»
5. Τῇ Ὑπερμάχῳ	» 86	»	»
6. Ἀπολυτίκιον Πεντηκοστῆς	» 87	»	»
7. Σὲ Ὑμνοῦμεν	» 88	Ι. Μαργαζιώτη	

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ

8. Πρωϊνὴ προσευχὴ	» 88	Ι. Νούσια
9. Στὸν οὐράνιο πατέρα	» 89	»
10. Τὰ σύμπαντα ψάλλον	» 89	Α. Μποτειζάγια
11. Στὴν Παναγιά	» 90	Ι. Σακελλαρίδη
12. Εὐχαριστῶ	» 90	Ι. Μαργαζιώτη
13. Χαίρε Μαρία	» 92	Β. Θεοφάνους

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ

14. Ἁγία Νύχτα	» 92	F. Gruber
15. Χαρμόσυνα Χριστούγεννα	» 93	»
16. Κοντὰ στὸ θεῖο βρέφος	» 93	Κ. Παπαδημητρίου
17. Νύχτα Χριστουγέννων	» 94	Ι. Νούσια
18. Κοντὰ στὴ φάτνη	» 95	Ὁρ. Κοντογιάννη
19. Χριστούγεννα	» 96	Γ. Χωραφᾶ
20. Τὸ ἔλατο	» 96	Γερμαν. μελωδία

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΑ

21. Ἡ 25ῃ Μαρτίου	97-99	Ι. Μαργαζιώτη
22. Στὴν Πατρίδα	» 100	»
23. Ἡ σημαία	» 102	»
24. Γιὰ σὲ γλυκεῖα πατρίδα	» 103	»
25. Κύπρος	» 104	»
26. Ἐμπρὸς παιδιὰ	» 105	Ἀμερικαν. μελωδία
27. Ἡ φωνὴ τοῦ Γένους	» 106	Μ. Καλομοίρη
28. Τὸ Χορτάρι	» 107	Γ. Λαμπελὲτ
29. Ἡ 28 Ὀκτωβρίου	» 108	Α. Παναγιωτοπούλου
30. Στὴ Γυμναστικὴ	» 110	»

Δ Η Μ Ω Δ Η

Συνθέτης

31. 'Ο Γκούρας	Σελ. 110	I. Μαργαζιώτη
32. 'Αρχαδιανή	» 111	K. Παπαδημητρίου
33. Διαμάντω	» 112	»
34. "Ας τραγουδήσω	» 112	»
35. 'Ο Πεῦκος	» 114	Γ. Λαμπελέρ
36. Νά ειχα νεράντζι	» 114	K. Ψάχου
37. 'Η Λεβεντιά	» 115	Συλ. 'Οδείου 'Αθηνών
38. 'Η καμάρα	» 115	I. Μαργαζιώτη
39. Τσοπανᾶκος	» 116	N. Λάβδα
40. Σαράντα παλληκάρια	» 117	I. Πρωίτου
40 ^Α Τ' ἀηδόνι	» 117	Γ. Λαμπελέρ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΦΥΣΙΣ - ΖΩΗ

41. Γλυκό μου σπιτάκι	» 118	Payne
42. Κοιμούνται τὰ λουλούδια	» 118	Zuccalmaglio
43. Νανούρισμα	» 119	Schubert
44. Πασχαλιά	» 119	I. Νούσια
45. Στῆς ἐρημιάς τὰ μονοπάτια	» 120	Δ. Λαυράγκα
46. Τὸ δειλινὸ	» 120	Ξ. 'Αστεριάδη
47. 'Ο Τζιτζίκας	» 121	Γ. Λαμπελέρ
48. 'Ο Κόκκορας	» 122	X. Καλομοίρη
49. Κόρακας καὶ 'Αλεπού	» 122	I. Μαργαζιώτη
50. 'Ο καυμένος	» 123	Γ. Λαμπελέρ
51. Οἱ βάτραχοι	» 124	Ξ. 'Αστεριάδη
52. 'Ο τρῆγος	» 125	'Αθ. Κοκκίνου
53. "Ανοιξη	» 126	I. Νούσια
54. 'Ο Μᾶης	» 126	N. Κοκκίνου
55. Πᾶμε στὸ δάσος	» 127	'Αχ. Λυμπουρίδη
56. 'Ανοιξιὰτικὴ αὐγὴ	» 128	Ξ. 'Αστεριάδη
57. 'Η ὁμορφὴ φύσι	» 129	Λαϊκὸ Γερμανικὸ
58. Στὴ φουρτούνα	» 130	Νορβηγικὸ
59. Τρεχαντήρα	» 130	N. Λάβδα
60. Βαρκοῦλα	» 131	Weber
61. Τὰ παιδικὰ χρόνια	» 132	Schumann
62. Τὸ χελιδόνι	» 133	Θ. Σακελλαρίδη
63. Τὸ ἀπόβροχο	» 135	»
64. Τὰ χουσάνδεμα	» 136	»
65. Τὸ φεγγάρι	» 137	»
66. Τὸ τριανταφυλλάκι	» 138	Schubert
67. 'Η δόξα τῆς Πατρίδος	» 139	Σ. Κάισαρη
68. 'Εθνικὸς Ὕμνος	» 140	N. Μαντζάρου

024000028062

300

Q

Handwritten notes and a large circular diagram with internal lines and dots, possibly representing a map or a complex figure.

IS
MO
CL